Biblioteca Bucureştilor

6
Iunie
2007

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN ROMÂNIA • **BIBLIOTECA METROPOLITANĂ** • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

SÜTÖ ANDRÁS

1927 – 2006

80 de ani de la naştere

„Un ultim cuvînt despre una din marile tale calităţi, care m-a făcut să te iubesc, de la prima noastră întîlnire: un umor sănătos, de tip superior, foarte subtil, lipsit de orice grosolănie, umorul oamenilor din care ne tragem şi a cărui esenţă constă, cred eu, într-o profundă filozofie a muncii oricît de grea, de ingrată ar fi, chiar atunci – sau poate mai ales atunci – cînd nu primeşte recompense răsunătoare: munca pe care oamenii o simt ca pe o necesitate, o proiecţie în afară a personalităţii lor, secret al duratei, al continuităţii, al unei seninătăţi care nu e resemnare slăbănoagă, ci concepţie intimă despre lume.

Această trăsătură dominantă a talentului tău învăluie fiecare pagină într-o lumină înţeleaptă şi activă: lumina fierbinte şi colcăitoare a primăverii, sau cea ascunsă, înaltă a iernilor împlinite…“

Titus Popovici

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Centenar Mircea Eliade
Nopți la Serampore 2
O colibă în Himalaya 3
Marian PAPAHAGI – Cîteva „teme" pentru o recuperare deplină 4
Mircea ELIADE – Ananda Coomaraswamy 6

Bucureștii de altădată

Arhive bucureștene
Georgeta FILITTI – Dimitrie Suțu 8

Patrimoniu 11

Istoria cărții

G. CĂLINESCU – *Viața lui Mihai Eminescu* 12

Autografe contemporane

Niculae GHERAN – O generație de cântăreți 14

Meridian biblioteconomic

Irina STOLTZ – Eveniment CERTIDoc 17
Kjell NILSSON – Biblioteca Digitală Europeană.
Organizarea unei biblioteci digitale naționale în Suedia 19

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București
Consiliul Ştiinţific al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti 21
Secvențe 22

Liliana RADU – Psihologie – Biblioteconomie. O relație de tip circular 24
Liviu BUTUC – Servicii pentru persoanele cu disabilități 26

Eveniment
Ion CONSTANTIN – „Zilele Ghibu" la Chişinău 29
– „La început a fost Cuvântul..." 31

Agenda culturală

Liviu BUTUC – „BiblioPolis" – mândria bibliotecarilor de peste Prut 33
Țările de Jos. Artă şi Societate în Flandra şi Olanda 34
Grigore ZANC – Cheia magică 35

Catalog 36

Repere
Gabriela TOMA – Lucian Blaga, azi 38

Calendar 39

BIBLIOTECA METROPOLITANĂ
BUCUREȘTI
30/03

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Centenar Mircea Eliade

Nopți la Serampore

Mai ales către mijlocul toamnei, nopțile Calcuttei ajungeau neînchipuit de frumoase. Nu le pot asemui cu nimic, căci se împleteau în văzduhul lor melancolia nopții mediteraniene și sonoritatea nopții nordice, cu sentimentul risipirii în neființă pe care ți-l sădește în suflet noaptea mărilor orientale și acele tari miresme vegetale care te întâmpină de cum pătrunzi în interiorul Indiei. Pentru mine, în deosebi, nopțile acestea erau însuflețite de o magie față de care nu mă puteam în nici un chip apăra. Deseori, chiar înainte de a mă împrieteni cu cei doi vestiți învățați, petreceam ceasuri întregi rătăcind pe străzi, și mă întorceam acasă, uneori, la apropierea zorilor.

Locuiam pe atunci în Ripon Street – care se desprinde din artera principală Wellesley Street – în partea de miazăzi a orașului, foarte aproape de cartierul pur indian. Îmi plăcea să plec de acasă îndată după cină, și rătăceam pe acele ulițe înguste, printre ziduri copleșite sub arbuști înfloriți, până ce lăsam în urmă ultimele vile anglo-indiene, și pătrundeam în labirintul căsuțelor indigene, unde viața nu se întrerupe niciodată. Pentru un neprevenit, indienii din această parte a Calcuttei n-au somn. La orice oră te-ai întoarce spre casă, îi găsești pe prispe, sau pe margenile trotuarului, sau în odăițele lor cu ușile deschise spre stradă – cântând, muncind, stând de vorbă sau jucând cărți. E cartierul oamenilor nevoiași, și larma nopților, aici, e atât de împletită cu muzică și tam-tam, încât ai crede că întotdeauna e sărbătoare. Lămpile cu acetilină răspândesc o lumină stridentă, mirosul de *huka* și fumul dulceag al opiumului se împreună cu acele neuitate miresme ale cartierelor indiene – flori de scorțișoară, grajd umed, lapte, orez fiert stătut, dulciuri făcute cu miere și opărite în unt, și alte sute de nuanțe cu neputință de identificat, în care ți se pare uneori că recunoști mirosul frunzelor de eucalipt, uleiuri grase parfumate cu *attar* sau mireasma atât de apropiată de tămâie crudă a florilor „Doamna Nopții". Toate se regăsesc îndată ce te depărtezi de centrul european sau de marile parcuri, unde predomină, până la amețeală, sucurile fumegânde ale junglei. Toate se regăsesc – deși în fiecare stradă întâlnești întotdeauna o nuanță nouă, contrastând uneori izbitor cu sinteza precedentă, din care se desprinde, pentru câteva clipe, cu o surprinzătoare fermitate.

Pentru mine, robit de magia nopților Calcuttei, nesățios să le trăiesc cât mai divers – căci îmi plăcea să alternez nopțile sgomotoase ale cartierelor indigene, cu nopțile de totală singurătate în imensul parc al *Maidanului* sau la Lacuri; unde uitam că mă aflu la marginea unui oraș cu mai mult de un milion de locuitori – pentru mine, spun, tovărășia nocturnă cu Bogdanof și Van Manen a fost o încântare. La început, când nu mă împrietenisem prea mult cu cei doi învățați, obișnuiam să ne plimbăm, îndată după masa de seară, pe Ellenborough Course, șoseaua imensă care traversează *Maidanul*. Curând, am pornit spre Lacuri, de unde ne întorceam târziu după miezul nopții. Van Manen era cel mai vorbăreț dintre noi. Pe de o parte pentru că era cel mai în vârstă; iar pe de altă parte pentru că trăise o viață bogată din toate punctele de vedere, și cunoștea India, în deosebi Bengalul, ca puțini europeni. Tot el, într-o seară, la bibliotecă, ne invită pentru întâia oară la Serampore, unde un prieten de-al lui, Budge, își avea bungalowul. A împrumutat un automobil de la Calcutta Club și am plecat, pe neașteptate, îndată după căderea serii.

Serampore se află la vreo 15 mile la miazănoapte de oraș, așezat pe malul drept al lui Hoogly, râul care unește Gangele de golful bengalic. Titagarh se află pe celălalt mal. Șosele bune, una plecând din Howrah, cealaltă din Chitpur, leagă Calcutta de cele două așezări străvechi, astăzi în bună parte dispărute. Budge, prietenul lui Van Manen, își avea bungalowul câteva mile la apus de Serampore, într-o regiune încă împădurită.

Era o clădire veche, de mai multe ori reparată, dar cu neputință de păstrat întreagă în clima bengalică și atât de aproape de junglă. Bungalowul – cum îl numea, modest Budge – mi-a amintit, când ne-a întâmpinat întâia oară, dintre palmieri, acele vile pe jumătate părăsite din Chandernagore, glorioasa colonie franceză din apropierea Calcuttei, vile de la începutul veacului trecut, cu grilajuri de fier, cu pavilioane de lemn, repede înghițite de pădure. Nimic mai melancolic decât o plimbare prin Chandernagore, îndată după apusul soarelui. Arborii de eucalips cresc prin apropiere, și tristețea vilelor ruinate, anevoie desprinzându-se, în umbră, din neînduplecatele valuri vegetale – te copleșește până la risipire. Nicăieri ruinile nu sunt mai melancolice ca în India, deși nicăieri ele nu sunt mai puțin lugubre, căci le înfioară o viață nouă, mai dulce și mai muzicală, a ierburilor, a lianelor, a șerpilor și licuricilor. Îmi plăcea să rătăcesc prin Chandernagore, pentru că întâlneam acolo o istorie pentru totdeauna moartă în restul Indiei. Istoria, atât de pitorească și de dramatică, a primilor colonișți europeni, a pionierilor francezi ocolind pe mare Africa și o parte a peninsulei indiene, ca să lupte cu jungla, cu malaria, cu arșița – nicăieri nu-mi răsărea în minte cu mai multă melancolie ca la Chandernagore. Regăseam aici peisajul vetust al pionierului glorios, reînviam viața lui aventuroasă, îmi închipuiam traiul lor de legendă – și toate acestea mi se păreau mai zadarnice decât toate zădărniciile, în noaptea îmbălsămată de florile eucalipșilor și luminată doar de stele și de licurici...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

O colibă în Himalaya

Am întrerupt studiul tibetanei şi m-am concentrat asupra etnografiei Asiei Orientale. Cum eram hotărît să mai rămîn încă vreo doi-trei ani în India, îmi făgăduisem să mă întorc la tibetană după ce mă voi familiariza cu civilizaţiile populare indiene şi sud-est asiatice. O excursie spre Sahibganj, unde trăisem o săptămînă printre Santali; plimbările pe care le făceam în satele din jurul Calcuttei îmi aţîţaseră şi mai mult interesul pentru populaţiile aborigene prearine. Mi se părea că încep să înţeleg elementele de unitate ale tuturor civilizaţiilor ţărăneşti, care se întindeau din China şi sud-estul Asiei pînă la Mediterana şi Portugalia. Regăseam pretutindeni ceea ce am numit mai tîrziu „religiozitatea cosmică", adică rolul capital al simbolului şi al icoanei, respectul religios al pămîntului şi al vieţii, credinţa că sacrul se manifestă direct prin misterul fecundităţii şi reînnoirii cosmice, iar nu prin evenimentele istorice. Evident, civilizaţiile ţărăneşti europene fuseseră transfigurate de creştinism, dar creştinismul răsăritean şi mediteranean era în acelaşi timp şi o „liturghie cosmică". Întruparea, moartea şi învierea lui Christos sanctificaseră într-un anumit sens natura. Lumea era din nou „bună", aşa cum fusese înainte de păcat. În ceea ce priveşte populaţiile ţărăneşti din India, pentru ele lumea nu era o „iluzie" şi viaţa nu se reducea la un lanţ de suferinţe, aşa cum le prezentau filozofiile şi ascezele post-Upanişadice. Lumea, viaţa, bucuria erau creaţii divine, şi „păcatul" – adică „ignoranţa" – nu consta în acceptarea lor ca atare, ci în credinţa că Lumea şi viaţa reprezintă realitatea ultimă.

Indirect, înţelegerea spiritualităţii indiene aborigene m-a ajutat, mai tîrziu, să înţeleg structura culturii româneşti. Recunoşteam tot mai mult importanţa elementului autohton, prearian, în constituirea hinduismului. Cele mai specifice caracteristici ale religiozităţii indiene – în primul rînd, cultul şi devoţiunea mistică faţă de zeiţele fertilităţii – erau aportul populaţiilor aborigene sau rezultaseră dintr-o sinteză între spiritualitatea autohtonă şi cea a indoarienilor. Aveam să înţeleg curînd că aceeaşi sinteză avusese loc şi în istoria culturii româneşti. Dacii – „fondul autohton" de care vorbea Blaga, după Pârvan şi Hasdeu – împliniseră în cultura românească rolul prearienilor în cultura indiană. Cu deosebirea că, în timp ce în India aceste straturi prearine şi expresiile lor culturale erau încă observabile, aportul dacilor nu putea fi decît incomplet şi aproximativ reconstituit. Fără îndoială însă că, printre elementele de unitate ale civilizaţiilor ţărăneşti din sud-estul Europei, cel mai important era substratul tracic. Peste acest substrat, se adăugaseră în cursul vremilor influenţele culturale ale Greciei, ale Romei imperiale, ale Bizanţului şi mai ales ale creştinismului. Or, dacă, aşa cum m-am convins tot mai mult, mai tîrziu, tradiţiile populare româneşti păstrau o parte din moştenirea traco-getică, mi se părea că problema istoriei şi filozofiei culturii româneşti trebuie dezbătută pe un alt plan. În primul rînd, creaţiile populare româneşti se articulau într-o perspectivă mult mai vastă, căci ele nu erau numai „româneşti"; mai precis, dimensiunile lor nu erau „provinciale", nu se limitau la frontierele neamului românesc. Un anumit tip de civilizaţie, adică un mod specific de a exista în lume, era ilustrat atît de cultura populară românească, cît şi de

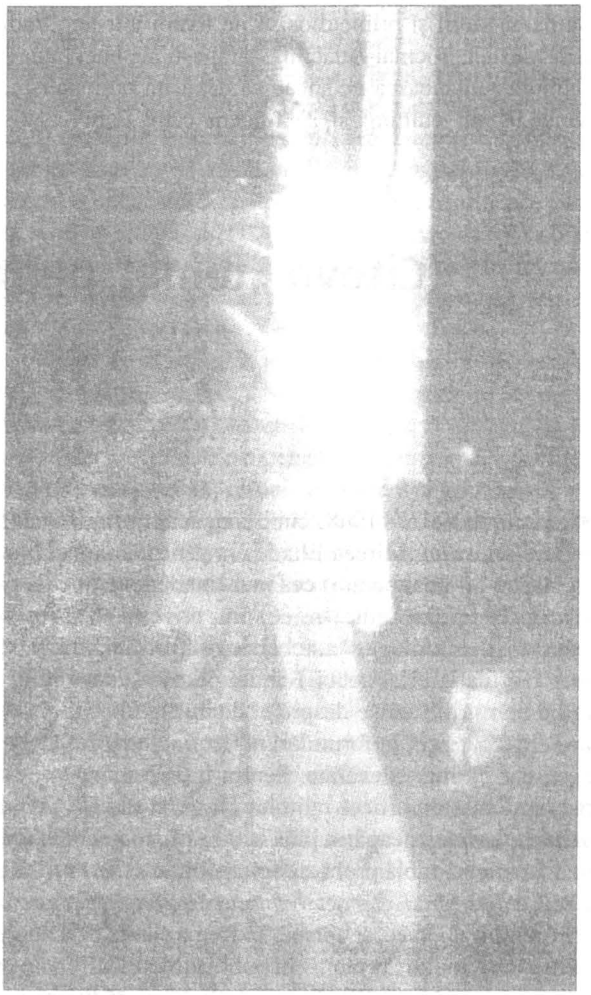

Mircea Eliade la Swarga Ashram (Himalaya)

celelalte culturi din sud-estul Europei, cu toate diversificările şi variaţiile lor (care caracterizează, de altfel, geniul creaţiilor populare pretutindeni în lume).

În al doilea rînd, recunoaşterea validităţii, autenticităţii şi universalităţii acestui mod de a exista şi a fi creator în lume îngăduia elitelor româneşti contemporane să înţeleagă şi alte expresii ale aceluiaşi mod de a fi, în special valorile culturilor populare indiene. De aceea, prin 1937, după ce publicasem *Yoga* şi diferite alte studii despre civilizaţiile prearine, m-au surprins anumite articole din presa de dreapta, în care eram dojenit sau ironizat pentru preocupările mele „exotice". Mi se părea că, prezentînd aportul elementelor prearine în cultura indiană sau comentînd simbolismul templului Barabudur, eram mai aproape de universul spiritual al ţăranului român şi contribuiam mai temeinic la înţelegerea acestui univers decît, bunăoară, traducînd pe Kant – aşa cum făcea pe atunci unul din tinerii teoreticieni de dreapta.

Mai era încă ceva care mă făcea să simt urgenţa înţelegerii spiritualităţii indiene şi în general a culturilor asiatice. Ştiam că independenţa Indiei e iminentă şi că foarte curînd Asia întreagă va reintra în istorie. Pe de altă parte, într-un viitor nu prea depărtat, o seamă de populaţii arhaice îşi

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

vor face loc pe scena politicii mondiale. Mi se părea că noi, românii, am putea împlini un anumit rol în apropierea și dialogul între cele două sau trei lumi: Occidentul, Asia și civilizațiile de tip popular arhaic. Mi se părea inutil să repetăm anumite clișee sau descoperiri occidentale – dar de asemenea mi se părea steril și primejdios să ne fixăm într-un „tradiționalism" desuet. Tocmai rădăcinile țărănești ale unei bune părți din cultura românească ne sileau să depășim naționalismul și provincialismul cultural și să tindem către „universalism". Elementele de unitate ale culturilor populare indiene, mediteraneene și balcanice îmi dovedeau că *aici* există acel univers organic, rezultatul unei istorii comune (istoria civilizațiilor țărănești), iar nu construite în chip abstract. Noi, cei din Răsăritul Europei, am fi putut sluji de punte între Occident și Asia. Asta, evident, în ipoteza că Rusia sovietică nu va deveni o putere mondială. O bună parte din activitatea mea din România dintre 1932 și 1940 își găsește punctul de plecare în aceste instituții și observații din primăvara și vara anului 1931...

Cîteva „teme" pentru o recuperare deplină

Marian PAPAHAGI

Prin anii 1967 – 1968, cînd pregăteam primul număr al *Echinoxului*, Mircea Eliade era pentru noi, care ne credeam (și poate eram) cea mai tînără generație de „scriitori", un adevărat mit. În ce mă privește citisem toate romanele și eseurile lui antebelice, suferisem, de fapt, nu numai fascinația ci și șocul Eliade, pe care, mai tîrziu, parcurgînd mărturiile scrise despre el de iluștri filosofi și savanți străini, le regăsisem în formulări mai reținute și, de aceea, mai exacte, dar nu mai adevărate. Pentru întîiul număr al revistei scrisesem chiar un articol intitulat *Domnișoara Christina, un roman cu vampiri*, neapărut pînă la urmă și, tocmai din această cauză, în mic, o dublă probă de tip „inițiatic"! *Tratatul de istoria religiilor*, *Mitul eternei reîntoarceri*, *Sacrul și profanul*, citite nu mult după acest episod, la Roma (unde descopeream, de altminteri, multe „urme" – în publicațiile ISMEO, de pildă, ale trecerii lui Mircea Eliade prin Italia) îmi dăduseră o stare de profundă, fertilă neliniște; aceste splendide construcții, de o solidă coerență și, totodată, de o atît de tulburătoare deschidere, ne îndemnau (pe mine și pe acela care, mai tîrziu, avea să devină autorul unei excelente cărți despre Duccio și al mai multor volume de istoria artei) spre un nou fel de a înțelege literatura, creația însăși.

Firește, Mircea Eliade ne apare azi ca o personalitate în multe privințe exemplară. A preciza, fie și în cîteva sumare linii, în ce constă această exemplaritate, văzută din lăuntrul literaturii și culturii române de azi, mi se pare necesar nu numai pentru a pricepe poziția, cu totul singulară, a acestui scriitor și om de știință în perimetrul spiritual românesc ci pentru însăși optica asupra propriei noastre deveniri. Pentru oricine citește *Amintirile* (sau, în varianta franceză, *Mémoires I*, *Les promesses de l'équinoxe*) și jurnalul (*Fragments d'un journal*, I – II) lui Mircea Eliade, prima imagine e aceea a unei mari voințe, a unei (în)stăpîniri de sine duse pînă la mortificare, nesomn, suferință. Constantin Noica, în strădania sa, ea însăși exemplară și de o profundă generozitate, de a pune la îndemîna tinerilor de azi, ce simt chemare pentru studiul filosofiei, istoriei sau literelor, textele de tinerețe ale lui Eliade pentru a ilustra vastitatea curiozității și a intereselor prietenului și tovarășului său de generație, presupunea implicit și posibilitatea de a le transmite într-un fel această tenace, conștientă autodisciplinare, în afara căreia marile construcții nu sînt niciodată posibile.

Mircea Eliade văzut de Neagu Rădulescu

Alături de tema voinței, aceea a „fericirii"; Mircea Eliade o enunță el însuși în convorbirile cu Claude-Henri Roquet, atunci cînd își evocă adolescența dar și cînd, în perimetrul unei problematici nietzscheene, se declară împotriva „resentimentului": „Et, justement, la chose qui me semblait désastreuse, c'était le ressentiment. C'est une chose qui paralyse la créativité et qui annule la qualité de la vie. L'homme du ressentiment, pour moi, c'est un homme malheureux, et qui ne profite pas de la vie. Sa vie est presque larvaire. C'est cela que j'essayais de dire [...] La création est la réponse qu'on veut donner à la destinée, à la terreur de l'histoire". Această robustă pledoarie antiresentimentală decurge din componenta goetheană și solară a autorului, esențială la el, dar nu și trăsătură înnăscută a temperamentului său, minat, în tinerețe (și nu numai) de melancolii, de disperări sau incertitudini. Mircea Eliade e așadar nu atît un om fericit, cît unul care *vrea* să fie fericit; tot ceea ce apare ca indiferență (e reproșul făcut lui de Sergiu Al-George, relatat de Eliade în *Jurnal*), tot ceea ce poate apare ca o foarte temperată – chiar „egoistă" (aș vrea să scot din acest adjectiv conotațiile peiorative, lăsîndu-i numai nota ce trimite la un individualism puternic și activ, nepreocupat de alții pentru că savantul știe prea bine, mai bine decît oricine, cîte mai are încă de făcut și cît de puțin își poate permite să uite acest lucru) inserție în orice orizont problematic care nu este imediat al său, provine din conștiința superior ec[illegible]ică a unei îndatoriri (deloc complezente) față de sine

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

incluzînd, paradoxal, datoria față de ceilalți. Nu sînt foarte convins că am izbutit să sugerez exact ceea ce vroiam să spun: dar, așa cum decide, la un moment dat, să nu urmeze modelul atîtor iluștri orientaliști, ce presupune învățarea mai multor limbi, și ascultă sfatul lui Dasgupta de a înainta pe o cale ce-i e proprie, dintr-o foarte lucidă evaluare a propriilor capacități, disponibilități și obiective, la fel optează (și notele explicite nu lipsesc) să fie pur și simplu „fericit" pentru a putea să creeze. În mod paradoxal, nu poți medita la „teroarea istoriei" decît dacă ești „fericit" (și n-aș vrea să fiu prost înțeles, căci tribulațiile, amărăciunile, deznădejdile nu ocolesc pe nimeni, și nu l-au ocolit, desigur, nici pe Eliade): altminteri o suporți *tout court*.

De aici, printr-o trecere numai aparent nelegată, se poate încerca o circumscriere a poziției lui Eliade în cultura noastră. El nu este numai primul savant umanist român de faimă planetară în epoca modernă, depășind în bună măsură performanțele anterioare ale culturii noastre (Cantemir și Iorga, să zicem), dar și cel dintîi „recuperat" în epoca postbelică, dintre cei ce scriu în afara marginilor țării. Desigur, această recuperare se sprijină deocamdată în două-trei reeditări sau prime editări la noi (*La țigănci*, *Maitreyi*, *În curte la Dionis* și cîteva alte volume) și în cîteva traduceri (*Aspecte ale mitului*, *De la Zalmoxis la Gingis Han*, *Istoria credințelor și ideilor religioase*) și nu are ritmul necesar: să mai amintim aici ironia (dar e numai ironie?) că există în Japonia ediția operelor complete ale autorului, în timp ce noi sîntem la o atît de mare distanță de acest nivel? „Recuperarea" înseamnă însă, concomitent, o șansă pentru desprovincializare: deducem, implicit, că o cultură română de o calitate extraordinară se face și în afara perimetrului ei firesc și, deci, că însăși ideea de cultură română, ca tot, trebuie revăzută. Fascinantă la Eliade, om occidental-oriental, om-punte, așa cum spațiul românesc însuși e văzut de el ca o punte între culturi, e tocmai capacitatea lui de a se lăsa asimilat integral de noi și de a aparține, totodată, tuturor. El e, în fond, un român ce trece printr-o profundă transformare spirituală în India, care se „lansează" în Italia și Franța și produce în America, neîncetînd să fie român, dar și „francez", „american": universalizarea lui e universalizarea noastră și, cu cît devenim mai conștienți de acest lucru, cu atît vom ajunge mai repede să aducem printre noi opera lui. Cea mai proastă asimilare a savantului ar fi, desigur, aceea de a-l considera (și termenul e cultural, nu simplu „etnic") numai român. Cred chiar că el va fi și va rămîne numai român atunci cînd opera sa științifică ar înceta să mai vorbească altora: recuperarea sa ar fi atunci, pentru noi, simplu fapt de istorie culturală și literară.

Ideea universalității (și universalizării) operei lui Eliade nu trebuie să fie disociată de aceea a ecumenismului gîndirii lui. Avem de-a face cu o lărgire a conceptului istoric de umanism peste marginile „iluministe" ale conceptului: făcînd istoria religiilor (și însăși noțiunea de istorie e aici atît de problematică încît paranteza pe care o deschidem nu poate cuprinde mai mult decît acest adjectiv, o explicare a lui avînd nevoie de un cu totul alt spațiu) Eliade face filosofia culturii, iar conceptul de cultură are la el o amplitudine pe care n-o mai găsim la nici un alt autor. Constantin Noica era convins că Eliade va rămîne în cultura modernă prin lărgirea conceptului de sacru: ceea ce, la Rudolf Otto, era „das ganz Andere" e regăsibil, pentru Mircea Eliade, peste tot în lumea profană; dar, convins cum era de centralitatea culturii europene, Constantin Noica nu admitea desigur cealaltă consecință a ecumenismului eliadesc (și e aici chiar distincția radicală de făcut între cei doi colegi de generație: la Noica totul e excludere, reducere la cei cîțiva „meri", la Eliade, dimpotrivă, totul intră, în fond, sub o formă sau alta, în spațiul culturii).

Sub acest unghi, depășirea, în cultura europeană, a surprizei în fața extravagantei posibilități de a fi „persan" are loc tocmai prin opera lui Eliade: și dacă prejudecata umanistă și iluministă era încă atît de puternică la Frazer, ea a fost integral lăsată în urmă de autorul *Tratatului de istoria religiilor* și al *Istoriei credințelor și ideilor religioase*. Acest fapt are, concomitent, o consecință pentru însăși cultura română, a cărei vîrstă modernă e deschisă (prin Școala Ardeleană) chiar în epoca luminilor și trebuie să ne împingă să ne gîndim ultimii două sute de ani de producție spirituală prin prisma acestui bilanț.

Oricît de multe s-ar putea spune despre însemnătatea operei științifice și literare a lui Eliade și orice s-ar întîmpla cu posteritatea lui (e perfect admisibil teoretic să ne imaginăm că, în timp, chiar dacă nu într-o perspectivă imediată, opera lui va cunoaște amendamente, critici, revi-zuiri și respingeri, chiar dacă ele vor privi, probabil, detalii științifice și nu poziții principiale în filosofia culturii care, într-un anumit sens, nu-și vor pierde niciodată însemnătatea) exemplaritatea lui Eliade pentru noi aceasta rămîne: prin „tematica" voinței, a fericirii și a ecumenicității. El a prospectat intelectualului român, adesea gata să se lase dominat de vicisitudini, de resemnare sau de complexe și dispus eventual să se refugieze în sine, în propria sa ireductibilitate (cultură în cel mai larg sens) pentru a găsi alibiuri sau consolări, o cale de străbătut. Îl vom fi recuperat deplin pe Eliade, desigur, cînd îi vom fi publicat, așa cum e nevoie, opera completă; dar, în sensul „temelor" amintite, „asimilarea" sa poate fi desăvîrșită numai atunci cînd această lecție va fi deplin înțeleasă.

Albert Marquet – *Jeune homme*

Reproduceri în paginile 7, 10, 18, 30, 32

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Ananda Coomaraswamy

Mircea ELIADE

Puțini sunt autorii moderni cari să citeze cu atâta știință și atâta simpatie texte din Sf. Thomas, Sf. Bonaventura, Meister Eckardt – sau texte din Vede și scripturile buddhiste – ca Ananda Coomaraswamy. Cunoașterea evului-mediu creștin este, la aceast învățat indian, mai precisă și mai adâncă decât la mulți savanți europeni. Metoda pe care o aplică în studiile sale îi îngăduie uneori să aducă lumini noi chear în exegeza unei opere atât de studiate în Europa, cum e *Divina Commedia* (cf. *Two Passages in Dante's Paradiso*, «Speculum. A journal of mediaeval studies», vol. XI, July 1936, p. 327 – 338).

Nu e locul aici să vorbim despre toate confuziile care s-au făcut în Europa, dela începuturile filologiei orientale, în ceea ce privește «coincidența» între gândirea orientală și cea occidentală. Adevărul este că orientaliștii europeni, având în marea lor majoritate o formație filologică, lipsiți de interes și de pregătire filosofică, nu erau de loc indicați să interpreteze și să transmită gândirea asiatică. Astfel se și explică puțina importanță pe care a avut-o pentru cultura europeană «descoperirea» Indiei și a Chinei. De unde Schopenhauer credea că descoperirea scripturilor indiene va avea asupra Europei aceeași influență rodnică pe care a avut-o redescoperirea valorilor greco-latine în Renaștere, filologia orientală n-a adus foloase decât în câmpul restrâns al lingvisticei și istoriei comparate a religiunilor, științe care s-au constituit de altfel, în bună parte, pe temeiul orientalismului. Lucrul este ușor de înțeles. Căci, în timp ce la redescoperirea antichității greco-latine au luat parte, în primul rand, *gânditorii* și *artiștii*, descoperirea Orientului a căzut în sarcina *filologilor* și *eruditilor*, cari au adus, incontestabil, reale servicii în tot ceea ce privește critica textelor și «istoria» doctrinelor, dar cari au ignorat, datorită structurii lor mentale și, în general, spiritului pozitivist, anti-metafizic, al secolului al XIX-lea, tocmai ceea ce era mai prețios în culturile pe care le cercetau: tradiția metafizică...

Este drept că și pe acest nivel profan al filologiei și istoriei comparate a religiunilor, savanții europeni au observat anumite coincidențe fundamentale între Orient și Occident. Dar aceste analogii au fost interpretate cu «metodele» la modă. Am cunoscut, așa dar, voga mitologiei comparate, a metodei antropologice, a rasei indo-ariene, iar acum în urmă metodele sociologice și etnografice. Fiecare dintre aceste metode avea într-o anumită măsură dreptate. Eroarea începea în clipa când pretindeau că explică *tot*. În simbolismul lui Buddha, bunăoară, se găsesc cu prisosință elemente de mit solar; dar să pretinzi, ca Emile Senart, că toată viața și legenda lui Buddha nu sunt decât parabole solare, înseamnă să săvârșești o gravă eroare. În această eroare au alunecat pe rând, cu glorie, cei mai mari orientaliști europeni și americani, de câte ori au încercat să depășască filologia și istoria, ridicându-se la «explicații» și la «teorie». Toate metodele au fost compromise. Acum lucrurile trebuesc luate dela capăt, căutându-se partea de adevăr pe care fiecare metodă o ascunde.

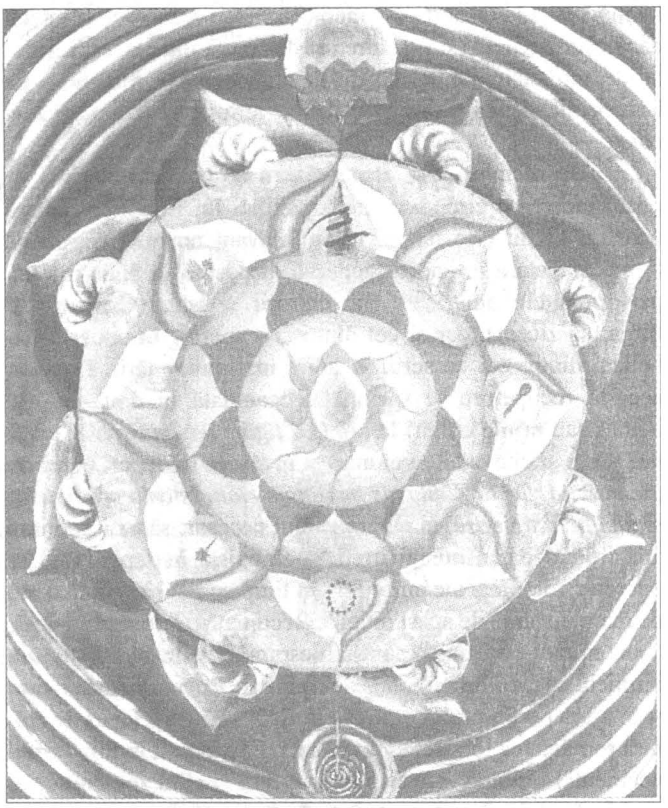

Sarvesh Saini – *Lotus*

E tocmai ceea ce face Ananda Coomaraswamy, care folosește critica textelor și metodele istoriei artelor cu aceeași siguranță cu care descifrează, pentru înțelegerea noastră, a profanilor, tradiția metafizică în Vede, în buddhism sau în iconografia și arta asiatică. Ananda Coomaraswamy este autorul câtorva cărți clasice de istoria artelor și a meșteșugurilor în India și Indonesia. Informația sa critică este, și în acest domeniu, nesfârșită. Dar ceea ce e mai uimitor, este siguranța cu care se mișcă acest indian – stabilit de mult la Boston, conservator în celebrul Museum of Fine Arts – în istoria artelor europene și, în general, în cultura extraasiatică. Este unul dintre cei mai mari savanți ai timpului nostru, căci are acces direct la sursele hinduismului, buddhismului și creștinismului. Dar nu acesta este meritul său de căpetenie. Deși este cel mai mare «savant» indian – în sensul că și-a asimilat perfect metodele de lucru ale științei moderne și nu cade în improvizațiile sau exagerările de care suferă aproape majoritatea savanților indieni – el este în același timp și un gânditor excepțional. Am fi spus un «gânditor personal», dacă n-am ști că Ananda Coomaraswamy se mulțumește, ca un adevărat oriental, să-și asimileze principiile și normele tradiției metafizice «primordiale.»...

Într-una din ultimele sale lucrări, *Elements of Buddhist Iconography* (Haward University Press, VI + 95 p. in quarto +

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

15 planșe), Ananda Coomaraswamy studiază câteva simboluri: Arborele, Trăznetul, Lotusul și Roata care, deși abundă în iconografia buddhistă, au o origine vedică. Într-adevăr, conceptele care erau exprimate simbolic în literatura vedică aniconică își găsesc prima lor expresie iconografică în arta primitivă, buddhistă. Așa este, bunăoară, simbolul «arborelui vieții», care se întâlnește de altfel în toate tradițiile, nu numai în India, și care este sinonim «cu toată existența, cu toate lumile, cu toată viața», înălțându-se din «centrul Ființei Supreme... așa cum stă ea întinsă pe ape»; apele, este ușor de înțeles, simbolizează «posibilitățile existenței și izvorul abundenței sale» (*Elements*, p. 8; *Yaksas*, fascicula II, passim.). Arborele lumii, în toate tradițiile, exprimă creșterea nesfârșită a vieții. În India Vedică, acest concept era formulat prin Agni, care era «născut din ape sau, mai direct, din pământul plutind pe ape, și deci dintr-un lotus, – și despre care se spunea adesea că este stâlpul ce susține întreaga existență» (*Elements*, p. 10). În iconografia buddhistă, formula vedică este exprimată prin «stâlpi arzători», cari reprezentau axa Universului întinsă ca un pilon între pământ și cer. Concepția aceasta este foarte răspândită, în toate culturile.

Lotusul are un dublu simbolism. În sens etic, el exprimă *puritatea* pe care lumea nu o poate altera, întocmai cum foile albe ale lotusului rămân imaculate în apele murdare ale bălții. În sens ontologic, lotusul exprimă «o stabilire fermă în posibilitățile existenței» (p. 59). Căci orice naștere, orice «intrare în existență este de fapt o stabilire în ape» (p. 19). A fi «stabilit» înseamnă «a sta pe o platformă a existenței», a te realiza în «marea posibilităților» (p. 20).

«Roata» are, în India, sensul inițial de revoluția anului, tatăl timp (Prajâpati, Kâla). Simbolul «roatei» se întâlnește însă în toate culturile arhaice. Pedeapsa omorârii pe roată are o semnificație cosmică. Cel care s-a împotrivit ordinei cosmice, diriguite de suveran (care, la rândul său, e numai un mandatar al suveranului universal), trebuie ucis chear printr-un instrument de tortură care simbolizează *ordinea universală*. Această ordine universală, această normă cosmică, a ritmurilor, era exprimată în India vedică prin noțiunea de *rta*, *dharma*, «puterea supremă», legea universală. Agni, care era regele universului, în India vedică este înlocuit prin Buddha, al cărui simbol era roata (*cakra*). Buddha este reprezentat la început printr-o roată susținută de întreg pământul (p. 33). Elementele antropomorfice apar târziu în arta buddhistă; ele înlocuesc simbolurile aniconice (tronul, *cakra*), mai abstracte, dar mai cuprinzătoare (p. 39). Persistența simbolismului vedic în iconografia buddhistă este demonstrată admirabil de Coomaraswamy, și aceasta are o extraordinară importanță. Pentrucă până acum buddhismul era considerat, în totalitatea lui, o *erezie*, o sectă antitradițională. Coomaraswamy dovedește că există în buddhism și elemente tradiționale, vedice, metafizice. Atitudinea antimetafizică a lui Buddha nu trebuie înțeleasă deci ad litteram.

Opera de artă, în India ca și în toate culturile tradiționale, era considerată ca un «semn al Legii» (p. 58). Ea nu avea niciodată un scop în sine; exprima numai o idee (p. 51). Simbolul (*pratîka*) sau oricare alt motiv din iconografia canonică era o «urmă» (*vestigium pedi*) pe care putea fi urmată ideea. Coomaraswamy cercetează aceste valori care se acordau artei și în alte lucrări ale sale. De altfel, nu e singurul care urmărește semnificațiile metafizice ale operei de artă. Ceea ce îl deosebește de ceilalți este, însă, precizia erudiției sale și admirabila sa metodă.

Rolul lui Ananda Coomaraswamy în cultura occidentală este semnificativ; prin metodele și spiritul critic al științei europene, el scoate la lumină adevăruri de mult uitate în Europa (funcția simbolului, valoarea metafizică a artei, unitatea tradițiilor metafizice etc.). Pe de altă parte, asimilându-și clasicii antici și medievali occidentali el demonstrează încă odată că «prăpastia Orient-Occident» durează numai dela Renaștere și dela revoluția industrială europeană; și că dacă între cultura modernă apuseană și spiritualitatea asiatică nu există puncte de contact, Aristot, Sf. Thomas, Dante sau Meister Eckardt fac parte dintr-o tradiție metafizică la care Orientul participă și astăzi.

Texte și imagini (pp. 2 – 7) reproduse din: Mircea Eliade, *Secretul doctorului Honigberger*, Editura Socec & Co., S.A., București, [f.a.], pp. 113 – 117; Mircea Eliade, *Memorii (1907 – 1960)*, ediția a II-a revăzută și indice de Mircea Handoca, Editura Humanitas, București, 1997, pp. 206 – 209; „Caiete critice" nr. 1 – 2/1988, pp. 25 – 28; Mircea Eliade, *Insula lui Euthanasius*, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1943, pp. 267 – 270, 273 – 275; Mircea Handoca, *Mircea Eliade. O biografie ilustrată*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004; „India Perspectives", august 2002, p. 31.

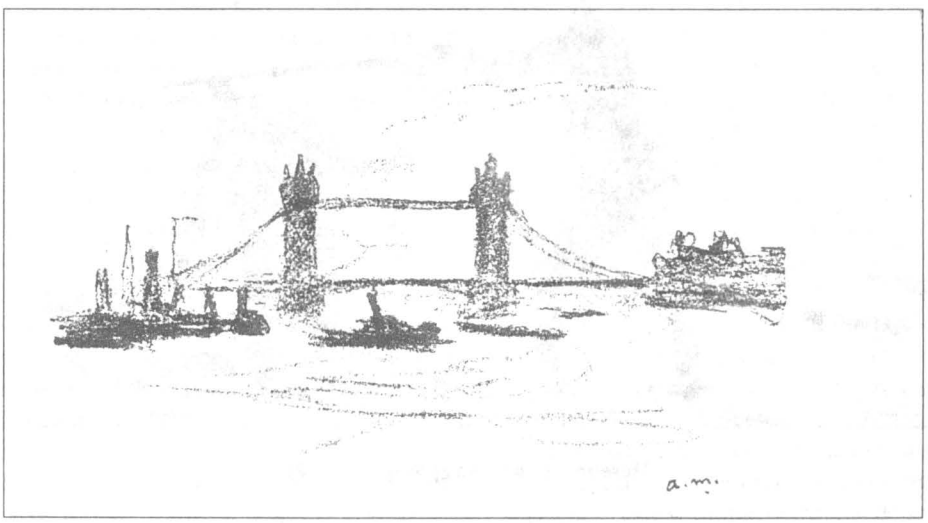

Londres

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

Arhive bucureștene

Dimitrie Suțu

Georgeta FILITTI

Destinul familiilor fanariote se împletește strâns cu istoria românilor. Suțuleștii, prin înrudirile contractate în spațiul românesc, dovedesc cu prisosință acest lucru. La Biblioteca Națională, Fondul St. Georges, se păstrează astfel arhiva unui ofițer de carieră, Dimitrie Suțu (1870 – 1943), urmaș al unei ilustre familii constantinopolitane. Străbunul său din secolul XVII, marele rector al Patriarhiei la 1668, Diamantaki Diacos Suțu, a avut un fiu, Constantin, preceptor al copiilor lui C. Brâncoveanu și apoi secretar al acestuia. În 1757 a fost spânzurat în capitala Imperiului Otoman. Aceeași soartă avea să împărtășească fiul său Alexandru (1715 – 1759), capuchehaie a Țării Românești, postelnic și în fine *carthophylax* al arhivelor Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, din 1741. Fiul său Gheorghe (1750 – 1828), poreclit „agrios" (Sălbaticul), a făcut carieră în Moldova (hatman, spătar, logofăt, mare postelnic, caimacam – al unchiului său Mihai Suțu). De la el a rămas o interesantă *Condică de obiceiuri*. Este înmormântat în cimitirul bisericii grecești Sf. Treime din Brașov. Urmașul său Dimitrie (mort în 1865), jurist la Atena, s-a căsătorit cu fata lui Constantin Gr. Suțu (Esmeraldina). Fiul lor, Constantin (1841 – 1914), supranumit „Palicarul", s-a apropiat din nou de România. A fost căsătorit cu Natalia, fiica lui Petre Mavrogheni, cunoscutul finanțist din timpul lui Al. I. Cuza, și apoi cu Maria Romalo. Un duel la Fontainebleau cu Nic. Ghica Brigadier, în 1873, i-a adus o condamnare de 4 ani într-o închisoare franceză. E înmormântat la cimitirul Bellu din București.

Arhiva cercetată de noi aparține lui Dimitrie, fiul din prima căsătorie a Palicarului. Grec prin origine și român prin carieră, Dimitrie Suțu a fost o figură reprezentativă a armatei române din primele decenii ale secolului XX. A avut proprietăți atât în Grecia, cât și în România, iar cariera și-a făcut-o, în mare parte, ca atașat militar în Franța și Belgia (1911 – 1917, 1920 – 1922). Francezii l-au răsplătit cu *Legiunea de onoare* (1917).

Ca mai toate fondurile din Biblioteca Națională, nici cel al lui Dimitrie Suțu nu e probabil complet. Totuși, din piesele existente se poate schița un *cursus honorum* interesant: e vorba de un om ambițios, dăruit carierei, foarte activ, informat și având – în primă căsătorie – o soție neobosită în susținerea carierei sale.

Vom reveni.

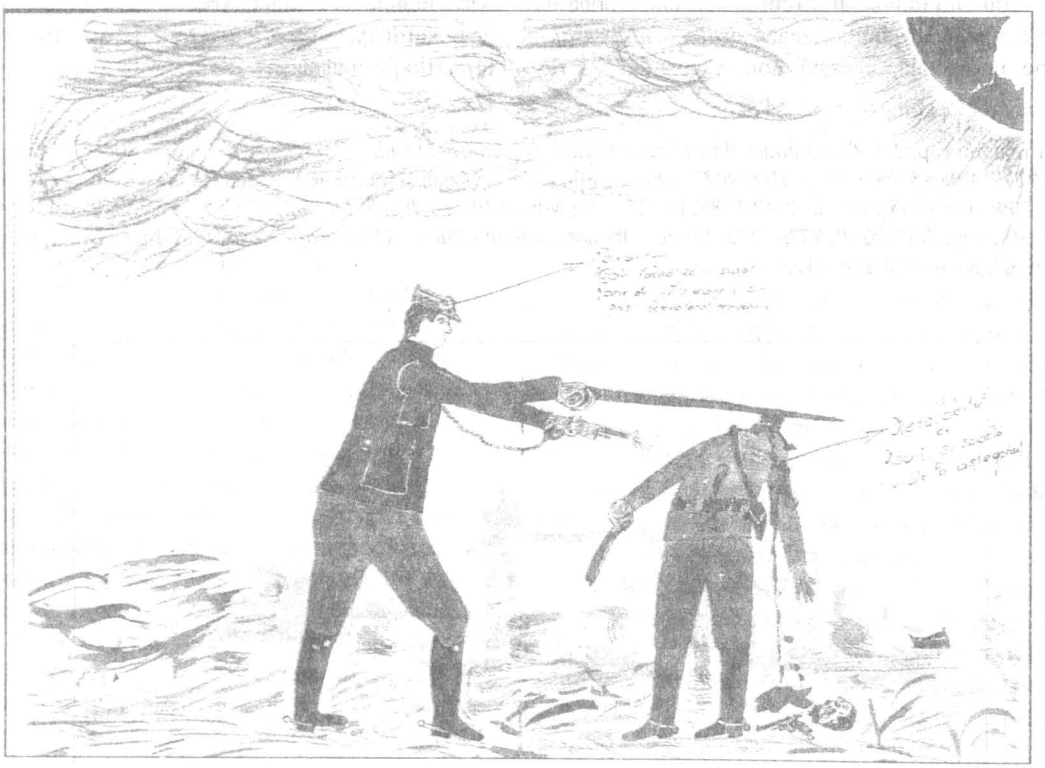

Desene din arhivă (paginile 8 – 9)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

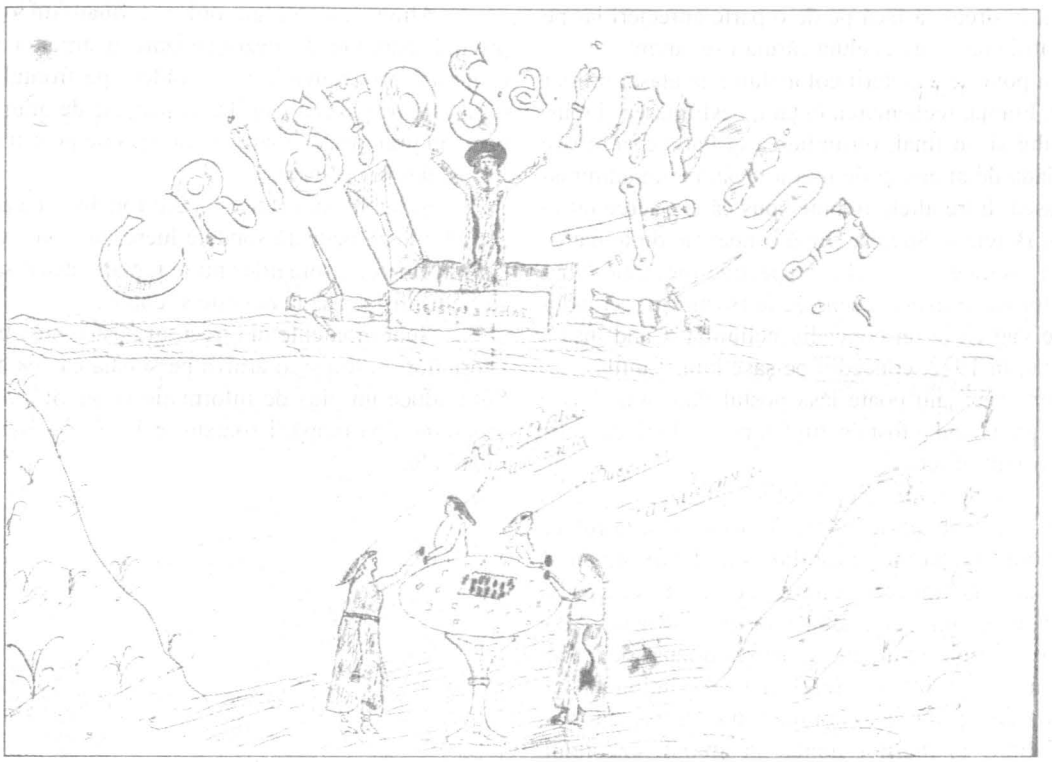

Tânăr căpitan în timpul războaielor balcanice, el întocmeşte buletinul evenimentelor din Peninsulă cu hărţi, planuri de operaţii, evaluări de situaţie.

În 1913, ca ataşat militar pe lângă guvernul francez, participă la manevrele din vara acelui an desfăşurate în Languedoc. Raportul adresat autorităţilor române e plin de date şi informaţii utile privind viitorul aliat din Marele Război. De la început constată că ataşaţii militari au fost aşezaţi în aşa fel încât să vadă cât mai puţin trupele ca atare şi să rămână cu o impresie confuză. Dacă era evident că soldaţii din sud aveau o pregătire fizică remarcabilă, rezistând la marşuri zilnice de 50 km, ofiţerii în schimb se dezinteresau de trupă iar instrucţia era rudimentară. Rezultatul: „focul bine ochit" era disprețuit iar ostaşii se luptau „moale", căzând prea adesea în „depresiune tactică". Un fapt ce i se pare de-a dreptul ciudat: manevrele aveau ceva formal, de spectacol, un fel de repetiţie generală a unor condiţii, vai, previzibile. Astfel, companiile au participat la manevre în formaţii reduse de 100 – 110 oameni (în loc de 130 câţi prevedea regulamentul); cei slabi fuseseră lăsaţi în cazarmă. Şi artileria era în format redus: 18 în loc de 30 de baterii /corp armată. Ataşatul nostru aprecia, de altfel, că această armă nici nu prea lua în serios manevrele. Ca stare de spirit, soldaţii francezi din sud erau socialişti, pacifişti, anarhici. Se sculeau des şi arătau mai curând a „gardă naţională", lipsiţi aşadar de spirit militar. Poate şi educaţia lor în timpul concentrării, cu nesfârşite conferinţe pe teme „străine", va fi contribuit la această stare generală de slăbiciune. Dimitrie Suţu mai reţine un detaliu, devenit azi istorie: folosirea mitralierelor. Când întâlneau un obstacol, servanţii deshămau caii, puneau mitraliera pe o targă, săreau obstacolul, înhămau caii, apoi o remontau pe suport. Se mai foloseau mitraliere-bicicletă (pe 3 velocipede obişnuite dotate cu o platformă) şi cele trase de câini…

Rapoarte la fel de amănunţite trimite ministerului român de Război şi cu privire la armata belgiană şi potenţialii – apoi realii – ei vrăjmaşi, germanii. Despre aceştia observă că (în 1915) nu respectă regulile războiului, căci au neutralizat corpul de voluntari ai gărzii civice. Belgienii nu putuseră convoca decât 310 ofiţeri de rezervă din cei 3.000 necesari.

Şi operaţiile de pe Oise – Marea Nordului şi bătălia de pe Marna din 1915 – 1916 beneficiază de relatări competente ale ofiţerului român.

În august 1916 e promovat lt. colonel.

La izbucnirea războiului, Dimitrie Suţu ceruse ca, dacă România intră în conflict, să fie rechemat între cadrele active. Când acest lucru s-a întâmplat, în august 1916, fără ştirea sa, familia s-a agitat peste măsură ca el să rămână la Paris. Soţia sa Elena (n. Chrisoveloni, şi de care avea să se despartă în 1922, ea căsătorindu-se mai apoi cu scriitorul şi diplomatul francez Paul Morand) a răscolit cerul şi pământul în acest sens. Arhiva reţine intervenţii, scrisori de recomandare, vorbe bune de la R. Poincaré, preşedintele Franţei, P. Painlevé, primul ministru, miniştrii Ribot, Gamay, diplomatul St. Aulaire, Elena Văcărescu… Totul a fost în zadar. Vintilă Brătianu, care gira în 1917 preşedinţia Consiliului de miniştri de la Iaşi, supărat şi de faptul că în şirul intervenţiilor Elena Suţu îi telegrafiase lui Mihai Cantacuzino folosind cifrul său, a stăruit să fie rechemat în ţară. Vădit încurcat, colonelul mărturisea că nu ştia nimic de manevrele nevestei şi era gata să se întoarcă. Rămânea un singur impediment: predarea practică a serviciului. Şi aceasta pentru că succesorul lui era col. Ion Antonescu, viitorul mareşal, om abraş şi militar intransigent. Când a început operaţia de predare, Antonescu a constatat că un ordin trimis din ţară, vechi de un an, nu fusese înregistrat. Lui Suţu i s-a părut „inutil" şi „de prisos" ca succesorul său să cerceteze dacă i s-a dat curs sau nu, întrucât faptele se petrecuseră pe timpul mandatului său. Antonescu răspunde înţepat: „Am onoarea a vă face cunoscut că sunt singur în măsură să apreciez ceea ce este «util» sau «inutil» să fac în materie de serviciu… este o simplă chestiune de apreciere dacă «munca»

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ce am depus în această ocazie a fost sau nu «de prisos». În tot cazul, alții sunt în drept să facă pe de o parte aprecieri iar pe de alta observațiile necesare aceluia căruia i se cuvin".

Întreaga poveste a șederii colonelului ca atașat militar al României în Franța, rechemarea în țară, desființarea și reînființarea postului și, în final, retrimiterea la Paris e grăitoare pentru debandada de atunci și de mai totdeauna din administrația românească. Între altele trebuie spus că era acreditat în același timp în Belgia și Spania. După canoanele diplomatice ar fi trebuit să notifice guvernelor respective plecarea. Nu a primit însă autorizarea în acest sens de la București, cerându-i-se să declare vag că ia un concediu nelimitat. Când însă a cerut, realmente, în 1922, concediu pe șase luni, Vintilă Brătianu i-a răspuns sec: „nu poate lăsa postul fără titular". De fapt, în același an, postul a fost desființat, pe trei luni, ca să fie reînființat pentru alt ofițer.

Până să i se limpezească situația, colonelul își făcea datoria. Astfel, în septembrie 1916, întocmește dosarul cu tinerii români din Elveția mobilizabili (parte din ei urmau să se înroleze în armata franceză; dintre cei care urmau să se întoarcă în țară, evreii nu erau lăsați să tranziteze Rusia). Apoi face o evaluare a misiunii militare franceze condusă de gl. M. Berthelot, trimisă în România. Șeful ei fusese adjunctul gl. Joffre în bătălia de pe Marna și era unul din cei trei autori ai planului de acțiune al marilor unități în ajunul războiului. Rușii îl prețuiau în chip deosebit căci pusese la punct Convenția militară franco-rusă.

În 1920, când era încă la Paris, Dimitrie Suțu a trimis mai multe rapoarte foarte prețioase despre cimitirele ostașilor români din Franța și Germania. Acestea erau: Maubeuge (80 de morminte), Hirson (479), Labry (164), Dieuze (840) – în Franța; Hagenau (1), Kronenburg (199), Colmar (271), Soultzmatt (537), Mulhouse (37), Gerardmer (1) – în Alsacia. Cele din Germania nu erau îngrijite: Niedersteinbrun (119), Manheim (61), Worms (160), Germersheim (26).

Când s-a întors în țară, în timpul războiului, în calitate de comandant al Reg. 3 Călărași, Dimitrie Suțu a întâmpinat și aici destule adversități. Arion Brown l-a propus comandant de brigadă, socotindu-l „brav, gata să-și dea viața pentru țară, bun organizator, cu educație militară superioară, caracter franc și bune rezultate cu subordonații". Recomandarea de a i se acorda „Steaua României" în grad de mare ofițer a fost respinsă. Gurile rele spuneau că nu se bucura, din motive personale, de simpatia inspectorului general al Cavaleriei, gen. N. Sinescu. Se pare însă că și urmașul „Sălbaticului" și al „Palicarului" își avea ciudățeniile lui. După ce, la 2 februarie 1918, demisionează, „pacea fiind semnată de către guvern și țara ne mai fiind, prin urmare, în stare de război... din motive personale și de sănătate". Peste doi ani, în octombrie 1920, după ce condusese în acest răstimp o brigadă pe Siret și pe Nistru, se prezintă în fața unei comisii pentru dobândirea gradului de general. La examenul teoretic, comisia a găsit soluțiile prezentate de el, la unele scheme de luptă, „inadmisibile". Când le-a arătat, curând după aceea, profesorilor de la Școala de Război din Paris, aceștia le-au considerat „foarte bune".

Arhiva col. Dimitrie Suțu mai cuprinde rapoarte cotidiene dintre anii 1914 – 1916, trimise la București, manifeste germane, documente ale Marelui Cartier general francez, programe de instrucție pentru infanteria și artileria germană, un apel al ardelenilor și bucovinenilor voluntari din armata română către frații lor din monarhie, îndemnându-i să dezerteze de sub ferula ungurească.

Atrage atenția un ordin german din 7 iunie 1917, privind acțiunile de dezorganizare a armatei române și de infiltrare între români, cu precădere pe frontul moldovenesc (aruncare de gazete, manifeste, pachete de tutun, apoi discuții prin viu grai, dar cu mare circumspecție pentru că românul „e fricos, fals și necinstit").

Și manifestul către soldații români e de același calibru: „În Muntenia ocupată sondele lucrează, comerțul și industria sunt în floare... soldaților nu le rămâne decât să se predea ca să fie trimiși acasă la neveste și copii..."

Sunt momente din trecutul nostru prea bine cunoscute istoricilor. Și totuși, o arhivă personală ca cea a col. Dimitrie Suțu aduce un plus de informație ce merită a fi integrată în cronologia participării românilor la prima mare conflagrație mondială.

Le Cuirassier

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din colecțiile Bibliotecii Metropolitane București

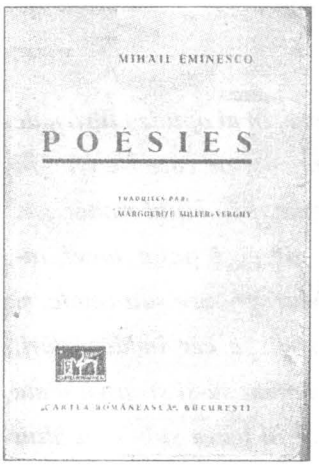

Mihail EMINESCO, *Poésies*
Traduites par Marguerite Miller-Verghy, Cartea Românească, București, [f.a.]

Cette collection comprend toutes les poésies d'Eminesco publiées dans „Convorbiri literare" au cours des douze dernières années, ainsi que celles qui ne se trouvaient jusqu'à ce jour qu'en manuscrit entre les mains de diverses personnes.

La publication a été faite pendant un séjour du poète à l'étranger. Il a toujours été trop peu préoccupé de ce qui le concernait et trop indifférent au sort de ses œuvres pour qu'on pû obtenir de lui qu'il prît soin d'un recueil de ce genre, quelque insistance qu'ait mise ses amis à l'en persuader.

En conséquence ses poésies telles qu'on les lira dans les pages suivantes, non pas étaient revues par Eminesco et ne présentent pas les corrections qu'il avait l'intention de leur apporter du moins en ce qui regarde les plus anciennes... (T. Maïoresco)

Ion CREANGĂ, *Opere*
Ediție critică cu note, variante și glosar de G. T. Kirileanu, Fundația pentru Literatură și Artă «Regele Carol II», București, 1939

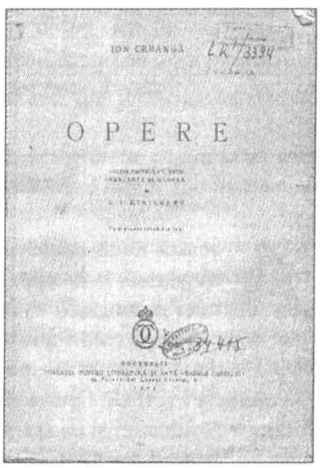

După numeroasele studii de limbă, estetică și critică literară ce s'au publicat asupra operei lui Ion Creangă în anii din urmă și cu prilejul centenarului, se cuvenea să se publice și o nouă ediție a operei sale, care să fie curățită de numeroasele greșeli și omisiuni ce se găsesc în toate edițiile de până acum.

Fundația pentru Literatură și Artă «Regele Carol II» – ținând se vede samă de faptul că fiind născut pe vremea lui Creangă din părinți săteni în valea Bistriței moldovenești îmi sunt mai de aproape cunoscute limba, vieața și obiceiurile din ținutul unde s'a născut și și-a petrecut copilăria Ion Creangă – a binevoit a-mi încredința această sarcină, pe care prin o muncă migăloasă m'am silit a o îndeplini cât s'a putut mai conștiincios, luptându-mă cu feluritele greutăți pe care le întâmpină editorii lui Creangă... (G. T. Kirileanu)

D. CARACOSTEA, *Expresivitatea limbii române*
Biblioteca Enciclopedică, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1942

... Văd literatura națională ca o clădire, al cărei prim etaj este adânc fundat în limba noastră, prima formă a destinului nostru expresiv. Din bolțile acestei părți, în care este cimentată toată vlaga intuițiunilor noastre străvechi, crește al doilea etaj: creațiunea poporană orală; iar peste aceasta, cleștarul împlinirilor noastre culte. Clădirea n'are în preajmă nici o arenă. Dar este încununată cu o terasă, pentru privirea actualității și scrutarea zărilor de mâine, nu însă cu contemplativa nepăsare, dar la nevoie cu hotărârea de a interzice intrarea celor nechemați.

În lucrarea de față, dau ceea ce în concepția mea este primul etaj, cel mai greu de dăltuit, prima formă a expresiei românești...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

G. CĂLINESCU
Viața lui Mihai Eminescu

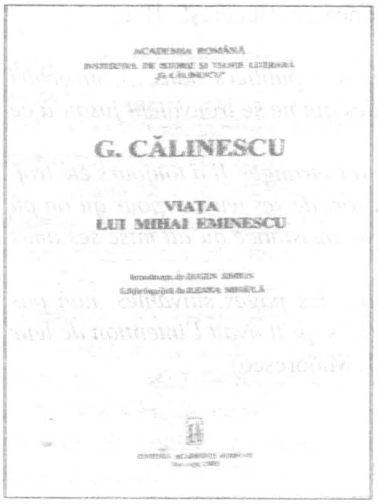

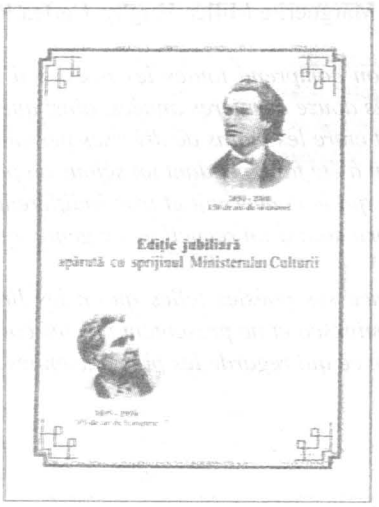

Astfel se stinse, în al optulea lustru de viață, cel mai mare poet pe care l-a ivit şi-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc. Ape vor seca în albie şi peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, şi câte o stea va vesteji pe cer în depărtări, până când acest pământ să-şi strângă toate sevele şi să le ridice în teava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale.

G. CĂLINESCU, *Viața lui Mihai Eminescu*,
introducere de Eugen Simion, ediție îngrijită de Ileana Mihăilă,
Editura Academiei Române, București, 2002

Notă asupra ediției

Această nouă ediție a *Vieții lui Mihai Eminescu* vine să întregească, la început de mileniu, ediția jubiliară a monumentalei monografii călinesciene dedicate vieții şi operei „celui mai mare poet pe care l-a ivit şi-l va ivi, poate, pământul românesc". Primele două părți ale acestui triptic de aur al istoriei noastre literare – volumele I şi II ale *Operei lui Mihai Eminescu* – au apărut, prin grija Editurii Academiei şi cu sprijinul Ministerului Culturii, în anul centenarului naşterii lui G. Călinescu şi, totodată, cu prilejul jubileului național care a marcat împlinirea a 150 de ani de la naşterea poetului. Volumul de față încheie, aşadar, această serie. Într-un mod asemănător, Editura Fundației pentru Literatură şi Artă „Regele Carol II" completa seria celor cinci volume ale *Operei*... prin apariția „ediției a treia, revăzută" a acestei splendide biografii literare.

Două variante ale cărții îşi dispută însă dreptul de a reprezenta „ultimul cuvânt al autorului". Lucrarea, apărută în 1932, reeditată în 1933, a fost republicată cu anume completări în 1938. În 1964, cu aproape un an înainte de dispariția prematură a marelui critic, apărea însă o a patra ediție, sub auspiciile Editurii pentru Literatură. În ea se găseau încorporate toate informațiile noi pe care G. Călinescu le strânsese în sfertul de veac ce trecuse de la ultima reeditare, dar şi nu puținul tribut pe care paginile cărții trebuiseră să-l plătească ideologiei dominante în epocă...

O analiză detaliată a celor două texte în paralel ne-a decis să optăm deci pentru reproducerea ediției din 1938 în volumul de față, urmând să procedăm la completarea, în *Addenda I*, a textului călinescian cu tot ce apare în plus sau diferit în ediția ultimă...

Ileana MIHĂILĂ

G. Călinescu, biograful

Eugen SIMION

G. Călinescu face din biografie o *operă de creație*. *Viața lui Mihai Eminescu* este produsul inteligenței, imaginației, ironiei cordiale, a simțului său liric, pe scurt, e „un noroc al intuiției" sale. Aceste însuşiri, înfrățite, se manifestă practic prin capacitatea autorului de a face din cronologia unei vieți un prilej de construcție intelectuală şi, totodată, de construcție romanescă. Biografia scrisă de el poate fi socotită, cu puțină îngăduință, un *roman biografic*...

Biografia pe care o discutăm aici este, în acelaşi timp, o operă de erudit. Autorul a citit toate documentele, cântăreşte bine interpretările date în cutare problemă controversată (originea, de pildă, a poetului), pe unele le ia în râs, pe altele le corectează... Este, cum am precizat, mefient față de critica pozitivistă, dar nu ignoră documentele. Oriunde deschizi cartea dai peste ele, prelucrate, topite în discursul biografic, sau reproduse pe larg dacă sunt utile pentru a lumina cutare situație...

G. Călinescu n-a avut timp să aştepte o mie de ani (timpul invocat în cazul Dante) pentru a face un portret al lui Eminescu şi a nara evenimentele scurtei lui treceri pe pământ. I-au fost îndeajuns doar 43 de ani de la moartea poetului pentru a-i intui secretul existenței... A creat, cu adevărat, un mit Eminescu sau, mai bine zis, a preluat mitul Eminescu şi l-a redefinit, l-a consolidat din punct de vedere critic şi i-a dat, apoi, drumul în lume. Eminescu circulă de atunci în imaginarul colectiv românesc aşa cum l-a prezentat G. Călinescu la începutul carierei sale critice. Toate încercările de până acum de a distruge acest mit n-au reuşit...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Masca lui Eminescu

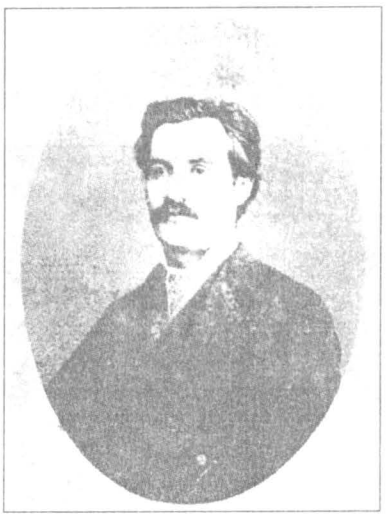

Privim chipurile lui Mihai Eminescu, înşiruite dinainte-ne: acela astral şi pletos de tinereţe, cel uşor subţiat de gânduri şi de o înfrigurare sentimentală, de la 30 de ani, faţa îngroşată de pinguetudine, cu ochi împânziţi de o ceaţă alburie, în ciuda unui zâmbet copilăros, somnolent, din epoca întâiei căderi, masca nietzscheeană, în sfârşit, din ultimii ani, pustiită, surpată ca un crater stins, cu ochii înfundaţi şi stătuţi. Privindu-le, omul cel adevărat pare că răsuflă aievea.

Eminescu era un român verde de tip carpatin, dintre aceia care, trăind în preajma munţilor, mai cu seamă în Ardeal şi Bucovina, sub năvala străinilor, cresc mai vânjoşi şi mai aprigi, şi arată pentru încercările de smulgere a lor din pământul străbun rădăcini fioroase, prelungi, asemeni acelora ce apele curgătoare descoperă în malurile cu copaci bătrâni. El avea ca atare un suflet etic, simţitor la toate ideile şi sentimentele care, alcătuind tradiţia unei societăţi, sunt ca grinzile afumate ce susţin acoperişul unei case. N-avea nici o aspiraţiune pentru sine, ci numai pentru naţia şi societatea din care făcea parte, fiind prin aceasta mai mult un exponent decât un individ. Deoarece nu urmărea un folos propriu, ci unul social, n-avea nici una din acele însuşiri de a alerga repede pe treptele vieţii, spre a ieşi în frunte, dar era cu atât mai îndârjit şi mai muşcător în lupta pentru idei. Răzvrătit, cu o lipsă de prefăcătorie ruinătoare pentru om, Eminescu a fost un mistic naţionalist, îndrăzneţ în numele ideii, sfios şi blazat în numele său. Din această pricină, el era un om lipsit de ironie. Spiritul critic e o înfăţişare a individualismului, care nu are nimic sfânt, afară de expresia cea mai înaltă a inteligenţei umane. Naţionalismul, ideile tradiţionale şi etice sunt pentru omul ironic locuri comune, duşumeaua casei tocită de atâta călcătură, vatra măcinată de funingine, tot ce acoperă prin vechime şi respect liniile ideale şi tinere ale vieţii. Acestea însă erau scumpe lui Eminescu, şi când un graeculus ca I.L. Caragiale, cu linii subţiri şi nestatornice de răutate, încerca să atragă pe poet în jocul alunecător şi întortocheat al sofisticii, piciorul său sufletesc mare, cu opinci, se împleticea iritat, obişnuit să se aşeze, lat şi neted, în hora evlavioasă de datini. Eminescu cel lipsit de ironie căuta pe Creangă sau pe ardeleni, care, cum ştim, se frământă pe loc, neputincioşi în faţa iuţelii valahe, dar petrec cu lacrimi de înduioşare în duhul gândurilor grave şi religioase.

În viaţa afectivă, Eminescu nu se ridică decât prin expresie deasupra norodului, cuprinsul esenţial al sufletului său fiind un sentiment de jele, fie că în iubire, departe de orice educaţie analitică, îşi chema iubita în codru verde, fie că gândul morţii i se înfăţişa cu toate mângâierile unei îngropăciuni după datini şi tristeţile unei vieţi nelumite.

Inteligenţa îi era limpede, îndreptată numaidecât la ţintă, dar mijlocie ca o apă curgătoare, fără ochiuri adânci. În schimb, puterea de vis este un cer întors în oglindă, fără fund, şi absoarbe sufletul prezent aproape în întregime. Eminescu era un lunatic sublim, în sufletul căruia visele creşteau ca iarba grasă, astupând gardurile şi mistuind pietrişul, ieşind prin duşumele şi prin streaşină. Starea sa normală era cea somnambulică şi trezia acţiunii politice a fost, desigur, o întâmplare care, mai la urmă, s-a dovedit tot un vis deşert.

Trăind în desişul lumii sale lăuntrice, Eminescu n-a fost niciodată atras de luminile marilor oraşe, de moliciunile şi estetismul unei vieţi în lume. Hoinar din fire, nu numai a trăit în haine deşirămate şi sub tavane scunde şi verzi de apa ploilor, dar a simţit o plăcere în a cultiva propria mizerie, de a se privi pe sine însuşi consumat de noroaiele şi de bureţii vieţii proletare.

Dar dacă n-avea mândria fizică, o avea pe aceea morală. Pătruns în linişte de valoarea proprie, arătă, după împrejurări, fie simplitate gravă, fie dispreţ înalt, preţuindu-se singur şi cu răceală înainte ca lumea să-l preţuiască. De aci un sentiment al răspunderii, o scrupulozitate în toate actele, obstinată, improductivă, care îl fac inapt pentru viaţa publică, neprețuit pentru cea intelectuală.

În sfârşit, sufletul său era alcătuit din roate enorme şi greoaie, ce, o dată puse în mişcare, se învârteau cu duduit grozav şi implacabil. Era plin de violenţă şi de statornicie în duşmănie, şi spumele urii sale au fost adesea nedrepte şi nemăsurate.

Eminescu a fost, într-un cuvânt, un om înzestrat să exprime sufletul unei mulţimi simple ce se află în primejdie de a fi smulsă din locul rădăcinilor sale, să o învioreze cu vehemenţă şi s-o întărească pe loc, pe care însă soarta l-a aruncat în mijlocul unei societăţi obosite tocmai de starea pe loc şi grabnică de a-şi lepăda veştmintele orientale.

Azi, însă, când sufletul românesc, după o lungă călătorie prin civilizaţia străină, vrea să ia conştiinţă de sine, chipul său lunar şi amar-zâmbitor îşi regăseşte puterea asupra sufletelor contimporane şi el ne apare ca singurul în stare să dea expresie simţurilor moderne şi româneşti, şi cu fluierul său poetic să ducă aspiraţiile noastre pretutindeni,

Peste ape, peste punţi
Peste codrii de pe munţi.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

Niculae GHERAN

Hărăzit a fi demiurg, Rebreanu a fost totodată şi om. Un om ca toţi oamenii, dornic să ştie că are un rost pe lume, să fie iubit şi să iubească. În singurătatea lui, realitatea şi ficţiunea se influenţează reciproc, astfel încât, uneori, chiar lumea în care trăieşte este o construcţie a imaginaţiei lui. Scriind noaptea, el se regăseşte continuu, îşi împlineşte menirea, este, cum se spune, „la el acasă". La masa de scris nu trişează pe nimeni şi, în primul rând, pe el. În condiţiile acestei izolări, singurătatea este principala lui avere, dar tot atât de adevărat e că şi îl sperie. Trezit la realitatea gălăgioasă din jur, îngrozit de solitudine, trimite cu disperare mesaje de dragoste celor care, de departe, îi răspund cu iubire. Liniştit, se reaşează la masa de lucru, trecând în lumea închipuirilor lui. Lume stranie, cu personaje mai vii decât el, fascinantă, aşezată întotdeauna pe primul plan al existenţei sale.

Biobibliografie

Niculae Gheran s-a născut la 14 octombrie 1929, în Bucureşti.

Părinţii: Gheorghe şi Profira Gheran (născută Budişteanu).

Studii: Facultatea de Filologie şi Istorie a Universităţii Bucureşti (examen de stat în 1960).

Profesii şi locuri de muncă: editor cu activitate continuă (1950 – 1994) la Direcţia Generală a Editurilor; Centrala cărţii; Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă; Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică; Editura Ştiinţifică – de unde a fost pensionat în 1994, cu gradul de redactor-şef. În ierarhia activităţii editoriale, a parcurs toate treptele, de la funcţia de redactor la cea de Secretar al Consiliului Editurilor din C.S.C.A. (1964 – 1968, perioadă de „dezgheţ"), după care a fost retrogradat, împreună cu vicepreşedintele de resort, Alexandru Balaci. A fost din nou promovat după decembrie 1989, iar apoi pensionat la vârsta de 64 de ani (1994).

Date bibliografice

Debut publicistic: în „Contemporanul", nr. 48, 4 nov. 1953, cu articolul „Câteva observaţii asupra unei colecţii adresate satului".

Debut literar: în „Tânărul scriitor", IV, nr. 9, sept. 1955, cu schiţa satirică „Atenţie la conturarea personajelor".

Debut editorial: monografia *Gh. Brăescu*, Editura pentru Literatură, 1963.

Creaţia fundamentală: 23 de volume din ediţia critică de *Opere – Rebreanu*, ediţie integrală – dotată cu peste 5.000 de pagini de studii, note, comentarii şi variante – realizată pe parcursul a patru decenii, primele trei tomuri apărând, în colaborare cu Nicolae Liu, în 1968, ultimul în 2005.

Alte cărţi: *Tânărul Rebreanu*, Editura Albatros, 1986; *Rebreanu – Amiaza unei vieţi*, Editura Albatros, 1989; *Rebreanu la lumina lămpii*, în colaborare cu Puia Rebreanu, Editura Minerva, 1964; volumul de studii şi documente *Rebreanu – Caiete, prezentate de Niculae Gheran*, Editura Dacia, 1974; *Sertar. Evocări şi documente*, Editura Institutului Cultural Român, 2004.

Prefeţe şi studii introductive: Brăescu – *Opere alese* (1962 şi 1964); Rebreanu – *Golanii*, *Calvarul*, *Ciuleandra* (1965), *Crăişorul Horia* (1975),

O generaţie de cântăreţi*

„Cântă, zeiţă, mânia ce-aprinse
pe-Ahil Peleianul" (*Iliada*)

Nu-i nicio plăcere să fii octogenar şi cu atât mai puţin să te mândreşti cu povara anilor, care, cu înghesuiala lor, te apropie de limanul marilor făgăduinţe. Ca mulţi din generaţia mea, Gabriel Ştrempel, sărbătoritul nostru, a avut tot timpul să se gândească până acum dacă s-a născut prea devreme sau prea târziu. Prea devreme, ca să nu fi fost martorul repetatelor răsturnări istorice, dinaintea, din timpul şi de după a doua conflagraţie mondială – cu domnia partidelor democratice, dictatura carlistă, legionară şi apoi proletară –, prea târziu ca să se bucure până la urmă de binefacerile tranziţiei de-acum, când, la ieşirea din tunelul sărăciei multilateral-dezvoltate, invocata „luminiţă" va fi totuna cu tradiţionala lumânare creştinească, adesea pomenită de mine.

Fiecare din regimurile politice de care am avut parte şi-a propus să creeze un „om nou". De-l va fi fătat ca atare, Dumnezeu ştie. Sigur e că a izbutit să creeze o specie rară de cântăreţi, cu un repertoriu din cele mai bogate cu putinţă. Ca străjeri ai patriei, am cântat în clasele primare *Trăiască regele* de ni s-au spart bojocii şi, nu ne putem plânge, au trăit până azi.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

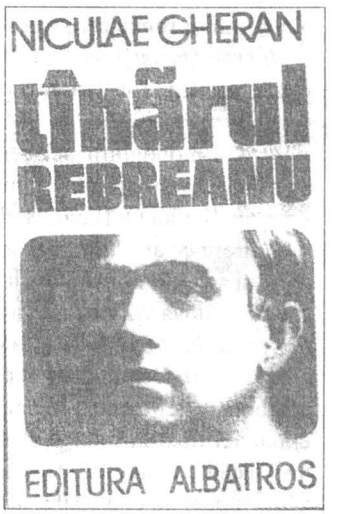

spre binefacerea Alteţelor Regale Margareta şi Dudă. Cam tot pe-atunci, intonam *Pe-al nostru steag e scris unire*, dar de unire n-aveam să ne bucurăm prea mult, asistând neputincioşi la răpirea Ardealului de Nord şi a Basarabiei, pentru a nu ne mai aminti de Cadrilater. Jurând să se răzbune, elevii din clasele superioare s-au apucat să fredoneze, la început cu discreţie, *Sfântă tinereţe legionară*, proslăvind, în acelaşi vers, „moartea, căpitanul şi arhanghelul din cer". Până la urmă, nu i-a scăpat nici *Ştefan Vodă al Moldovei*, dezgropat şi el în sprijinul cauzei, unii având parte de aprige execuţii, iar alţii de calvarul anilor de temniţă, prin bunăvoinţa poliţiei carliste, antonesciene şi comuniste, rămânându-le speranţa doar în arhanghelul Mihail şi, mai de curând, în domnul Gigi Becali, care, pe urmele lui Petrache Lupu din Maglavit, ne promite o ţară mândră „ca soarele sfânt de pe cer".

În liceu, am învăţat şi *Deutschland, Deutschland über alles*, precum şi *Giovinezza, giovinezza*, din dorinţa guvernanţilor de a fi şi noi în Europa cât mai aproape de „marii licurici" de-atunci, aşezaţi vânjos pe axa Roma – Berlin. În recreaţii, ne delectam cu *Wie einst Lilli Marlen*, cântat cu frenezie până la porţile Moscovei şi Stalingradului într-un Blitz-Krieg, parcurs dus şi întors, mai bine de trei ani, pe urmele lui Napoleon Bonaparte.

„Vreme trece, vreme vine", de se mai zice în folclor şi: „Vin ai noştri, pleacă ai noştri!". Brusc, ni s-a schimbat şi repertoriul de care vorbeam la început; uitarăm repede de *Lilli Marlen*, cochetând tandru cu *Katiuşa* şi *Sulikó*, ambele aflate *Dalekó, dalekó*, dar evocate nostalgic de purtătorii de balalăici-automate, muzicieni voluntari dispuşi să ne înveţe limba rusă cântând. Cu batista pe ţambal, s-au mai fredonat şi cântece de pe la noi sau mai de departe – robinetul fiind ceva mai deschis la baluri şi ceaiuri patriotice, dar pe fundalul obsedantei chemări: *Hai la lupta cea mare, rob cu rob să ne unim!*.

De unit – să nu mâniem pe Dumnezeu – ne-am tot „unit", fiind distracţia săracului, dar în rest... Maica Domnului. Am îmbătrânit pe nesimţite, ca şi cum tinereţea nu s-ar fi sfârşit niciodată, consolaţi mereu că suntem „o generaţie de sacrificiu". În realitate, deliberat sacrificată de marii şefi de reţele ai istoriei contemporane: Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt şi Iosif Visarionovici Stalin, din dosarele Teheran (1943) şi Ialta (1945).

O generaţie blestemată, obligată istoric să cânte când alături de fraţii de gintă, când de nemţi, când de ruşi, când de americani, generaţie năpădită în cele din urmă de manele. Poate e singura noutate, întrucât, în alte privinţe, revenim la locul de unde am plecat: la epoca dinaintea celui de-al doilea război mondial. De unde concluzia pripită că am fi trăit degeaba.

Nu-i tocmai aşa, câtă vreme mulţi intelectuali s-au străduit în vremuri de restrişte să împlinească norma elementară sugerată de Nicolae Iorga: o casă, un copil, o carte. N-am fost singurii care ne-am justificat umbra pe pământ, deoarece, slavă Domnului, case şi oraşe s-au tot ridicat, balanţa demografică n-a fost tocmai rea – cu sprijinul substanţial al tovarăşilor rromi –, iar de scris s-a tot scris, başca 17 kilometri de slove desecretizate ale fostei Securităţi, din lungul drum al zilei către noapte, slove bine arhivate pentru „memoria pământului strămoşesc". O spun cu o uşoară invidie, gândindu-mă cum ar fi arătat profilul şi profitul culturii româneşti dacă bibliografia analitică a literaturii noastre ar fi

(continuare în pagina 16)

Pădurea spânzuraţilor (1978), *Gorila* (1981); *Nuvele şi schiţe* (1984), *Jurnal* (1984), Nicolae Iorga – *Istoria lui Mihai Viteazul* (1968), în colaborare cu V. Iova, şi tot cu el, *Istoria oştirei române* ş.a.

Studii şi articole în presă: „Contemporanul", „Viaţa Românească", „Gazeta literară", „România literară", „Cronica", „Tribuna", „Steaua", „Ramuri", „Argeş", „Luceafărul", „Analele Academiei Române", „Mişcarea literară". În „Adevărul literar şi artistic" a susţinut rubrica săptămânală „Sertar", între anii 2002 şi 2004, continuată apoi cu aceeaşi ritmicitate în „Cultura".

Premii literare: Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1980 (oferit, în 1981, pentru prima dată unei ediţii critice), Premiul „Perpessicius" pe anii 1981 şi 2005; Premiul Asociaţiei Scriitorilor Bucureşti pe anul 2000 (acordat în 2001 pentru vol. 20 din ediţia critică Rebreanu), Premiul Academiei Române „Bogdan Petriceicu-Hasdeu", acordat în anul 2000 pentru vol. 19–20 din ediţia critică Rebreanu.

Acestor premii literare – cărora li se alătură multe diplome şi premii ale unor reviste literare şi instituţii culturale, „pentru contribuţia de excepţie la editarea şi comentarea operei lui Liviu Rebreanu" – li se adaugă *Ordinul Meritul Cultural*, primit în 1967 pentru contribuţia adusă bunului mers al activităţii editoriale, distincţie oferită şi în 2004, „În grad de cavaler".

Este cetăţean de onoare al oraşelor Bistriţa şi Năsăud.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

beneficiat în depozitele bibliotecilor centrale de 17 kilometri de dosare cuprinzând scrierile oamenilor de știință și cultură ai României, astăzi rămase în țintirimul periodicelor interbelice și ulterioare. Cum ar fi fost să mergi la bibliotecă și să ceri publicistica sau operele răzlețe ale unor Ion Barbu, Minulescu sau Hortensia Papadat-Bengescu – nume rostite la întâmplare – și să ți se ofere pe loc din raft?! Acum este o adevărată nebunie, dovadă că pentru dezțelenirea unui singur ogor, Rebreanu, mi-au trebuit 40 de ani.

Ne aflăm într-o cetate a lui Gutenberg în care, formal, cititorul de azi și de mâine ar putea să cunoască meandrele zilei de ieri, dar mai puțin viermuiala din spatele fațadei socialiste, cu repetate comprimări de personal – anunțate dinainte tocmai pentru a stârni panică și teamă de necunoscutul zilei de mâine –, cu obsedante completări la autobiografii, mereu adaptate după nevoi, cu „mitinguri-fulger" demascatoare, cu adunări generale, în care critica și autocritica netezeau calea delațiunii, cu ritualul ridicării în picioare la auzul numelor lui Stalin, Gheorghiu-Dej sau Ceaușescu, personalități istorice și isterice la școala cărora și-au făcut ucenicia mulți din actualii oameni politici, certați cu memoria. Numai tinerețea și eterna ei voioșie ne-au făcut să rezistăm pe scena vieții, conștienți sau nu că, de fapt, suntem distribuiți într-o tragicomedie.

Am ținut să creionez cadrul existențial al amintitei „generații de sacrificiu", pentru a evidenția țarcul, unde s-a mișcat sărbătoritul nostru, Gabriel Ștrempel, fericit că, de la terminarea facultății până în zilele noastre, a avut doar un singur stăpân: Biblioteca Academiei Române.

Despre domnia sa, mi-am îngăduit să scriu un foileton intitulat *Bătrânețe, haine rele*, publicat în revista „Cultura", la 23 martie 2006, prilej de a-i evoca deopotrivă viața și opera pe fundalul istoriei bibliografiei și textologiei românești. Mai bine nu-l scriam, câtă vreme am izbutit să lezez orgoliul nemăsurat al unui distins confrate lipsit de umor. Dracu' m-a pus să mă leg, între altele – despre care n-are rost să dezgropăm morții –, de plăcile tombale așezate pe onorata Bibliotecă în aula căreia ne aflăm, bune să fie deșurubate și montate cuvincios la Cimitirul vesel din Săpânța. Dacă tot se ridicase *în 10 ani* o anexă a vechii biblioteci – timp în care la noi și aiurea s-au ridicat orașe și clădiri monumentale –, mă așteptam măcar să văd cioplite în marmură numele unor adevărați mentori ai cărții, de la Ion Bianu la Gabriel Ștrempel, zidiți ca Ana lui Manole între zidurile clădirii, nicidecum ale unor primminiștri ca nea Nicu Văcăroiu (de alți dispăruți nu-mi face plăcere să adaug nimic) sau al d-lui Iliescu, ultimul rămas în eternitate murală doar pentru că, într-o dimineață, a catadicsit să fie de față la mărețul eveniment. (Cu prilejul unor asemenea ctitoriri, predecesorul din Scorniceşti se mulțumea la gândul că-și îngropase în beton mesajul către viitorime, urmând să fie descoperit după cine știe ce cataclism.) Cu sau fără temei – judece fiecare după capul său –, pe mine m-a deranjat că abia se schimbaseră marii ispravnici ai țării când în incinta bibliotecii apăru o nouă placă „de patefon" – ca să nu-i zic comemorativă, evitând astfel o cacofonie –, de data aceasta închinată d-lui Traian Băsescu. De unde și invocarea lui Seneca: „Errare humanum est, perseverare diabolicum!", la care azi adaug: „Honni soit qui mal y pense!".

Cândva, Biblioteca Academiei a fost nava-amiral a bibliografiei românești. Lucrări fundamentale precum *Bibliografia românească veche*, realizată de Nerva Hodoș sub supravegherea lui Ion Bianu, sau *Bibliografia periodicelor românești*, cu aportul lui Al-Sadi Ionescu, stau la baza multor sinteze și monografii de prestigiu. Evocând trecutul B.A.R., s-ar mai cuveni amintite numele unor Ilarie Chendi, Nicolae Zaharia, Ștefan Orășanu, Barbu Theodorescu, Gh. Baiculescu și al altora ce au trudit într-un anonimat de care aveau să aibă parte și actualii ei lucrători. La rândul lor, aceștia din urmă au alcătuit câteva volume memorabile din *Bibliografia publicațiilor periodice românești*, din păcate fără să depășească hotarul anului 1930. De aici mai departe – potopul. Stare deplorabilă a bibliografiei analitice românești – datorată, pe de-o parte, exploziei tiparului din perioada interbelică, pe de alta, lipsei mijloacelor materiale necesare cercetării scrisului nostru –, stare la care au contribuit, alături de vechii guvernanți, și unii jupâni de pe plăcile comemorative, precum și urmașii lor de azi. (Să sperăm că, după terminarea lucrărilor C.N.S.A.S., măcar 20% din actualul personal și buget să fie îndrumat spre valorificarea scrisului românesc din peste 10.000 de periodice, azi date uitării, deși filon de aur al culturii naționale, pentru a mai atenua uriașa distanță ce ne desparte de stadiul la care au ajuns marile biblioteci de pe mapamond.)

În condiții improprii de muncă intelectuală, Gabriel Ștrempel are meritul de a fi reluat vechi strădanii și de a fi întocmit patru volume monumentale din *Catalogul manuscriselor românești*, tipărit pe parcursul a patru ani, „desecretizând" – ca să folosesc un cuvânt la modă – aproape 6.000 de dosare fundamentale ale culturii noastre. Tot el a coordonat colectivul de redactare a *Bibliografiei moderne românești*, editată în patru tomuri masive pe parcursul a 12 ani, desecretizând peste 73.000 de cărți, câte s-au tipărit la noi între anii 1831 și 1918. Realizare epocală, dar ale cărei frontiere scot din nou în evidență grave lacune, o neinventariere a culturii naționale de aproape un secol.

Tac și nu spun nimic despre alte lucrări prestigioase ale aceluiași autor, pentru că studiile sale despre Ion Neculce, Nicolae Costin sau Antim Ivireanul – de-ar fi doar ele – m-ar obliga la vorbăraie lungă. În consecință, mă mulțumesc ca pe lângă tradiționalul „La mulți ani!", să-i urez sănătate, mulțumire sufletească, o frunte mereu descrețită și... rețete compensate, fără coadă la farmacie.

* Cuvânt rostit cu prilejul sărbătoririi acad. Gabriel Ștrempel în aula Bibliotecii Academiei Române, în ziua de 8 septembrie 2006, manifestare găzduită de înaltul for academic, avându-l ca moderator pe dl. Dan Berindei, vicepreședinte al Academiei Române, cu participarea altor membri ai acestei instituții, profesori universitari, conducători ai unor uniuni de creație, scriitori, directori ai marilor biblioteci centrale, un numeros auditoriu. Menționăm că, între timp, o nouă placă memorială – de data aceasta „ca lumea" – a fost așezată pe clădirea B.A.R. Optimist, sper ca surorile vitrege să-și găsească locul potrivit în pivnița noului edificiu.

„Cultura", II, nr. 40 (89),
21 sept. 2006

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

Eveniment CERTIDoc

Biblioteca Metropolitană Bucureşti şi Consorţiul European CERTIDoc, în colaborare cu Asociaţia Documentariştilor şi Bibliotecarilor din Franţa (ADBS) şi Asociaţia Bibliotecarilor şi Documentariştilor din România (ABIDOR), au demarat un eveniment comun, în data de 26 aprilie 2007, menit formării şi perfecţionării comunităţii bibliotecarilor.

Punctăm cu această ocazie o premieră pentru ţara noastră. S-a deschis prima serie a cursurilor de *eurocertificare profesională*, dedicate arhiviştilor, documentariştilor şi bibliotecarilor din sectoarele public şi privat. Timp de două zile, la sediul central al BMB, s-au dezbătut probleme legate de aptitudini, expertiză organizaţională, servicii de informare, nevoi ale utilizatorilor ş.a.

Prima generaţie din România de cursanţi în această specializare a numărat şapte participanţi din Bucureşti şi din provinciile istorice. Cei şapte cursanţi ai acestui nou şi ambiţios program de certificare şi viitori experţi în eurocertificare sunt: dr. Florin Rotaru, Director General al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti; prof. univ. dr. Corneliu-Mihail Lungu, Director General al Arhivelor Naţionale ale României; Nicoleta Marinescu, Director al Bibliotecii Centrale Universitare din Iaşi; Elena Leonte, Director al Bibliotecii Judeţene „Gheorghe Asachi" Iaşi; lector univ. drd. Maria Micle, bibliotecar la Biblioteca Centrală Universitară din Timişoara; Corina Stănilă, profesor, asistent proiecte la Ministerul Educaţiei şi Cercetării, şi Gabriela Toma, bibliotecar la Biblioteca Metropolitană Bucureşti.

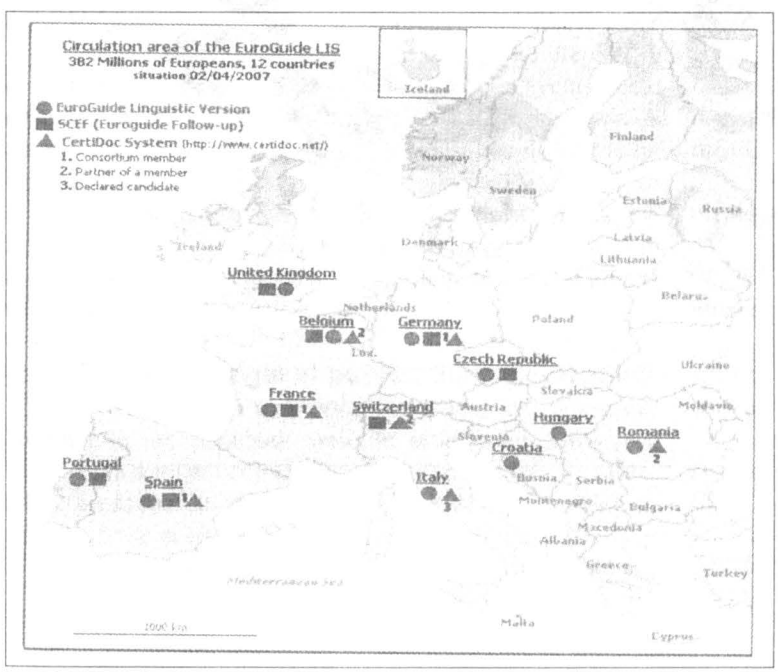

La finalul acestei prime etape, cursanţii au primit un certificat care le atestă participarea, semnat de Eric Sutter, consultant şi expert, din partea ADBS, care a susţinut cursul de eurocertificare, şi dr. Florin Rotaru, din partea ABIDOR.

Considerăm acest eveniment ca fiind unul de o importanţă majoră pentru viitorul profesional al reprezentanţilor români din aceste domenii de activitate şi pentru redefinirea şi conturarea relaţiilor româno-franceze, în perspectiva consolidării spaţiului comun al Uniunii Europene de muncă, cultură şi identitate.

Într-o lume dinamică, în care informaţia, indiferent de suportul pe care vine prezentată, se cere gestionată, diseminată, filtrată şi analizată în funcţie de nevoi, superspecializarea şi conştientizarea concurenţei pe piaţa europeană liberă sunt factori reali şi esenţiali pentru comunitatea bibliotecarilor, arhiviştilor şi documentariştilor.

La deschiderea cursurilor au fost prezente personalităţi ale vieţii culturale, colaboratori ai Bibliotecii. Au luat cuvântul Eric Sutter; acad. Dinu C. Giurescu, preşedintele Consiliului Ştiinţific al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti; ataşatul cultural al Ambasadei Franceze şi dr. Florin Rotaru.

În concluzie, vorbim la Bucureşti de o primă etapă a cursurilor, care vor continua cu susţinerea unor teste şi a unor dosare privind tema *eurorefe-renţialului*. Etapele următoare se vor derula cu supraveghere internaţională şi cu evaluare din partea unui juriu internaţional.

Irina STOLTZ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

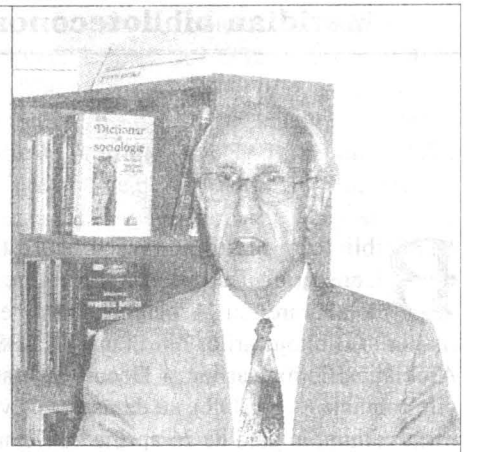

Eric Sutter (59 de ani), trainer avizat pe problematica certificarii europene în domeniul informării – documentării, este la prima sa vizită în România, la invitația Bibliotecii Metropolitane din București.

• consultant în managementul informației la *Bureau van Dijk Ingenieur Conseils* din Paris încă din 1993 și specialist în sisteme de certificare;

• membru al Comitetului Director al ADBS și reprezentant al ADBS în Consorțiul CERTIDoc; membru al mai multor grupuri de lucru ale Association Française de Normalisation;

• autorul unei serii de lucrări în domeniile marketing și gestiunea calității serviciilor de informare; a publicat lucrări despre indicatorii de performanță și despre managementul global al informării în întreprinderi;

• invitat permanent la congrese, conferințe și workshop-uri pe teme de managementul informației.

Lucrări:

Dictionnaire de l'information par Serge Cacaly, Yves-F Le Coadic, Paul-Dominique Pomart, et Eric Sutter (Broché, 25 novembre 2004).

Management de l'information: présentation commentée par Eric Sutter (Broché, 1 juin 2005).

Management de l'information et intelligence économique: les 100 questions les plus fréquemment posées par Eric Sutter (1 octobre 2006).

L'évaluation et les indicateurs de la performance des activités infodocumentaires (1 février 2006).

Maîtriser l'information pour garantir la qualité (Broché, 1993).

Services d'information et qualité: Comment satisfaire les utilisateurs (29 janvier 1992).

Guide pour la gestion d'un centre d'information par Bernard Chevalier, Dominique Doré, Eric Sutter, et Association française des documentalistes et bibliothécaires spécialisés (Broché, 1991).

La gestion de l'information dans l'entreprise par A. David et Eric Sutter (Broché, 1985).

Le marketing des services d'information (Broché, 5 janvier 1980).

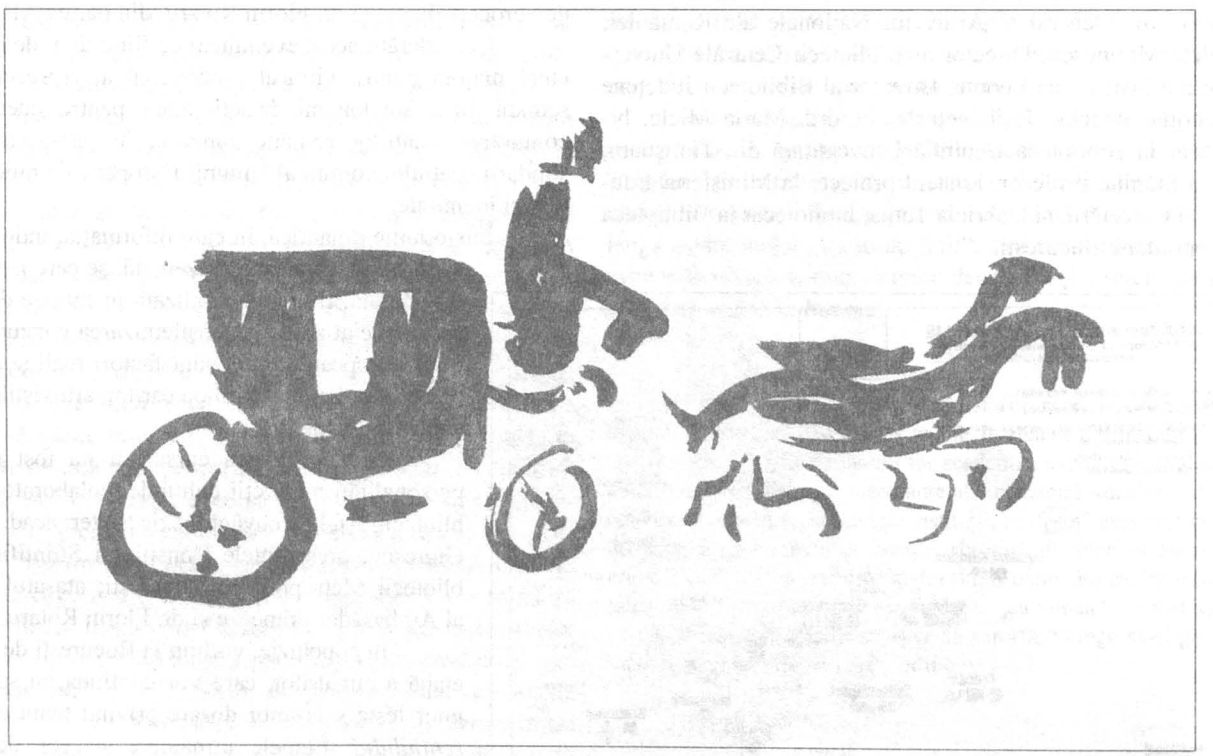

Le Fiacre

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca Digitală Europeană
Studiu de caz
Organizarea unei biblioteci digitale naționale în Suedia

Kjell NILSSON
Director General Adjunct
al Bibliotecii Naționale din Suedia

Voi începe prin a creiona, pe scurt, liniile directoare pe care noi le-am urmat în crearea unei biblioteci digitale naționale în Suedia:

Exploatarea resurselor web

• Biblioteca Națională a exploatat resursele web încă de la începutul anului 1997, când un motor de căutare a colectat de două ori pe an paginile cu informație suedeză, ziarele fiind colectate și accesate zilnic.

• Aproximativ 300 de milioane de pagini suedeze au fost arhivate până în prezent.

• O revizuire specială a legii protecției datelor a fost introdusă acum patru ani, pentru a oferi bibliotecilor șansa de a colecta documente diverse și a le face disponibile spre consultare pe site.

• Oricum, lucrurile nu sunt foarte clare acum. Datorită legii suedeze a drepturilor de autor, activitățile de postare publică pe site sunt ilegale, o bibliotecă neputând descărca și copia documente care nu sunt parte a unei colecții proprii.

Digitizarea

• În ceea ce privește tehnica de digitizare, cifrele noastre nu sunt impresionante. Au fost câteva activități disparate în ultimii șase ani: afișe, rarități, reviste săptămânale etc. În 2006 s-a primit o extra finanțare din partea guvernului ca o măsură de a genera și noi posturi de muncă; 30 de persoane au fost angajate temporar să digitizeze materiale care nu se mai reeditează, folosind o abordare și un proiect tematic intitulat: *Călătorii peste timp*.

• Doar documentele care nu se supun legii drepturilor de autor sunt disponibile pe web; până acum nu avem licențe colective pentru lucrări; adevărul este că a obține drepturile de autor pentru mai multe lucrări este o chestiune dificilă și un demers greoi.

• Suntem parteneri într-un proiect intitulat *Depozitarul de Literatură*, care este condus de Academia Suedeză. Scopul acestuia este să creeze acces gratuit pe web la cele mai importante pagini de ficțiune suedeză.

Depozitar legal al publicațiilor electronice

• Suedia nu are încă un pachet de legi care să acopere informațiile din domeniul web. În ultimii ani, Biblioteca Națională a semnat contracte de depozitar și a dezvoltat fluxuri de producție cu câțiva editori și case de editură independente, precum și cu agenții guvernamentale și universități.

• O nouă lege este așteptată cu nerăbdare în 2008 sau 2009. Desigur, una dintre cele mai importante întrebări care se pun este *cum putem să facem acest material de pe web disponibil?* Una dintre opțiunile luate în considerare este ca numai site-urile consultate de la Biblioteca Națională să fie disponibile precum colecțiile tipărite distribuite către toate marile centre universitare.

În 2010 – Biblioteca Digitală Europeană

După cum văd eu problema, iată care sunt părțile pozitive:

• Subliniază importanța pe care o are conservarea patrimoniului cultural european și îl face disponibil tuturor, oferind și suport moral instituțiilor care încearcă să obțină fonduri pentru proiectele referitoare la bibliotecile virtuale.

• Ea va susține cunoașterea dincolo de granițele fizice și dezvoltarea de rețele între arhive, biblioteci și muzee.

• Susține dezvoltarea centrelor de digitizare destinate să întrunească nevoile de conservare a patrimoniului sub forma unor costuri/cheltuieli moderate. Opțiunile de a face procesul de digitizare din interior nu este o procedură realistă pentru bibliotecile naționale.

• Acest lucru va susține și promova dezvoltarea celor mai bune practici la standarde internaționale.

Apar însă câteva probleme

• Nici un sprijin financiar nu este oferit pentru digitizările actuale.

• Reglementările restrictive în ceea ce privește dreptul de autor în Comunitatea Europeană conduc la faptul ca un număr serios limitat de publicații să poată fi digitizat și pus la dispoziția publicului – această schimbare face și mai dificilă atragerea de fonduri naționale, din sectoarele publice sau din mediul privat.

• Vom întâmpina dificultăți în a face ca arhivele și muzeele să accepte rolul de conducere al CENL (Conferința Bibliotecilor Naționale Europene) – iar pe de altă parte, CENL să aibă câteva probleme în a accepta participarea arhivelor și muzeelor.

• Integrarea colecțiilor digitale aflate în patrimoniul cultural a peste 50 de țări europene, de exemplu problemele pe care le ridică multilingvismul, este o sarcină deosebită.

• Încercarea de a le coordona cu proiecte similare din zonele culturale de interes, precum proiectul muzeal MICHAEL și Europa Franceză, crează încă multă confuzie; la fel se întâmplă și în cazul omisiunii între diferite proiecte ale CENL.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Se întrevăd câteva soluții la aceste probleme?

• *Va finanța Comisia Europeană digitizarea?* Nu cred că este o chestiune prea depărtată de noi pentru a fi analizată. Comisia este, într-adevăr, în măsură să sponsorizeze anumite activități din diferite sectoare, *dar* nu cred că acest lucru se va întâmpla.

• *Schimbări în ceea ce privește reglementările din zona drepturilor de autor?* Comisia ne-a plasat într-o mare încurcătură în ceea ce privește legea drepturilor de autor. De ce atunci să nu ne scoată tot ea din această problemă, de exemplu prin scurtarea termenelor de protecție a dreptului de autor? Nici aici nu știu dacă există efectiv o speranță. Trebuie să ne reamintim că sistemul de protecție a dreptului de autor este unul global, iar schimbările într-o direcție mai liberală vor necesita timp. De asemenea, trebuie să ne reamintim că în mediul digital reglementările drepturilor de autor prevăd contracte și licențe.

Colaje pregătite pentru digitizare

• *Licențele?* Sunt soluții reglementate de către comisii. Licențele sunt deja pe piață aici, dar în marea lor majoritate ele costă, iar unele sunt extrem de costisitoare și se pare că există dubii în ceea ce privește soluțiile pe care le propun. Speranța mea este că aceste licențe vor costa în concordanță cu valoarea comercială a publicațiilor în speță, nici prea derizoriu ca preț, dar nici exagerat.

• *Fuziunea între EDL (Biblioteca Digitală Europeană) și proiectul MICHAEL* a fost sugerată ca fiind un mod de a elimina salturile în proiecte. Pare o idee reușită.

Viziunea mea cu privire la Biblioteca Digitală Europeană

M-ar bucura să văd această *Bibliotecă Digitală Europeană* ca o sumă a patrimoniului colecțiilor europene în format digitizat: text, sunet și imagine, făcând abstracție de portal-uri și de ce poate să ofere un motor de căutare pentru utilizatori.

Nu mă opun definitiv construirii unui portal web numit Biblioteca Digitală Europeană, dar aceste colecții ar trebui să fie expuse în multe feluri și contexturi (pe site-uri locale și naționale), pe site-uri europene și mondiale, prin intermediul motoarelor de căutare. Ceea ce se dorește este expunerea maximă, iar scopurile multiple se au în vedere. OAI-PMH (Inițiativa Arhivelor Deschise – Protocol pentru Exploatarea Metadatelor) este un mijloc de a atinge acest obiectiv. În acest fel, noi nu vom fi total dependenți de succesul sau de ratările acestui proiect sau de alte proiecte sprijinite de Comunitatea Europeană.

Câteva remarci finale

Ideea unei *Biblioteci Digitale Europene* și cea a *Societății Informaționale 2010* ne trimite înapoi la percepția potrivit căreia Uniunea trebuie să concureze cu alte superputeri economice ale lumii în aria conservării și diseminării informațiilor.

Comisarul (european) *Bangemann* amintește de primele discuții pe această temă încă din 1985, dar aceste argumente stau încă în picioare și sunt repetate cu diverse ocazii.

Cu siguranță mă declar a fi în favoarea inițiativelor Comunității Europene, dar întrezăresc câteva riscuri în concentrarea exclusivă pe viziunea europeană. Trebuie să ne concentrăm doar pe Agenda Europeană *chiar dacă* avem în vedere tot mai mult o abordare globală? *Chiar dacă* va fi în dezacord cu opțiunile de parteneriat cu „jucători" non-europeni, precum mari giganți comerciali de tipul *Google* și *Microsoft* sau asociații necomerciale, precum *Open Content Alliance* (Alianța pentru Conținut Liber)? *Chiar dacă* acest lucru va însemna să fim defazați de prioritățile naționale? Sau *chiar dacă* ar însemna să rămânem înțepeniți în structuri birocratice care produc foarte puțin în termen de rezultate concrete?

Cred că vom sfârși pe un drum greșit dacă vom continua să ne gândim că am putea *„să fim competitori ai lui Google"*. Trebuie să ne reamintim că de la începuturile acestui mileniu, Comunitatea Europeană a susținut procesul de digitizare al țărilor membre, astfel încât împreună aceste țări au produs mai puțin conținut digital decât a produs singură Coreea de Sud.

Desigur, nu sunt răspunsuri definitive și închise la întrebările mele, unele dintre ele având la această dată încă un caracter ipotetic, dar nu cred că nu sunt demne de a fi luate în seamă.

Traducere de Irina STOLTZ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Din viaţa filialelor Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

Consiliul Ştiinţific al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

În data de 22 mai 2007, la sediul central al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti a avut loc un eveniment important pentru definirea şi clarificarea strategiei acestei instituţii de cultură.

Este vorba despre prima şedinţă publică deschisă, din acest an, a lucrărilor Consiliului Ştiinţific al Bibliotecii.

Cu începere de la ora 15.00, în Sala japoneză au fost prezente, în premieră în această formaţie şi la masa de discuţii, unsprezece distinse personalităţi ale vieţii socio-culturale: acad. Dinu C. Giurescu, preşedintele Consiliului Ştiinţific; scriitorul Dinu Săraru; acad. Florin Constantiniu; acad. Mircea Maliţa; prof. univ. dr. Ilie Bădescu; prof. univ. dr. Valeriu Râpeanu; acad. Gheorghe Mihăilă; prof. univ. dr. Shrikant Bahulkar (Universitatea din Pune, India); prof. univ. dr. Adrian Năstase; dr. Florin Rotaru, director general al Bibliotecii.

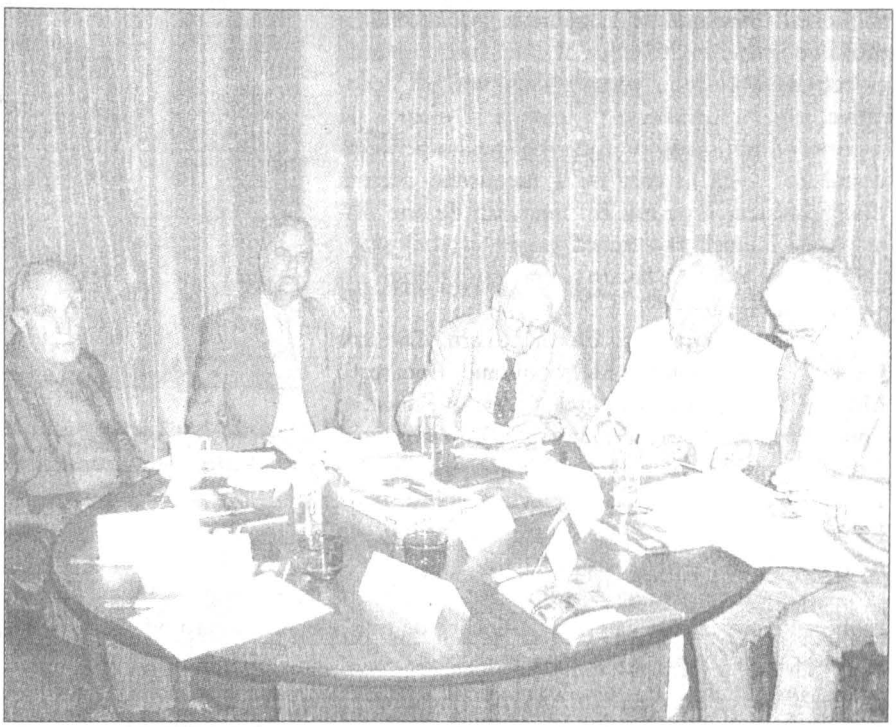

De la stânga la dreapta: acad. Dinu C. Giurescu, prof. univ. dr. Adrian Năstase, acad. Mircea Maliţa, acad. Gheorghe Mihăilă, prof. univ. dr. Valeriu Râpeanu

Evenimentul a beneficiat şi de participarea unui reprezentant al Primarului General al Capitalei.

În cadrul acestei prime şedinţe au fost prezentate programele culturale ale Bibliotecii, viziunea de viitor şi, în mod deosebit, proiectul *Biblioteca Română Virtuală. Reţeaua Metropolitană. Viitorul Comunicării Academice, Structură, Priorităţi*, despre care a vorbit dr. Florin Rotaru.

Scriitorul francez Georges Duhamel spunea că „a citi înseamnă a alege şi a alege înseamnă a opta".

Bibliotecile, fie ele naţionale, publice, de învăţământ sau universitare, oferă această posibilitate, pe care orice societate, dornică de cunoaştere, cultură şi spiritualitate, o foloseşte din plin.

Biblioteca publică a avut şi are un rol esenţial în păstrarea identităţii culturale a comunităţilor, fiind, totodată, o sursă inepuizabilă de transmitere de informaţii.

Biblioteca Metropolitană Bucureşti aplică o lege a maximei diversificări, găsind răspunsuri cerinţelor societăţii contemporane şi aliniindu-se astfel unei tendinţe europene; prin proiectele diverse pe care le iniţiază, ea reuşeşte să construiască o punte solidă între culturi şi civilizaţii diferite, între modurile prin care comunităţile umane trăiesc, gândesc, produc şi creează valori specifice.

S-a luat hotărârea ca aceste şedinţe de lucru să fie semestriale, iar în încheierea discuţiilor Consiliului, preşedintele acestuia, acad. Dinu C. Giurescu, a susţinut ideea parteneriatului Bibliotecii Metropolitane Bucureşti cu Arhivele Naţionale şi cu Muzeul de Istorie şi Artă al Municipiului Bucureşti.

Irina STOLTZ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

SECVENȚE

Mediateca GEORGE ENESCU

„Muzica ne face mai înțelepți, mai sensibili și mai atenți la frumosul din jurul nostru".

Vineri, 25 mai 2007, a avut loc deschiderea Mediatecii *GEORGE ENESCU*, unica filială a Bibliotecii Metropolitane București specializată pe profil de artă și multimedia, al cărei fond cuprinde colecții de arhitectură, pictură, sculptură, arte decorative, cinematografie, artă teatrală și muzică pe suporturi tradiționale și moderne. După o perioadă destul de lungă în care nu a funcționat, această filială îi așteaptă pe toți cei interesați de arte frumoase și muzică să-i treacă pragul în noul sediu amplasat pe Bdul. Octavian Goga nr. 6, în zona pasajului Mărășești.

Au participat dr. Florin Rotaru, Director General al Bibliotecii Metropolitane București; Mioara Matei, șef Serviciul Cultură, Educație, Sport, Primăria Sectorului 3; profesorii Mihaela și Adrian Tomescu, fondatori ai Fundației REMEMBER ENESCU, împreună cu elevii violoniști de la Liceul *GEORGE ENESCU*, care au susținut un minirecital din creația enesciană.

Mioara Matei, șef serviciu, Primăria Sectorului 3 și dr. Florin Rotaru, director general al Bibliotecii Metropolitane București, la deschiderea Mediatecii GEORGE ENESCU

Pentru cei dornici de cultură, loisir și informare comunitară, Mediateca oferă un fond documentar de 17.450 de unități biblioteconomice, din care 7.277 de cărți de artă, albume și partituri, 10.173 de discuri rare și clasice de vinil, CD-uri, CD-ROM-uri, DVD-uri, casete audio și video.

Împrumutul la domiciliu și pentru consultare la sala de lectură se face pe baza permisului de acces, care se eliberează gratuit și care este valabil în întreaga rețea a Bibliotecii Metropolitane București. Împrumutul înregistrărilor sonore și audiovizuale se face cu respectarea Legii Nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, amendată și republicată.

Programul Mediatecii: Luni – Joi: 11.00 – 18.00; Vineri: 10.00 – 16.00.

Adresa: Bdul. Octavian Goga nr. 6, Bl. M25 (parter, intrarea prin spatele blocului), telefon: 320.10.32.

Irina STOLTZ

O veste bună – redeschiderea Filialei COSTACHE NEGRUZZI

Programul de modernizare a filialelor Bibliotecii Metropolitane București continuă. Pe 19 aprilie 2007, în prezența conducerii Bibliotecii Metropolitane, s-a redeschis Filiala *COSTACHE NEGRUZZI*.

Directorul general, dr. Florin Rotaru, a menționat, în alocuțiunea susținută, efortul depus de către cei implicați în amenajarea și organizarea filialei, precum și responsabilitățile care revin bibliotecarilor din cadrul Serviciului Informare Comunitară pentru asigurarea de servicii de calitate pentru bucureșteni. Prin reorganizarea spațiului, a fost amenajată o sală info-documentară, cu așezarea la vedere a colecțiilor. Deși spațiul este mic, aici și-au găsit loc două stații de lucru pentru utilizatori în cadrul proiectului *Informare și Consiliere Comunitară* (ICC) deschis la 19 februarie a.c.: una cu acces direct, a doua prin intermediul bibliotecarului de serviciu, precum și o imprimantă multifuncțională.

Colegele noastre, Liliana Apostol și Ileana Cunescu, au în obligațiile lor pachetul de servicii generale, specifice bibliotecii publice, oferind informații din toate domeniile cunoașterii și lectură de toate genurile, inclusiv accesul gratuit la Internet.

Astfel, Biblioteca Metropolitană București a cucerit definitiv zona Electroaparatajului, fiind un factor civilizator esențial, în materie de informare și consiliere comunitară, pentru toți membrii comunității, prin Filiala *COSTACHE NEGRUZZI*. Ne dorim să cucerim tot Bucureștiul, mai ales acele zone unde asemenea servicii nu există. Încă.

Sergiu GĂBUREAC

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Noi şi Europa

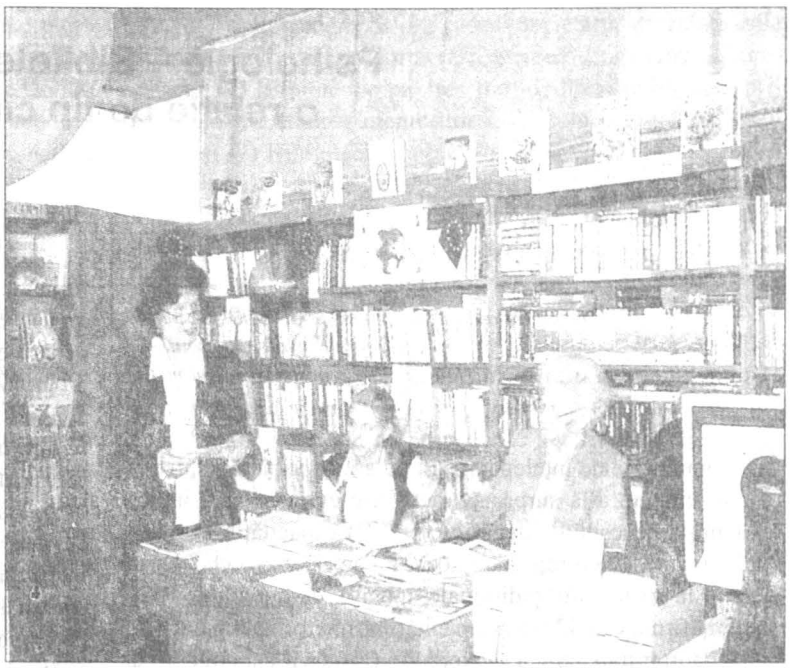

Miercuri, 9 mai 2007, ora 12.00, Biblioteca *ION NECULCE* a sărbătorit *Ziua filialei*. Invitate special au fost poeta Ioana Piersică şi studenta Alexandra Bucur. Colaboratori: *Centrul de Informare al Comisiei Europene în România* şi *Centrul pentru Studiul Integrării Europene*.

Remarcabilă participarea, din partea Şcolii nr. 200, a unui grup de elevi coordonaţi de prof. de limba germană Elena Trifănescu. Programul a cuprins o evocare a patronului spiritual Ion Neculce, alocuţiuni ale invitaţilor pe teme europene, un recital de poezie şi cântec şi o expoziţie de carte. La final, ca la toate manifestările de acest gen, s-au acordat premiile anuale ale Bibliotecii Metropolitane Bucureşti – Filiala *ION NECULCE*. Între premiaţi s-au numărat prof. Elena Trifănescu, Cătălina-Elena Ioniţă şi Gherghina Burtea.

Florentina DOBROGEANU

Florile copilăriei

La întâlnirea cu scriitorul Gheorghe Zarafu, din 28 mai 2007, cu prilejul Zilei Filialei *GHEORGHE LAZĂR*, au venit numeroşi utilizatori ai bibliotecii, mulţi dintre ei elevi ai Şcolilor nr. 174 şi 310. Dialogul viu disputat a dat naştere unei atmosfere de reală emulaţie culturală, de la sfaturile şi întâmplările povestite de invitatul bibliotecii, la secvenţele artistice oferite de cei mici, coordonaţi de înv. Nela Popescu, prof. Maria Rotaru şi prof. Ştefania Badea, de la intervenţia d-rei Andreea-Eliza Adam de la Fundaţia *EDUCAŢIA 2000* până la aşteptatele premii anuale ale Bibliotecii Metropolitane Bucureşti.

Acestea au fost acordate celor mai activi utilizatori de la această filială, sponsor de bază fiind Librăria NOI. Printre aceştia s-au numărat familia Ştefana şi Anatol Stoian, fideli utilizatori ai filialei, Ecaterina Mihai şi Maria-Andrada Barbu. (*GSM*)

Istorie şi literatură

Joi, 31 mai 2007, a fost ziua aniversară a Bibliotecii *MARIN PREDA*. Evenimentului i s-a consacrat o activitate deosebită, desfăşurată în ambianţa Colecţiei de Francofonie *ELENA VĂCĂRESCU*, fiind prezenţi numeroşi invitaţi-utilizatori. Doamna Carla Duţă (Muzeul Naţional Militar) a prezentat materialul *1907 – Mit şi realitate*, după care elevii clasei a V-a A de la Şcoala nr. 152 Uruguay (coordonator prof. Mariana Marin) au prezentat momentul artistic *Cuvântul*.

Prin amabilitatea Editurii Aldo Press, a fost lansat volumul *Secţia Amazoanelor* în prezenţa autorului, Vasile Dumitru Fulger, care a generat discuţii interesante despre drumul parcurs de carte de la forma de manuscris până la momentul apariţiei în librării şi pe rafturile bibliotecii.

A urmat un moment plin de emoţie, acordarea premiilor pe anul 2006 ale Bibliotecii Metropolitane Bucureşti – Filiala *MARIN PREDA*. S-au acordat: Diploma pentru *Cel mai bun partener 2006* Muzeului Militar Naţional şi Şcolii nr. 114 *Principesa Margareta*, iar Diploma pentru *Cel mai activ colaborator* doamnei institutor Alina Deliu. Diplomele au fost însoţite de premii în cărţi. De asemenea, copii au primit de ziua lor frumoase şi diverse cărţi din partea sponsorilor tradiţionali ai filialei. (*GSM*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Psihologie – Biblioteconomie o relație de tip circular

Liliana RADU

Motto:
„Dacă îi dai unui om un pește, îl mănâncă pe loc.
Dacă îl înveți să pescuiască,
va mânca pește tot restul vieții".

În sâmburele de înțelepciune populară exprimată în proverbul citat se află surprinsă metaforic extraordinara importanță a necesității educării exprese a capacităților intelectuale umane. Dacă raportăm această constatare, veche de mii de ani, la societățile tradiționale, închise, cu o evoluție lentă, putem afirma că educarea capacităților intelectuale umane s-a făcut ca în prima parte a proverbului („Dacă îi dai unui om un pește, îl mănâncă pe loc..."). Iar dacă o raportăm la societățile moderne, deschise, cu evoluție accelerată, la societățile informaționale, putem afirma, fără rezerve, că sistemul de educare se află, instalat ireversibil, în cea de-a doua parte a aceluiași proverb („Dacă îl înveți să pescuiască, va mânca pește tot restul vieții").

Însă, ne simțim obligați să remarcăm că, în ceea ce privește activitatea bibliotecilor publice de la noi, această necesitate ridicată de cea de-a doua parte a proverbului nu este încă înțeleasă bine, deși există unele semne încurajatoare, chiar optimiste.

Atacarea problemei educării capacităților intelectuale umane, din punct de vedere psihopedagogic, impune, mai întâi, abordarea raportului informativ – formativ. În acest sens, educația a avut, o foarte lungă perioadă de timp, un caracter aproape exclusiv informativ, ceea ce a făcut ca facultatea cea mai solicitată din cadrul mecanismelor psihice informațional-operaționale să fie *memoria* și, tot din același motiv, societatea a confundat *inteligența*, care este un component al personalității, cu *erudiția*, arătând o considerație deosebită indivizilor cu o memorie prodigioasă. Pe parcurs, pedagogii au fost nevoiți să țină seama de avalanșa informațiilor produse de revoluția industrială și să-și îndrepte atenția spre aspectul formativ al educației. Volumul informațiilor în creștere continuă nu mai putea fi înregistrat nici de cea mai încăpătoare memorie, iar structurarea cât mai eficientă a acestei bogății a devenit o necesitate obiectivă majoră, datorită dezvoltării științelor și influențelor noilor metodologii.

Este unanim recunoscut faptul că adultul realizează firesc, spontan și natural educarea capacităților intelectuale ale copilului său. De aici și întrebarea: Atunci cum este posibilă educarea și dezvoltarea capacităților intelectuale în condițiile în care psihopedagogia contemporană nu controlează acest proces? Un răspuns acceptabil implică, mai întâi, reținerea faptului că *nici o capacitate intelectuală nu se poate educa sau forma fără o exersare prealabilă și fără să se încadreze în limitele observației utilizate.*

O simplă observare asupra intelectului unui copil, până la intrarea lui la școală, demonstrează clar că acesta își exersează în mod natural și spontan capacitățile intelectuale în formare. Odată cu intrarea la școală, experiența cognitivă se îngustează, copilul devine din ce în ce mai puțin imaginativ deoarece este forțat să lucreze numai cu operații impuse de programa școlară și strict în limitele acestora. „În aceste condiții are loc un adevărat *proces de programare, algoritmizare a gândirii copilului* cu consecințe negative incalculabile pentru tot restul vieții", într-o societate informațională.

Literatura psihopedagogică actuală ne oferă din ce în ce mai multe pagini cu argumente, științific elaborate, în favoarea ipotezei conform căreia multe dintre trăsăturile de personalitate își au originea în ceea ce omul învață și deprinde în prima copilărie, subliniind că „începutul hotărât al capacității de a se raporta la sine și la alții își are originea în anii dinaintea perioadei școlare... Din acest motiv, o sarcină de mare importanță a educației este oferirea unei baze psihologice în prima copilărie care să permită o dezvoltare continuă pe tot parcursul vieții". Pe măsura înaintării în vârstă, dezvoltarea devine totuși rapidă până când sunt atinse modelele de funcționare stabile și adaptate.

„În momentul în care copilul începe școala – subliniază pedagogul I. P. Cropley – *el a și învățat*, în mod curent, *un întreg complex de atitudini, trăiri, valori, motivații și deprinderi.* Mai mult decât atât, aceste trăsături vor determina în mare măsură progresul pe care îl va face copilul în școală. Bazele afective, motivaționale și atitudinile pentru învățarea de-a lungul vieții sunt deja bine stabilite la vârsta de începere a școlii și nu vor fi influențate decât moderat de procesul real de școlarizare". (6, pp. 236 – 237). Or, am subliniat mai sus că școala tradițională tributară ideilor totalitare cultivate în ultima jumătate a secolului XX, printr-o eronată înțelegere a naturii biologice a omului, reduce, de cele mai multe ori, chiar și pe cei mai inteligenți indivizi la niște ființe care „muncesc nu gândesc", plictisite, neatente, absente, din cauza excesului de algoritmizare la care este supusă mintea elevilor chiar din primele ore de școală.

De asemenea, nu trebuie să neglijăm faptul real că, atât în perioada preșcolară cât și în cea școlară, copilul „indiferent dacă vrea sau nu, este constrâns de lege și de părinții săi să-și limiteze timpul pentru joc și distracții și să se dedice unor ocupații al căror interes sau farmec nu-l vede întotdeauna. Aceasta conferă o mare soliditate instituțiilor școlare, însă, în același timp creează o stare de imobilitate și conservatorism". (7, pp. 46 – 47; P. Lengrand). Mai mult, în ciuda faptului că aceste constrângeri din partea părinților și a legilor naturale și sociale sunt justificate până la un anumit punct, datorită acestora apar cel puțin două aspecte periculoase pentru dezvoltarea intelectuală și afectivă a copilului. Amândouă erodează profund atitudinea imaginativă ce caracterizează relația copilului cu mediul înconjurător. Respectiva atitudine imaginativă este determinată de intensitatea și forța cu care copilul *se miră.* Einstein nu pierdea niciodată prilejul să spună că a avut marele noroc să ajungă la maturitate înainte de a fi pierdut darul de a se mira.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Deci, raportul memorie – imaginație are o importanță capitală în dezvoltarea intelectului omului. Fără imaginație, faptele și clasificările de fapte ar rămâne niște elemente izolate în bagajul psihic. „Fără participarea imaginației – sublinia fizicianul Tyndall – toate informațiile noastre despre natură s-ar limita la o clasificare de fapte". La fel afirmă și Einstein când spune că epocala descoperire a *teoriei relativității* își are originea în imaginația sa stimulată de lectura basmelor.

Este limpede că soluția rezolvării problemelor actuale ale educației nu trebuie să vină numai din partea școlii. Noua triadă a obiectivelor pe care le promovează educația modernă plasează pe primul loc *educarea atitudinilor* și *capacităților intelectuale*, iar pe ultimul loc transmiterea de *cunoștințe* și *metodologii*. (4, p. 67). Aceasta demonstrează că vechea mentalitate a educației tradiționale trebuie înlăturată, iar instituțiile care alcătuiesc sistemul educațional sunt obligate să-și restructureze și reorienteze programele în funcție de obiectivele propuse de educația modernă. Or, printre aceste instituții se numără și biblioteca publică.

În societățile moderne deschise, în care ritmul de evoluție este accelerat, iar rutina și normele se schimbă de mai multe ori în cursul vieții unui individ, *echilibrul psihic* al acestuia, care era static în societățile tradiționale, este înlocuit cu un echilibru dinamic. Dacă în cazul omului tradițional „*cauzalitatea extrapsihică*" bazată pe memorie îl golea de orice conținut, în cazul omului modern, „*cauzalitatea intrapsihică*" bazată mai mult pe imaginație și mai puțin pe memorie trebuie să-i domine viața psihică tocmai pentru a se putea adapta „din mers" noilor schimbări, de a-l face capabil să se raporteze în mod creator la viața socială și a-și asigura o dezvoltare din interior a propriei sale personalități.

Câștigând treptat un grad mai mare de libertate interioară, indivizii își dezvoltă potențialul intelectual și afectiv, devin ceea ce sunt în realitate și nu ceea ce îi constrânge societatea să fie, iar odată cu această descătușare, nu va întârzia să apară atât de doritul comportament original, imaginativ și creativ.

De asemenea, în ceea ce privește *creativitatea* se impune constatarea că *nu orice produs este și creativ*, deoarece o idee neobișnuită îi poate veni în minte și unui om internat într-un așezământ pentru alienați.

Pentru a fi creativ, un produs nou trebuie să fie *original* dar și *util societății*, adică să aibă valoare socială.

Singura instituție publică în care libertatea intelectuală individuală se manifestă deplin este *biblioteca publică*, al cărei rol strategic constă în capacitatea sa de a se constitui ca partener activ și sigur pentru viitorul fiecărui utilizator din frageda copilărie și până la senectute.

Noile metodologii impuse de *cibernetică*, *teoria generală a sistemelor*, *teoria generală a marketingului și managementului eficient*, *tehnologia automatizării și informatizării tehnicilor și serviciilor* și, nu în ultimul rând, noua concepție privind stabilirea și menținerea în echilibru a relațiilor dintre *producător* și *consumator*, dintre *cerere* și *ofertă*, din care s-a născut *știința relațiilor publice* (Public Relations) au condus la restructurarea radicală a societății românești și au permis să se proiecteze o lumină mai clară asupra gândirii specifice fiecărui domeniu de activitate umană. (1, p. 5).

Astfel, **Legea bibliotecilor** nr. 334 din 31 mai 2002 (modificată sub nr. 593 în 15 decembrie 2004 și republicată în „Monitorul Oficial" nr. 132 din 11 februarie 2005) *în art.1, alineatul a*, consideră că „în cadrul societății informaționale biblioteca are rol de importanță strategică", iar în *art. 22* precizează: (1) Bibliotecile publice sunt de drept public sau privat, destinate tuturor membrilor unei comunități locale sau zonale și (2) Bibliotecile publice asigură egalitatea accesului la informații și la documentele necesare informării, educației permanente și *dezvoltării personalității utilizatorilor*, fără deosebire de statut social sau economic, vârstă, sex, apartenență politică, religie și naționalitate.

Aceste atribute noi și clare ale instituției bibliotecare stabilite prin Lege obligă toți factorii administrativi implicați în luarea celor mai eficiente măsuri, pentru ca bibliotecile de drept public din aria lor de cuprindere să se ridice cât mai curând la nivelul cerut de prevederile legale. În același timp, bibliotecarii, întreg personalul fiecărei biblioteci trebuie să-și autoevalueze competențele profesionale și organizaționale distinctive, să renunțe la rutină și mentalități învechite și să treacă rapid de la activitatea statică la cea dinamică. (1, pp. 16 – 17).

În acest sens, deosebit de importantă devine preocuparea bibliotecarului, mai ales a celui care lucrează direct cu publicul, de a-și completa și restructura cunoștințele teoretice și practice de psihologie, deoarece nu se mai poate vorbi astăzi de relații interumane optime, care constituie temelia activității de zi cu zi a bibliotecarului, ignorând semnificația epistemologică a descoperirilor și generalizărilor teoretice făcute de această știință. Psihologia nu mai este o pseudoștiință, ci „o mare știință" care oferă celorlalte științe cadre de referință și unghiuri de abordare specifice și inedite (Piaget, J., 1986).

De asemenea, noile metodologii impuse de teoriile moderne, amintite mai sus, au permis să se proiecteze o lumină mai clară și asupra semnificației instrumentale a psihicului uman, impunând-o ca factor principal de reglare a proceselor de adaptare și echilibrare a individului cu mediul intern și extern propriu lui, – în care se înglobează organic și mediul specific bibliotecii publice – saturate de variații aleatoare și imprevizibile.

Specialiștii în psihologie au stabilit cu claritate că între complexitatea influențelor și solicitările mediului extern și complexitatea organizării psihocomportamentale, atât a utilizatorilor serviciilor (de bibliotecă), cât și a furnizorilor acestor servicii (bibliotecarilor), există o relație de tip circular. „Creșterea complexității mediului – subliniază cu autoritatea-i recunoscută psihologul Mihai Golu – atrage după sine creșterea complexității organizării psihice, iar cu cât organizarea psihică are un coeficient mai înalt de complexitate, cu atât ea permite o coechilibrare mai eficientă într-un mediu extern mai complex". (2, p.10)

Iată, dar, că cibernetica, teoria generală a sistemelor, teoria generală a organizării marketingului și managementului eficient, automatizarea și informatizarea și, nu în ultimul rând psihologia asigură biblioteconomiei moderne premise reale pentru stabilirea unor raporturi optime de comunicare persuasivă cu publicul, ceea ce va avea ca efect sporirea calității serviciilor sale, în subsistemul educației permanente și pentru dezvoltarea personalității utilizatorilor.

Așadar, în procesul de restructurare radicală a gândirii biblioteconomice românești în vederea însușirii de către instituția bibliotecară a „rolului de importanță strategică în societatea informațională" și pentru „a asigura accesul la informații și la documentele necesare informării, educației

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

permanente şi *dezvoltării personalităţii utilizatorilor*", cum stipulează Legea bibliotecilor, psihologia se corelează cu biblioteconomia în mod organic şi, în acelaşi timp, joacă un rol de placă turnantă, impunându-se ca un imperativ epistemologic major în pregătirea profesională a bibliotecarului.

Bibliografie

1. CIORCAN, Marcel. *Bazele biblioteconomiei: Relaţii publice – Comunicare – Imagine – Conduită.* – Craiova: Editura MJM, 2005.

2. GOLU, Mihai. *Bazele psihologiei generale.* – Bucureşti: Editura Universitară, 2002.

3. ZLATE, Mielu. *Introducere în psihologie.* Ed. a 3-a. – Iaşi: Editura Polirom, 2000.

4. TOADER, Alexandru Dan. *Psihologia schimbării şi educaţia: Polarităţi şi accente ale procesului educaţional.* – Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică R.A., 1995.

5. WURTZ, Bruno. *New Age.* – Timişoara: Editura de Vest, 1992.

6. xxx *Fundamentele educaţiei permanente.* – Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1991.

7. xxx *Introducere în educaţia permanentă.* – Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1973.

8. LANDAU, Erika. *Psihologia creativităţii.* – Bucureşti: EDP, 1979.

9. *** Legea bibliotecilor nr. 334/2000, modificată şi republicată cu nr. 593/2004. În: „Monitorul Oficial" nr. 132 din 11.02.2005.

(Comunicare susţinută la *Ziua Bibliotecarului 2007*)

Servicii pentru persoanele cu disabilităţi

Liviu BUTUC

Fizice – pentru persoanele imobilizate la domiciliu sau dependente de fotoliul cu rotile. Având în vedere că asemenea categorie de persoane dispune de un potenţial intelectual apt să utilizeze orice document, indiferent de suport şi tehnologie de stocare şi diseminare a informaţiei, biblioteca nu trebuie decât să asigure accesul fizic sau virtual la colecţia sa. Acest acces se poate face prin curierat (colportaj de documente) de către un bibliotecar desemnat sau un bibliovoluntar care locuieşte în apropierea utilizatorului solicitant. Împrumutul şi recuperarea se fac periodic sau la solicitarea prin telefon ori e-mail a utilizatorului. Alte modalităţi: prin poştă, bibliobuz sau acces de la domiciliu, în cazul în care utilizatorul dispune de un agregat informaţional (calculator, imprimantă) şi de abilităţi de manipulare a acestuia pentru obţinerea informaţiei sau documentelor din bazele de date sau fondul virtual al bibliotecii.

Pentru persoanele cu disabilităţi fizice dependente de fotoliul rulant trebuie mai întâi să se asigure accesibilizarea mediului fizic şi informaţional, a clădirilor şi a infrastructurii. Biblioteca trebuie să dispună de rampă de acces, de uşi cu o lăţime mai mare de 90 cm, de elevatoare, de spaţii largi şi fără obstacole şi de mobilier reglabil care să disponibilizeze uşor documentele.

Senzoriale – persoanele acuzice şi hipoacuzice nu necesită servicii speciale de bibliotecă, surzenia şi deficitul de auz nefiind disabilităţi senzoriale care să diminueze actul lecturii tradiţionale, dar se constituie într-un handicap de integrare în asociere cu mutenia. Absenţa facultăţii de a vorbi reprezintă un obstacol insurmontabil în comunicare, în stabilirea relaţiilor interpersonale. Din această cauză, persoanele cu această dublă infirmitate, congenitală sau dobândită, trebuie să parcurgă programe de instruire în şcoli speciale bazate pe limbajul mimico-gestual. Pentru această categorie de disabilităţi este necesară depăşirea izolării şi satisfacerea nevoii de a intra în legătură cu semenii lor, de a dialoga şi de a-şi face cunoscute necesităţile curente. În sprijinul acestui deziderat vine şi legiuitorul care, prin Legea nr. 519/2002, prevede că „instituţiile publice vor asigura, atunci când este cazul, pentru relaţiile directe cu persoanele cu deficienţe de auz sau cu surdo-cecitate, interpreţi autorizaţi ai limbajului mimico-gestual sau ai limbajului specific persoanei cu surdo-cecitate". În realitate, însă, majoritatea instituţiilor publice din România, inclusiv bibliotecile, nu dispun de tălmaci ai limbajului specific, Jurnalele TV de ştiri nu sunt traduse şi nu există o linie unică dotată cu un sistem care să permită primirea de mesaje prin care surdo-muţii să apeleze la ajutorul autorităţilor, la salvare, spitale etc. De aceea, cu atât mai mult este de lăudat efortul TV Etno de a introduce o emisiune dedicată persoanelor cu handicap ori pregătirea de către Mitropolia Moldovei a doi teologi în Teologie Pastorală şi Comunicare şi Slujire prin limbaj mimico-gestual pentru Biserica Sf. Sava, care are în scriptele sale circa 700 de enoriaşi cu deficienţe de auz şi de vedere. În biblioteca publică, accesul liber la raft este un avantaj pentru exprimarea opţiunii utilizatorului surdo-mut, dar relaţia cu Serviciul de referinţe este diminuată în absenţa interpretului limbajului mimico-gestual. O categorie aparte a disabilităţilor senzoriale o reprezintă persoanele cu cecitate sau ambliopie (orbi sau cu vedere crepusculară), defect sever în care este implicat principalul organ care accesează imaginea realităţii, ochiul, poarta de intrare a informaţiei grafiate. Absenţa acuităţii senzorului vizual diminuează interferenţa cu mediul natural şi cu cel cognitiv, precum şi deplasarea independentă în spaţiu şi limitează drastic inclusiunea socio-profesională. Cei mai mulţi reprezentanţi ai acestei grupări defavorizate de destin rămân la un stadiu intelectual ignar, ca întreţinuţi ai familiilor ori ai instituţiilor de asistenţă şi protecţie socială. În ţările occidentale, cu un grad avansat de civilizaţie şi de respect pentru drepturile omului, preocupările pentru instruirea şi integrarea socială a persoanelor cu cecitate sunt vizibile încă din deceniul trei al secolului al XIX-lea când francezul Louis Braille crea alfabetul punctiform care-i poartă numele, deschizând nevăzătorilor universul lecturii. De-a lungul timpului s-au pus bazele unor instituţii speciale de învăţământ şi ocrotire socială şi s-au creat instrumentele speci-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

fice de educație și instruire. De pildă, încă din anii '30 ai secolului XX, Biblioteca Congresului SUA edita primele discuri dedicate orbilor. În Anglia, în anul 1935, erau imprimate sonor Evanghelia, precum și opere ale lui Shakespeare și B. Shaw. În 1937, aceeași inițiativă o avea Noua Zeelandă. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor de stocare și redare, din a doua parte a secolului XX, preocupările pentru egalizarea șanselor și a liberului acces la informație, cultură și integrare socio-profesională a orbilor sunt multiplicate și preluate și de alte țări. Astfel, după 1970, în SUA și Canada apar cărți vorbitoare (audio-books) pe compact-casete, iar din 1991 în SUA este utilizabil un player combinat la care poți audia atât casete, cât și discuri. Simultan, se dezvoltă editarea cărților tactile în alfabetul Braille (punctiform), a cărților cu tablouri tactile și desene reliefate pentru copiii cu cecitate ori a cărților cu tipar mărit (dimensiunea font-ului de 16 sau 18) destinate persoanelor cu ambliopie și se creează colecții și biblioteci speciale. De exemplu, în Suedia, „Biblioteca de cărți vorbitoare și cărți Braille" editează anual circa 3000 de titluri; în Norvegia, din 1990, s-a pus în aplicare proiectul „Cărți vorbitoare norvegiene" al cărui motto este: „Ascultă o carte!"; în Japonia (unde se editează în medie cam 300 de titluri de carte cu tipar mărit) și în țările nordice s-a extins aria de utilizare a e-book-urilor și la copiii din ciclurile primare, la analfabeți și la imigranți pentru învățarea limbii oficiale; în Rusia, Editura Logos înregistrează anual 50-60 de titluri în tiraje mici etc.

Dezvoltarea bibliotecilor speciale pentru persoanele cu cecitate și ambliopie severă este relevată de înființarea „Secțiunii Bibliotecilor pentru Nevăzători" din cadrul IFLA, care cuprinde astăzi peste 86 de organizații de pe toate continentele și care oferă, prin proiecte specifice, suport informațional și material țărilor care nu au încă formată o asemenea rețea. Cele mai multe organizații infodocumentare pentru orbi sunt susținute de asociații de profil sau organisme sociale filantropice. De pildă, în Marea Britanie există o rețea de biblioteci supervizată de Biblioteca Națională pentru Nevăzători (National Library for the Blind) de la Stockport, care este finanțată de organizații filantropice și care transpune anual în format alternativ circa 300 din titlurile nou apărute în librării; în Spania, rețeaua este coordonată de Biblioteca Societății Orbilor; în Franța, cea mai mare bibliotecă pentru orbi aparține Asociației Orbilor „Valentin Haüy"; în Canada, alături de biblioteci, există și un Institut Canadian pentru Orbi, întreținut prin donații și ajutoare filantropice; în SUA există o rețea de 143 de biblioteci regionale pentru persoane cu deficiențe a cărei activitate este coordonată de Biblioteca Congresului, iar ALA a creat un birou special pentru a oferi asistență bibliotecarilor care lucrează în aceste biblioteci, obiectivul său fiind promovarea serviciilor de bibliotecă în rândul grupurilor sociale defavorizate din mediul rural și urban; în Australia, Biblioteca Națională are și un compartiment special pentru persoane disabilitate etc.

În estul Europei relevante sunt inițiativele de instituționalizare din Republica Moldova. Aici, în anul 1946, apărea la Chișinău prima Asociație a Orbilor, cu 13 membri, urmată în anul următor de cea de la Tiraspol, cu 10 membri. Din 1948 se deschid primele școli pentru orbi, în care se învață în alfabetul Braille. În 1949, Societatea Nevăzătorilor din Chișinău primește 37 de titluri de documente Braille în 300 de exemplare și se pun bazele primelor biblioteci la Chișinău, Tiraspol și Bălți. Câțiva ani mai târziu (1956) se formează Biblioteca Asociației Nevăzătorilor din Moldova, denumită, din 1988, Biblioteca Specială Republicană Centralizată și Studioul de Înregistrări Sonore al Societății Orbilor (BRO). Astăzi, această bibliotecă are un fond de peste 86.000 unități biblioteconomice, din care circa 28.000 în Braille și peste 48.000 cărți vorbitoare și oferă servicii variate, de la împrumut la domiciliu și la sala de lectură, până la împrumut interbibliotecar, consiliere bibliografică și activități culturale. Un pas important în diversificarea serviciilor și în facilitarea accesului orbilor la tehnologia informațională s-a făcut prin introducerea programului de citire vocală a ecranului – invenție a americanului Raymond Kurzweil – grație căruia persoanele cu deficiențe de vedere pot utiliza computerul, având astfel posibilitatea de a accede atât la noile căi de informare și comunicare, cât și la noi profesii.

Programul de voce sintetică permite și reglarea vitezei după preferințele utilizatorului. La noi, inițiativa tipăririi de documente în Braille aparține Asociației Nevăzătorilor, iar formatul audio este promovat încă din anii '80 de Electrecord. După evenimentele din 1989, editurile particulare mari, precum Humanitas Multimedia sau Casa Radio, introduc pe piață formatul alternativ audio-book atașat suportului tradițional. În România există la ora actuală aproximativ 65.000 de nevăzători (dintre care 55% au peste 50 de ani, 18% au vârste cuprinse între 30 – 50 de ani, 25% între 10 – 30 de ani și 2% sunt copii între 1 și 10 ani). În București sunt circa 8.000 de nevăzători. În Școala pentru Ambliopi (clasele I – VIII) învață circa 350 de elevi, iar la Centrul Școlar nr. 1 din Vatra Luminoasă studiază circa 400 de elevi cu vârste între 14 și 40 de ani. Organizarea unei structuri infodocumentare pentru persoanele cu cecitate și deficit de vedere are ca scopuri: reintegrarea socială și comunitară; accesul persoanelor din această categorie de disabilități la educație, învățământ, cultură și artă; optimizarea și adaptarea capacității profesionale a nevăzătorilor. Dotarea unei filiale de acest fel implică: un local adecvat, izolat fonic și cu ambient confortabil; studio de înregistrare cu multiplicator casete audio, computere cu facilități de lectură (sintetizatoare de voce și lupe electronice), imprimantă Braille, casete audio și CD-uri matrice, precum și o colecție de fonotecă aptă să acopere programa analitică la nivel gimnazial, liceal și universitar.

Preocupări pentru înființarea unor colecții speciale pentru persoanele nonvideo în bibliotecile publice din România se manifestă mai întâi la Biblioteca Județeană Tulcea, dar o adevărată bibliotecă modernă, cu dotare după standarde europene, se organizează în București ca filială a Bibliotecii Metropolitane. Proiectul acestei biblioteci speciale s-a materializat prin eforturile Asociației Bibliotecarilor și Documentariștilor din București, Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu" și ale filialei București a Organizației „Salvați Copiii" și a fost inaugurată la 7 martie 2001. Dotarea tehnică a fost realizată în cadrul Programului Euroart – Fondul Cultural European pentru România cu fonduri asigurate de UE prin Delegația UE în România și cu asistența tehnică a Consiliului Britanic în parteneriat cu Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile. BSNA (Biblioteca Sonoră pentru Nevăzători și Ambliopi) este prima bibliotecă de acest tip din România dotată cu un studio propriu de înregistrare audio-book și printare documente în Braille, cu lupă de mărire text pentru ambliopi și calculatoare cu sintetizoare de voce. Fondul documentar este compatibil cu solicitările elevilor și studenților, iar

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

la cerere se pot transpune sonor, cu ajutorul donatorilor de voce, documente diverse cu respectarea Legii copyright-ului și a drepturilor conexe de autor. Un serviciu auxiliar permite programe de învățare a limbilor străine și de accesare a Internetului. Biblioteca este deservită de o persoană specializată în problemele nevăzătorilor, cu un stagiu de pregătire și schimb de experiență în unitățile de profil din Marea Britanie. Din prezentarea sumară a BSNA din București reiese clar că organizarea și funcționarea unui asemenea centru de resurse cognitive și de informare pentru persoanele cu cecitate și deficiențe de vedere implică eforturi financiare substanțiale, de la achiziția de documente tradiționale cu tipar mărit, ziare vorbite (*talking news papers*) și cărți tactile în format Braille sau cu imagini în relief, până la audio-book-uri, precum și tehnologie adecvată de multiplicare – redare, mărire de caractere, printare și sintetizare de voce. Personalul bibliotecii trebuie selectat după criterii specifice, care implică cunoașterea în ansamblu a comportamentului utilizatorului nevăzător, tenacitate, răbdare și aptitudini relaționale, precum și abilități profesionale în manipularea tehnologiilor pe care le presupune activitatea în această categorie de biblioteci. La aceste considerente se adaugă o cultură de profil și cunoașterea principalelor publicații de specialitate și a asociațiilor formale și nonformale. După modelul și cu ajutorul BSNA din București s-a creat și la Cluj o bibliotecă de către Biblioteca Județeană „Octavian Goga", apoi la Satu Mare. Din 1996, s-a creat Fundația „Cartea Călătoare" din Focșani, cu scopul de a facilita accesul nemijlocit la informații pentru nevăzători sau persoane cu deficiențe de vedere. La sediul acestei fundații se înregistrează în format audio, pe casete și pe CD, ori în format electronic, sub formă de fișier Word, manuale școlare, cursuri pentru învățământul gimnazial, liceal, universitar, cărți de specialitate, pentru a-i ajuta pe nevăzători în profesia lor. Tot pentru nevăzători și ambliopi sunt editate revistele „Radar" și „Litera Noastră", prima revistă electronică a nevăzătorilor din România. La Brașov, pe 17 mai 2006, la sediul Asociației Nevăzătorilor din Brașov s-a deschis primul Internet Café pentru nevăzători din țară.

Pentru persoanele cu disabilități mintale și deficit de instruire (retard, sindrom Down, analfabetism). În Complexul de Servicii pentru Persoane cu Disabilități din București funcționează 4 centre speciale: Centrul de Recuperare Complexă pentru Copii, Centrul de Pregătire pentru Viața Independentă pentru Persoanele cu Sindrom Down, Atelier pentru Persoanele cu Sindrom Down și Centrul de Resurse Sindrom Down. Serviciile sociale oferite de aceste centre acoperă o gamă largă de obiective, de la recuperarea psiho-motorie, diminuarea tulburărilor de vorbire și integrarea școlară a copiilor până la creșterea gradului de autonomie și dezvoltarea abilităților profesionale ale adulților cu sindrom Down. Dacă în cazul persoanelor cu retard mintal bibliotecile publice nu se pot implica din lipsă de personal specializat, în schimb pot contribui prin programe speciale la reducerea analfabetismului din rândul copiilor și adulților. De altfel, bibliotecarii români au un precedent din deceniul 6 al secolului trecut când au participat masiv, alături de personalul din învățământ, la ampla campanie de eliminare a analfabetismului promovată de regimul comunist. Aceeași preocupare serioasă se regăsește și în tradiția bibliotecarilor americani, unde se consideră că în lupta împotriva analfabetismului ușile bibliotecilor trebuie larg deschise, iar sălile de lectură să fie puse la dispoziția persoanelor cu handicap de lectură, cu materiale adecvate, cu educatori ori persoane benevole. În Canada, în facultățile de specialitate există cursuri speciale de „lectură, bibliotecă și alfabetizare" și se studiază diferite metode de deprindere a lecturii. Un serviciu special ori un program de eradicare a analfabetismului trebuie să aibă în vedere: buna cunoaștere a colectivității, identificarea grupurilor de adulți, copii și tineri analfabeți, nevoile acestora, evaluarea și selecția cărților și a celorlalte documente de comunicare în masă (casete, filme etc.), pentru a organiza suportul informațional de instruire, selecția formatorilor, salariați sau benevoli, elaborarea programelor și a fluxului de activități didactice.

Pentru copiii cu disabilități mintale ca: dificultăți de lectură (afazie parțială), dificultăți de atenție, de concentrare, de însușire, copii cu semiautism etc. necuprinși în instituțiile formale de învățământ cu caracter special, terapeutic și de defectologie, se recomandă angajarea de personal de specialitate pe termen nelimitat sau pe durată determinată, care să aplice metode adecvate de recuperare – alfabetizare și utilizarea documentelor speciale pentru lecturi facile. În funcție de grupul țintă, aceste materiale pot fi în formă tipărită (unde se recomandă câmpuri mari, textul împărțit în blocuri, propoziții scurte, multe ilustrații, caractere Garamond sau Times New Roman de 16/18 puncte tipografice), sonoră sau electronică. În aceste programe pot fi incluse și cursuri sau ateliere de lectură de 20 – 30 de minute pentru copiii străzii, copiii din familiile numeroase sau dezorganizate, orfani și semiorfani seduși prin metode adecvate ca: stimulente materiale, evidențierea oportună a succesului realizat, încurajarea, menționarea, premierea etc. Demersul pedagogic trebuie să aibă ca scop însușirea deprinderilor de lectură, dezvoltarea imaginației, a creativității și a culturii comportamentale. De asemenea, se recomandă ca bibliotecarii sau educatorii aferați în servicii speciale de acest gen să fie asistați de un psiholog care să organizeze ședințe psihologice cu caracter stimulativ – recuperativ.

Bibliografie selectivă

Brăileanu, Eduard Claudiu – *Ludoteca: realitate europeană – perspectivă românească*. În: Conferința Națională de Biblioteconomie și Știința Informării, Brașov, Editura Universității Transilvania, 2005.

Enache, Ionel – *Biblioteconomie*: suport de curs. București, Editura Universității București, 2002.

Enache, Ionel – *Planificarea și organizarea serviciilor de bibliotecă*. București, Editura Universității București, 2004.

Guerin, Claudie – „Biblioteca – mediu ospitalier și rețeaua de lectură publică în Franța". În: „Biblioteca Bucureștilor" nr. 1/2004.

Kulikovski, Lidia – *Servicii de bibliotecă pentru persoanele dezavantajate*. Chișinău, 2004.

Pervain, Augusta – „Proiectul «Bibliosan»". În: „Biblioteca" nr. 3/2001.

Popa, Silvia – *Comunicarea și biblioteca*. Brașov, Editura Universității Transilvania, 2005.

Toma, Gabriela – „Design interior în bibliotecile pentru copii". În: „Biblioteca Bucureștilor" nr. 3/2006.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Eveniment

„Zilele Ghibu" la Chișinău

În organizarea Fundației Culturale „Onisifor și Octavian Ghibu", a Fundației Europene „Nicolae Titulescu", a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" din Chișinău și Bibliotecii Metropolitane București, în zilele de 29 – 30 mai 2007, a avut loc, la Chișinău, cea de-a XV-a ediție a „Zilelor Ghibu", consacrată celor 125 de ani de la nașterea lui Nicolae Titulescu.

Având ca generic *Spiritualizarea frontierelor – strategie a modernității*, actuala ediție a cuprins în program o serie de manifestări cultural-științifice prilejuite de ziua nașterii eminentului pedagog Onisifor Ghibu, desfășurate în universul diplomației păcii marelui diplomat și om politic român Nicolae Titulescu.

În prima parte a programului, la sediul Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu" – gazdă a evenimentului, a avut loc momentul aniversar *O bibliotecă simbolizând o țară*, la 15 ani de la fondare. Au rostit mesaje de salut: Alexandru Corduneanu, viceprimar; Vasile Nanea, consilier cultural al Ambasadei României din Republica Moldova; dr. Florin Rotaru, director general al Bibliotecii Metropolitane București; conf. dr. Lidia Kulikovski, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu"; Ion Ungureanu, fost ministru al Culturii din Republica Moldova; acad. Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova; conf. dr. Gheorghe Paladi, președintele Asociației Istoricilor din Republica Moldova; Nicolae Dabija, scriitor, redactor-șef al săptămânalului „Literatura și Arta"; Ion Hadârcă, scriitor ș.a. Definind actuala ediție drept „o sărbătoare a cărții și a simțirii românești", viceprimarul orașului, Alexandru Corduneanu, a arătat că Onisifor Ghibu și-a lăsat amprenta, în Basarabia, nu doar în anul 1918, dar și în 1989, prin înființarea bibliotecii care îi poartă numele – prima bibliotecă de carte românească din Republica Moldova. Biblioteca „Onisifor Ghibu" este una din cele 36 de filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu", o instituție apreciată, unde au loc evenimente culturale de marcă, pentru oamenii de știință și cultură. „Ținem la această bibliotecă și dorim ca ea să se dezvolte în continuare. Pentru dezvoltarea acestor instituții culturale este nevoie de alocarea mai multor bani de la bugetul municipal. Este necesar să investim în biblioteci, în școlile de artă...", a mai spus Corduneanu.

La rândul său, consilierul cultural al Ambasadei României, Vasile Nanea, a menționat că cele două figuri emblematice ale spiritualității românești, Onisifor Ghibu și Nicolae Titulescu, două destine de excepție, cu atâtea similitudini, și-au păstrat verticalitatea, în pofida mai multor încercări la care au fost supuși, inclusiv închisoarea. „Ei au rămas în istorie și în memoria poporului român, care va vorbi despre ministrul Europei (Titulescu) și eminentul pedagog Onisifor Ghibu, care a scris peste 500 de cărți și studii, cele mai multe despre Basarabia. Biblioteca aceasta este un sanctuar de spiritualitate românească", a precizat Vasile Nanea.

Directorul general al Bibliotecii Metropolitane București, dr. Florin Rotaru, unul din promotorii înființării

Elena Vulpe, director Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu", în stg. Vasile Nanea, consilier cultural al Ambasadei României la Chișinău, și dr. Florin Rotaru, director general al Bibliotecii Metropolitane București

Bibliotecii „Onisifor Ghibu" la Chișinău, s-a referit la două proiecte care vizează Republica Moldova. Primul, eurocertificarea (proces la care Republica Moldova participă datorită demersurilor României), permite bibliotecarilor să lucreze în orice țară, indiferent dacă au fost încheiate acorduri de recunoaștere a diplomelor de studii. Al doilea proiect este elaborarea Bibliotecii Virtuale a României, care va conține toată cultura românească, de pe toate meridianele lumii.

Potrivit directorului Bibliotecii „Onisifor Ghibu", Elena Vulpe, recent au fost reiterate zvonurile privind eliberarea sediului actual, care aparține Palatului Republicii. Așa cum s-a întâmplat, cu câțiva ani în urmă, cu Teatrul „Eugène Ionesco", care a fost obligat să elibereze sediul din incinta Palatului. Președintele Uniunii Scriitorilor, Mihai Cimpoi, a spus că Biblioteca Ghibu este una din cele mai dinamice biblioteci, dar și cea mai hărțuită. „Biblioteca a dat dovadă de rezistență fizică și intelectuală, pentru că au fost și rămân

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

amenințările și avertizările de a părăsi localul în care se află", a spus Cimpoi. Despre destinul greu și, totodată, frumos al bibliotecii au mai vorbit fostul ministru al Culturii, Ion Ungureanu, și scriitorul Ion Hadârcă.

În partea a doua a programului s-au desfășurat lucrările simpozionului de istorie *Nicolae Titulescu și Europa*, având ca moderatori pe conf. univ. dr. Gheorghe Paladi din Chișinău și dr. Georgeta Filitti din București. Au fost prezentate următoarele comunicări științifice: *Titulescu – vizionar al Europei Unite*, Ambasador Marcel Dinu, director al Centrului de Studii Strategice al Fundației Europene „Nicolae Titulescu", București; *Activitatea Fundației Europene „Nicolae Titulescu" pentru valorificarea și popularizarea operei titulesciene*, dr. Georgeta Filitti, vicepreședinte al Fundației Europene „Nicolae Titulescu", cercetător științific principal la Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc, București; *Nicolae Titulescu și Basarabia: aspecte istoriografice*, prof. univ. dr. Anatol Petrencu; *Nicolae Titulescu – un precursor*, Nicolae Dabija, scriitor, redactor-șef al săptămânalului „Literatura și Arta"; *Titulescu inedit*, prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu, director al Institutului de Istorie și Civilizație Europeană – Filiala Academiei Române, Iași; *Nicolae Titulescu și Onisifor Ghibu – interferențe politico-diplomatice în interbelic*, dr. Alexandru Ghișa, consilier la Arhiva Diplomatică a Ministerului Afacerilor Externe, București; *Demersurile titulesciene pentru încheierea unui pact de asistență mutuală cu Uniunea Sovietică*, Dinu Zamfirescu, președinte al Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, București; *Contribuția lui Nicolae Titulescu la recunoașterea unirii Basarabiei cu România*, conf. univ. dr. Gheorghe Paladi, președinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova; *Nicolae Titulescu în amintirea contemporanilor*, prof. univ. dr. Ion Țurcanu; *Nicolae Titulescu și relațiile româno-sovietice*, Andrei Vartic, istoric, cercetător literar; *Personalitatea lui Nicolae Titulescu în manualele de istorie din Republica Moldova*, Ion Negrei, istoric; *Solul din miezul unei drame al mizei unui ideal*, Ion Hadârcă, scriitor; *Nicolae Titulescu și relațiile româno-polone*, dr. Ion Constantin, cercetător științific principal la INST, coordonator al Filialei „Pan Halippa" a Bibliotecii Metropolitane București; *Nicolae Titulescu și relațiile politice româno-engleze*, drd. Denis Fabian, Universitatea de Stat a Moldovei.

Prezentând diverse aspecte ale vieții și activității marelui diplomat și om politic român, aprecierile despre Basarabia, caracterul european al concepțiilor sale asupra apărării integrității teritoriale, a suveranității și egalității în drepturi a statelor, relațiile Titulescu – Ghibu, vorbitorii au demonstrat, implicit, nevoia de Nicolae Titulescu, un creator de drept internațional, un filosof al păcii, un om politic și un diplomat care reverberează dincolo de secol. S-a subliniat că numele lui Nicolae Titulescu este respectat iar ideile sale, alături de cele ale lui Jean Monnet și Robert Schumann, se regăsesc în ideile, proiectele și demersurile care au prefigurat și fundamentat Europa Unită de astăzi.

În cadrul manifestării a fost organizat un salon de carte, cu inaugurarea expozițiilor din donațiile oferite de Fundația Europeană „Nicolae Titulescu" și Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc, expoziții de documente și fotografii, prezentarea cărții *Omagiu lui Nicolae Titulescu*, avându-l ca autor pe prof. dr. Ion Grecescu, lucrare apărută de curând la Editura Regina Arcadia din București. Au fost lansate, totodată, Bibliografia selectivă din colecțiile Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu", intitulată *Nicolae Titulescu – figură emblematică a diplomației internaționale*, precum și un CD realizat în seria „Români celebri" de către Biblioteca Metropolitană București (Filiala „Pan Halippa" și Serviciul Informatizare – reprezentat de Elena Constantinescu), în colaborare cu Fundația Europeană „Nicolae Titulescu", privind viața și activitatea marelui diplomat și om politic român.

Evenimentele organizate în cadrul celei de-a XV-a ediții a „Zilelor Ghibu" s-au bucurat de o amplă și elogioasă reflectare în mass media din Republica Moldova. La reușita acestora o contribuție deosebită a avut-o colectivul Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu" din Chișinău, condus cu spirit de dăruire și competență de Doamna Director Elena Vulpe.

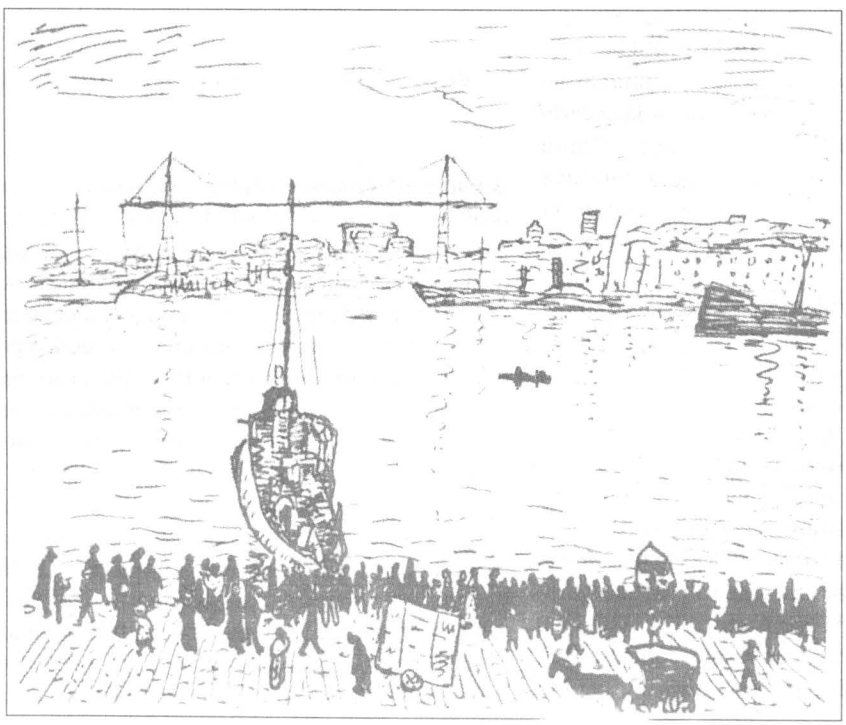

Marseille
Le Vieux Port

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

„La început a fost Cuvântul..."

În organizarea Arhiepiscopiei Tomisului, a Universității „Ovidius" și a Academiei Evanghelice Transilvania, în zilele de 10 – 12 mai 2007, la Constanța a avut loc a III-a ediție a Simpozionului Național *La început a fost Cuvântul...*, consacrată relației dintre Biserică și mass media. Manifestarea din acest an a adus la aceeași masă scriitori, istorici, sociologi, reprezentanți ai mass media locale și centrale, dar și ai publicațiilor de factură religioasă aparținând cultelor din România. Alături de reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române, ai Bisericii Romano-Catolice, la Simpozion au fost prezenți participanți din cadrul Comunității Evreiești din Constanța și din partea Cultului Muftiatului Musulman din România.

În deschiderea Simpozionului, Arhiepiscopul Tomisului, Înalt Prea Sfințitul Teodosie, a arătat importanța cuvântului ca element de legătură între Biserică și mijloacele de informare în masă: „Între cele două domenii de activitate există o strânsă dependență, cuvântul fiind cel mai bun mijloc de a ne adăpa de la înțelepciunea divină. Iubirea de aproape este temelia Bisericii, iar Sfântul Damaschin a surprins atât de bine esența credinței: Dumnezeu s-a făcut om, ca pe om să îl facă Dumnezeu". În calitate de inițiator al acestei întâlniri, Înalt Prea Sfințitul Teodosie a declarat că „între Biserică și mass media rămâne o distincție prin preocupare, jurnalismul fiind o profesiune, iar jurnalistul aparținând Bisericii, asemeni tuturor credincioșilor, indiferent de preocupările profesionale sau sociale. Separarea instituțională, fără o colaborare eficientă, aduce distanță și tensiune, impunându-se o lucrare permanentă de comuniune prin informare reciprocă și afecțiune menite să aducă morala creștină în atenția vieții sociale".

După mesajele de salut adresate participanților din partea Prea Fericirii Sale Teoctist, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, ca și din partea șefilor unor instituții de stat, au fost prezentate următoarele referate: prof. univ. dr. Victor Ciupină, rectorul Universității „Ovidius" din Constanța – *Rolul determinant al comunicării în educație*; pr. conf. univ. dr. Constantin Necula, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu – *Biserica și mass media – dinamica unei provocări pastorale*; lector univ. dr. Jürgen Henkel, director al Academiei Evanghelice Transilvania, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna", Sibiu – *Misiunea publică a Bisericii*.

În cea de-a doua zi a lucrărilor – vineri, 11 mai 2007 – au fost prezentate următoarele comunicări: IPS prof. univ. dr. Teodosie Petrescu, Arhiepiscop al Tomisului și decan al Facultății de Teologie Ortodoxă – Constanța – *Moralizarea societății românești prin mass media*; Sora Francesca Pratillo, Arhiepiscopia Catolică din București – *Era comunicării și a informației necesită din partea tuturor un efort reciproc spre binele omenirii*; prof. univ. dr. Gheorghe F. Anghelescu – *Biserica și Statul în actualul context socio-cultural și politic european. Tendințele din societatea românească*; Paul Ghițiu, publicist, București – *Întoarcerea la realitate prin mass media religioasă*; conf. univ. dr. Gheorghe Bunescu, cercetător științific principal la Institutul de Științe ale Educației – *Educație și mass media*; Dorel Dorian, redactor șef al revistei „Realitatea Evreiască" – *Liniștea și Freamătul*.

A urmat prezentarea de lucrări și discuții pe patru secțiuni. În cadrul secțiunii cu tema *Patrimoniul eclezial. Istorie. Conservare. Statutul juridic și economico-filantropic*, având ca moderator pe prof. univ. dr. Gheorghe F. Anghelescu, au prezentat referate: dr. Ion Constantin (Biblioteca Metropolitană București) – *Aspecte ale patrimoniului cultural-religios reflectate în opera lui Onisifor Ghibu*; Claudiu Târziu, director al publicației „Rost" – *Biserica de după gratii*; prof. univ. dr. Gheorghe F. Anghelescu – *Finanțarea construcției, reconstrucției și restaurării spațiului eclezial*; Răzvan Codrescu, director al publicației „Puncte cardinale", București – *Suferința. Sacrificiul și supraviețuirea instituției Bisericii în timpul regimului comunist-ateu din România*; prof. univ. dr. arhitect Virgil Polizu, președinte al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, București – *Restaurări recente ale monumentelor religioase din Moldova de Nord*.

La secțiunea privind *Legislația religioasă și legislația laică. Convergențe și divergențe de opinie*, având ca moderator pe pr. prof. univ. dr. Nicolae Dură, prodecan al Facultății de Drept a Universității „Ovidius", au prezentat referate: prof. univ. dr. Laurențiu Tănase, CNAS, București – *O analiză din perspectiva sociologiei religiei a „cazului Tanacu"*; Ieromonah Eftimie Mitra, Schitul Huta, Bihor – *Adevăr și manipulare în presă față de problemele revendicărilor în Ardeal*; pr. conf. univ. dr. Nechita Runcan, Universitatea „Ovidius", Constanța – *Cadrul legal de funcționare a cultelor în perioada interbelică și gestionarea lui*; Bogdan Moroiu, ofițer de presă la Secretariatul de Stat pentru Culte – *Noua Lege a Cultelor din România și reflectarea ei mediatică*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

În cadrul secțiunii cu tema *Educație și cultură religioasă. Imagine publică. Dinamism și oportunitate în societatea românească*, având ca moderator pe lect. univ. drd. Liliana Naclad, au fost dezbătute următoarele referate: Dumitru Manolache, scriitor, redactor la cotidianul „Gardianul", București – *Rostul rostirii ziditoare din presă*; pr. lect. univ. dr. Constantin Cotan, Universitatea „Ovidius", Constanța – *Viața Sf. Mucenic Valentin între tradiție și modernitate. Reflecții asupra emisiunilor religioase difuzate de Televiziunea Română*; Florin Bichir, redactor la cotidianul „Evenimentul Zilei", București – *Biserica și nevoia de comunicare*; lect. univ. drd. Lucian Farcașiu, Facultatea de Teologie din Arad – *Cateheza și limitele prin mass media*; Carol Hârșan, analist la cotidianul „România Liberă", București – *Dublu click pe Dumnezeu*; Elena Dulgheru, director al Editurii Arca Învierii, București – *Atitudini și reflexe ale mass media laice din România față de evenimentele și instituția Bisericii*; Raluca Șerban, redactor șef la revista „Tomis", Constanța – *Comunicarea fără comuniune. Reflectarea tendențioasă în jurnalismul cotidian a unor fapte cu implicații ecleziastice*; teol. ing. Radu Jecu, *Evenimentele din istoria recentă a Bisericii Ortodoxe române și reflectarea lor în mass media*; Manuela Golescu, consilier la Televiziunea „Senso", București – *Educație și Cultură religioasă prin intermediul televiziunii*.

Cea de-a patra secțiune a avut ca subiect *Situația Radioului Ortodox din România în contextul provocărilor Occidentale*, iar ca moderator pe Pr. Eugen Tănăsescu, director la Radio Dobrogea. Au fost prezentate referatele: Isabela Aivăncesei, Radio România Actualități, București – *Nevoia de spiritualitatea creștină într-o Europă Unită*; Cornel Mihai Ungureanu, Radio Logos, Craiova – *Radioul Ortodox – libertate și autorestricții*.

Programul reuniunii a cuprins și excursii documentare la Complexul Rupestru de la Basarabi, Cetatea Adamclisi – bazilica simplă – locul descoperirii Sfintelor Moaște ale celor Cinci Sfinți Martiri de la Adamclisi, Mănăstirea Peștera Sfântului Apostol Andrei și Mănăstirea Dervent.

Din discuțiile desfășurate pe parcursul celor două zile ale simpozionului s-a desprins concluzia că atât mass media cât și Biserica nu au o strategie de comunicare prin care mesajul de moralizare al societății să fie coerent. Mass media excelează în a aduce în atenția publicului o serie de manifestări negative, prin care publicul este „învățat" că aspectul negativ al societății tinde să devină o normalitate. Biserica a fost apostrofată de reprezentanții mass media de lipsă de strategie în gestionarea crizelor de imagine, riscând să fie inclusă în rândul instituțiilor profane. Este necesar ca mass media să își formeze jurnaliști în domeniul teologic sau învățământul teologic să își adapteze programa în vederea lărgirii posibilităților de specializare în domeniul comunicării (în acest sens, în cadrul Facultății de Teologie din Constanța, în urmă cu patru ani, a fost înființat masteratul de Teologie – Comunicare teologică și Relații Publice). Subiectele cu caracter religios analizate în cadrul dezbaterilor au dovedit că o bună parte dintre articolele de presă sau reportajele audio-video dovedesc lipsa de pregătire teologică a jurnaliștilor (exceptând câteva cazuri izolate de jurnaliști pregătiți în domeniul teologiei – indiferent dacă este creștină, mozaică sau musulmană). Situații concrete de cazuri mediatizate excesiv în presa națională și chiar internațională au dovedit lipsa anumitor informații esențiale din punct de vedere teologic, ducând astfel la denaturarea realității. Biserica, la rândul ei, trebuie să continue procesul de adaptare a mesajului la mijloacele de comunicare moderne pentru a veni în întâmpinarea dorinței celor interesați să afle cât mai multe amănunte legate de spiritualitate și morală, constatându-se o creștere semnificativă a românilor preocupați de aspectul spiritual al vieții. Este necesar, totodată, ca mass media să abordeze raportul cu Biserica prin prisma obiectivității și nu a subiectivității dictate de angajator, iar Biserica să fie deschisă dialogului, mai ales când există cazuri ce-i pot afecta imaginea de ansamblu.

Următoarea întâlnire va fi dedicată dilemei dacă Biserica este sau nu o țintă în vederea denigrării.

Dr. Ion CONSTANTIN

La Femme à l'ombrelle

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

„BiblioPolis"
mândria bibliotecarilor de peste Prut

Liviu BUTUC

Îmi revine dificila sarcină de a semnala bibliotecarilor români, prin această recenzie, intrarea în fondul de periodice al Bibliotecii Metropolitane București a numerelor 4 (2006) și 1 (2007) ale revistei „BiblioPolis", trimestrial al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" din Chișinău. A treia revistă de specialitate biblioteconomică din Republica Moldova, după „Bibliografia Națională" (1958) și „Magazin bibliologic" (1992), împlinește, odată cu volumul 20, un cincinal de la apariție (2002), prilej pentru redactorul șef, Vlad Pohilă, să-și amintească de începutul timid, în condiții grafice modeste și cu un număr de pagini de trei ori mai mic decât astăzi, și să mulțumească tuturor colaboratorilor al căror aport a contribuit la evoluția grafică și tematică a acesteia. „BiblioPolis" este un motiv de mândrie pentru bibliotecarii Bibliotecii „B.P. Hasdeu" (structură infodocumentară care în anul curent va aniversa 130 de ani de la fondare și un centenar de la trecerea în neființă a patronului spiritual) alături de bilanțul pozitiv pe anul 2006 prezentat de dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, director general al bibliotecii. Simpla foiletare a celor două numere relevă ținuta grafică de excepție, sumarul opulent, mozaicat și cu un mesaj cultural modern, deschiderea amplă către spațiul de exercitare a limbii române și a simțirii consanguine și întreținerea conexiunilor cu spiritualitatea matrice, dar și respectul pentru alteritate, diversitate, multiculturalism și etos plurietnic. Din meniul consistent, apt să satisfacă orice dorință de lectură, desprindem secvențe din activitatea celor 35 de filiale ale Bibliotecii Municipale, unele cu nume sonore (Alba Iulia, Transilvania, Maramureș, O. Ghibu etc.), rod al colaborării fraterne cu biblioteci județene din dreapta Prutului, pioase comemorări ale unor personalități puternic ancorate în memoria noastră colectivă (Anton Golopenția, B.P. Hasdeu, M. Eminescu, M. Eliade, Gurie Grosu, primul mitropolit al Basarabiei ș.a.), sincere encomioane omagiale (compozitorul academician Eugen Doga, căruia i s-a dedicat anul curent ca *Anul Eugen Doga*, lingvistul academician Silviu Berejan ș.a.), eseuri, portrete, numeroase recenzii (Alexe Rău și V. Prisăcaru despre *Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor*, de Lidia Kulikovski, Nicolae Rusu despre romanul *Ultimul tren spre România*, de Anatolie Paniș, Constantin Bobeică despre *Istoria Rusiei*, de Ion Iachim, Vlad Pohilă despre noua ediție a *Necuvintelor* lui

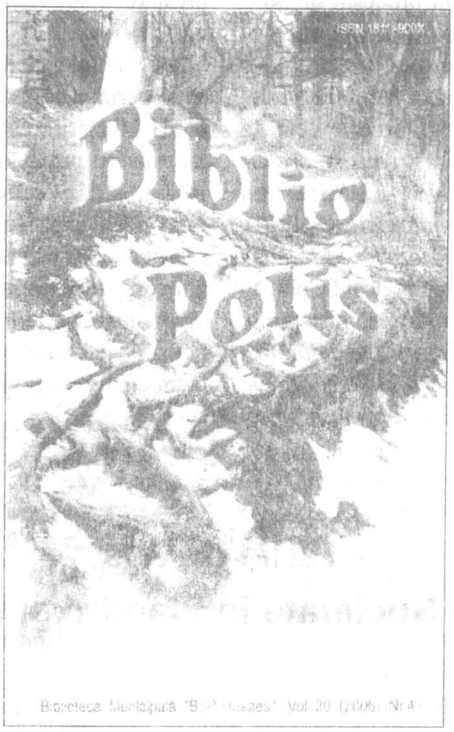

N. Stănescu, recenzie complinită cu intervenții de suflet ale unor liceeni basarabeni, fani ai marelui „*trimbulind*") și calendarul aniversarilor culturale. Desele schimburi de experiențe și interferențe profesionale dintre specialiștii universitari și bibliotecarii din cele două țări se reflectă în entuziaste și consistente opinii, ca de pildă: „Toamna la Vaslui – Biblioteca în prim plan" și „Un centenar de lectură publică la Bârlad" – articole semnate de Lidia Kulikovski; „O prezență remarcabilă a Chișinăului la Târgoviște" – însemnări culturale din capitala Județului Dâmbovița de Elena Butucel, director al Bibliotecii Publice „Ovidius" sau „Un pod al spiritualității, de la Nistru la Olt", cu impresii impregnate de istorie locală ale Tamarei Gorincioi de la lansarea proiectului european „*Tradiție și contemporaneitate*" la Biblioteca Județeană „Ion Minulescu" din Slatina. Special am lăsat pentru final interesantele articole de bibliologie și știința informării, cu significant aport la bagajul de cunoștințe al specialiștilor în domeniu. Astfel, dr. conf. univ. Victor Petrescu, director al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu" din Târgoviște, în intervenția „Biblioteca: scenarii noi provocate de societatea informațională", aduce în prim plan metamorfozele bibliotecii în era informațională, mutațiile care intervin în statutul bibliotecarului și impactul noilor media de stocare și diseminare, ca substituții ale suporturilor tradiționale (papetare). Autorul este conștient că biblioteca viitorului se va transforma într-un centru de informare, conectat la rețea, cu funcții multiple și apt să răspundă oricui și din orice parte a lumii, rapid, comod și ieftin, iar bibliotecarul va deveni un consultant cu abilități profesioniste în manipularea tehnologiei informaționale și a informației.

„*Viitorul aparține informaticii* – conchide Victor Petrescu – *și este clar că cel care «va pierde trenul» va fi departe de dezvoltare și emancipare*". Ca un complement cu nuanțe futuriste vine și articolul „Tendințe și schimbări de scene în biblioteci la solicitarea viitorului", certificat de L. Kulikovski. Scenariile SF, având ca substrat nanotehnologia și convergența tehnologiilor de comunicare cu cele informaționale, se repercutează și asupra bibliotecilor, precum și a relațiilor acestora cu utilizatorii. Deschiderea a multiple canale de comunicare, informare și divertisment, ca emuli redutabili ai tradiționalelor structuri de informare și documentare, determină absorbția noilor tehnologii și saltul de la

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

„biblioteca de hârtie" la biblioteca virtuală, conectată la autostrăzile informaționale și la dezideratele Societății Cunoașterii.

Biblioteca viitorului va fi teleaccesată, interactivă și-n relație cu alte instituții pentru a oferi servicii multimedia și posibilități multiple de *„e-studiu, învățare pe viață"* și educație autodirecționată. Dar pentru a ajunge aici majoritatea bibliotecilor trebuie să-și schițeze o strategie de tranziție, în care modernizarea să înceapă cu localurile, să continue cu tehnologiile și resursele informaționale și să se finalizeze cu transformarea bibliotecarului într-un abil manipulator al NTIC, mediator al informației, formator în procesul de alfabetizare informațională a utilizatorilor și îndrumător consecvent în actul de formare continuă a acestora. Un prim pas în marșul spre societatea informațională a fost făcut de Ministerul Dezvoltării Informaționale care, la 9 februarie 2007, a organizat o masă rotundă, având ca generic: *Premise teoretice și practice ale constituirii în Republica Moldova a Sistemului Național de Prestare a Serviciilor Informaționale* (SNPSI), care a dezbătut realizarea *Strategiei Naționale «**Moldova Electronică**»*. *„Dar, cu părere de rău* – spune Olesia Coblean în articolul „Constituirea în Republica Moldova a sistemului național de prestare a serviciilor inforrnaționale" – *nu au fost invitați la această discuție reprezentanții bibliotecilor. Or, anume bibliotecile publice sunt cele care întrunesc necesitățile cetățenilor în era informațională, cooperează la nivel local cu alte instituții culturale, încurajează participarea cetățenilor la e-guvernare, diversitate culturală și nu în ultimul rând promovează accesul la informație"*. Iată că apatia vectorilor decizionali față de instituția bibliotecii este o boală contagioasă.

În fine, Tatiana Coșeriu – în articolul „Andragogia: cum să înveți ca să înveți" – pune în evidență un concept (andragogia) mai puțin vehiculat prin revistele de bibliologie și știința informării. Opusă pedagogiei, ca știință centrată pe studiul educării copiilor, andragogia cercetează procesul de învățare a adulților pe parcursul vieții din punct de vedere filosofic, socio-economic și socio-pedagogic. În mediul biblioteconomic, andragogia se exercită prin sintagmele educație permanentă sau formare continuă, care semnifică extinderea învățării pe tot parcursul vieții, adaptarea la mutațiile din mediul profesional sau social și dezvoltarea creativității. Autoarea dezvoltă conceptul și urmărește transpunerea acestuia în viață prin intermediul unui cadru legislativ și instituțional, formal și nonformal. *„Principiile andragogice* – concluzionează Tatiana Coșeriu – *sunt valabile și pentru formarea profesională continuă a bibliotecarilor. Deoarece bibliotecarul învață toată viața"*. Subscriem la această opinie și apreciem că revista „BiblioPolis" este un mijloc neprețuit în acest sens.

Țările de Jos
Artă și Societate în Flandra și Olanda

Apărută în 2007, în limba engleză, sub egida Ministerului Flandrei și a Departamentului de Cultură din Bruxelles, aflată la cea de-a XV-a ediție, anual îmbogățită cu informație actualizată, lucrarea *Țările de Jos. Artă și Societate în Flandra și Olanda* este nou intrată, prin donație, în fondul de carte al Bibliotecii Metropolitane București.

Cele 320 de pagini bogat ilustrate oferă informație variată publicului cititor în engleză, sub semnăturile a 47 de colaboratori din Țările de Jos, nume importante, de la critici de artă, directori de muzee, profesori universitari, istorici, jurnaliști, investitori, scriitori, muzicieni ș.a.

Structurat pe domenii de interes, volumul acoperă o problematică diversă, de la artă vizuală, cultură, politică, mass media și guvernare, la probleme de religie, putere financiară și capital, arhitectură socială, filosofie și istoria provinciei și a locuitorilor din Țările de Jos.

Am aflat că, după ultimele statistici, în regiune trăiesc peste un milion de musulmani, circul ca spectacol are admiratori și susținători foarte puternici, iar hansele și orașele medievale sunt o pată de culoare în Uniunea Europeană.

În lucrare se dezbat și probleme legate de piața diamantelor din Amsterdam, de la diplomație și statut social până la schimbarea premiselor comerciale și la viitorul afacerilor din zonă, la aspecte concrete legate de pensii, securitate socială și asistență medicală, la bogatul patrimoniu cultural cu care se mândresc belgienii, la piața cărților și a publicațiilor, la expoziții diverse, toate înscrise sub un numitor comun – puterea banilor.

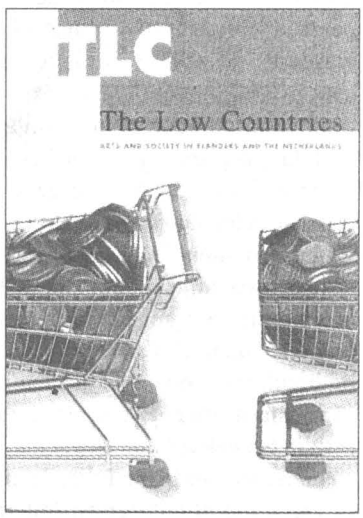

De altfel, în această a XV-a ediție a anuarului dedicat Țărilor de Jos, cele mai multe secțiuni tratează problematici ale capitalului, cum sunt puterea „banilor de plastic" ori societatea brokerilor, ca premisă a bunei funcționări a societății moderne.

Un citat la început de capitol, extras din volumul scriitorului Frans Pointl, *Bogații au măsuri ciudate* (*The Rich have Awkward Sizes*), afirmă că *„Este un drum de 5 minute între bogăție și sărăcie"*.

Oferind o imagine autentică și proaspătă a peisajului de viață socială și spirituală din Țările de Jos, anuarul se dovedește a fi o resursă prețioasă și utilă de informație pentru cititorul care este interesat de provinciile și țările care sunt incluse în sintagma „Țările de Jos" ale secolului XXI, respectiv, statistica și faptele anului 2007.

Irina STOLTZ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Cheia magică

Grigore ZANC

Autorul unei cărți în ziua de azi mi se pare aidoma scafandrului din adâncuri, auzind mesajul transmis de pe vasul intrat în derivă: urcați la suprafață, vaporul se scufundă! Căci vasul numit *Cultură*, mai cu seamă cultură scrisă, e într-o mare derivă iar cei seduși de inefabilul adâncurilor, sperând să scoată la lumină perle află că ei înșiși nu mai au certitudinea salvării de înec. Asta pentru că trăim într-o lume în care *a avea* este suveran peste *a fi*, o lume în care stima, ordinea valorică, statutul social se distribuie aproape exclusiv, în raport de averea fiecăruia, indiferent pe ce căi a fost cumulată. În revers, vocația creatoare, aspirația și efortul obiectivării de sine sunt privite sau răsplătite, în cel mai bun caz, cu o nedisimulată compasiune.

Într-un atare context, creația în general, cea literară mai ales, este demotivată: subiectiv, pentru că autorul e deposedat de acea bucurie înălțătoare ce emană din pagina scrisă și prin care el se cuminecă cititorilor; obiectiv, pentru că *a fi*, a fi autorul unei valori spirituale azi, nu mai are rolul ameliorării de statut social. Autorul e nevoit să apeleze la mărinimia *celor avuți* să dea ceva din prinosul lor, să sponsorizeze, cum se spune, pentru a numi altfel umilința de a cerși. Apoi, dacă a ajuns la tipar, să-și difuzeze tirajul meschin, cam una-două sute de exemplare…

Și totuși, seducția creației continuă să facă victime. Iar victimele, odată ce au gustat din fascinația propriei exprimări artistice, continuă să se lase în voia imaginației amăgindu-se că materialitatea dură a vieții reale mai poate fi compatibilă cu gingășia și mirajul creației spirituale, în ciuda tuturor avatarurilor pe care le implică. E și cazul Emiliei Lunguț, acum la al doilea volum, semnificativ intitulat *Cheia magică*, după debutul cu *Dorință interzisă*.

Adâncimile din care autoarea ține să aducă perle, ca să revin la metafora scafandrului, sunt dincolo de porți ferecate, a căror cheie magică, aflată *în sfârșit*, o fac să descopere o *grădină de vis* unde se abandonează *atingerii florilor* și *razelor de soare*, gândului că va fi găsită aici de cel așteptat… Cu alte cuvinte, „adâncimile" frecventate de Emilia Lunguț țin de magia reveriilor țâșnite din iubire; poezia ei nu-i decât o revărsare, o trăire și o sublimare a iubirii, în cele mai sincere și suave ipostaze.

Te-ai fi așteptat ca profesia de medic neurolog să-și lase amprenta pe versurile ei, ca specialistul complicatei alchimii a proceselor cerebrale să mizeze, ba chiar să epateze, mizând pe ineditul descifrat în aceste procese – fluxul sanguin și irigarea creierului; funcțiile neuronilor, sinapselor, hipofizei etc. Dar poeta îl abandonează pe medic, venind spre noi cu aerul sfios și enigmatic, impunătoare ca o descendentă din regii Egiptului antic (așa cum o vedem magistral ilustrată și de grafica volumului).

Lectura poeziei sale trădează însă un temperament romantic, ușor adolescentin, marcat de lecturi ale clasicilor poeziei românești – evident Eminescu dar și Alecsandri, Coșbuc, Minulescu… Are ceva recognoscibil, ca o șăgălnicie nostalgică, de felul Cătălinei, din *Luceafărul* lui Mihai Eminescu, dar tânjind și oferindu-se iubirii, nu cum i-ar cere-o „Cătălin / pribeag copil de casă", ci mereu și iar și iar în căutarea și mărturisirea iubirii pentru ipostaza luceafărului, pe care îl vede și îl simte ca *miracol*, *fascinație*, *încântare*, cum spune o poezie din primul său volum.

Iubirea e tot în poezia Emiliei Lunguț. Nu o iubire vulcanică, mistuitoare, carnală, ci IUBIREA sublimă, ingenuă, eterică, definitivă! Pe care o exprimă direct, cu un firesc sinonim respirației, uneori alintându-se, alteori vulnerată de tristețe, rar gravă, dar mereu insistând să facă dovada sincerității și purității sentimentelor, să convingă și să revendice, nu fără oarecare sfială, împărtășirea lor : „Nu poți să crezi că te iubesc numai pe tine? / Nu poți să crezi că viața mea ești tu?" (Aș vrea să crezi) sau: „Mai am un singur vis / Și visul meu ești tu / … / Iubirii mele să nu-i spui NU!" (Mai am un singur vis), ori: „Fără tine nu pot să trăiesc / Nu pot să respir, să iubesc / Fără tine fiecare clipă tristă ar fi / Cât aș trăi … cât aș trăi!" (Cu tine).

Pe de altă parte, în aceeași notă, fără a fi bântuită de spaime și neliniști metafizice, Emilia Lunguț cochetează adesea cu idei și întrebări existențiale, interogarea destinului, invocarea divinității: „Stau de vorbă cu Dumnezeu / Și-l întreb iar și iar / – De ce tocmai eu?" (De ce?), „Mă pregătesc de spectacol în fiecare zi / Spectacolul e trist" (Scena vieții), sau: „Rămân nedumerită și privesc / un chip străin într-o oglindă-ntunecată" (Oglinda) ori: „Sper că ne vom regăsi în altă lume / … / Mai fericiți decât dorim!" (Vis pentru noi). Și o strofă memorabilă: „Atâtea întrebări îmi pun / Dar n-am răspunsuri pentru ele / Prea multe gânduri triste adun / În parcul visurilor mele". (Gânduri din Cișmigiu). Iar într-un alt loc spune: „Zboară timpul zboară / viața ne măsoară …" Parcă vrea să-l sfideze: facă timpul ce o vrea, Iubirea doar să nu mi-o ia. De aceea, continuă poeta: „Am să-i cer lui Dumnezeu o favoare / Și aici, și dincolo, peste ale vieții hotare: / să fiu alături de tine, / Să mă iubești numai pe mine" (Rugăminte pentru Dumnezeu). Căci, „Fără tine am uitat să iubesc / Fără tine nu mai sunt eu / Fără tine a înghețat sufletul meu" (Din nou fără tine).

Destinația, conținutul, modul de exprimare poetică a iubirii se pot rezuma prin titlul părții a doua: *Doar pentru tine… iubire… rază de soare… speranță…* E tot ce, iubind, iubind curat, profund, înălțător se întâmplă. Iar pentru asta, pentru felul în care Emilia Lunguț ne-o spune, i se cuvin felicitări și îi dorim să păstreze cu grijă *Cheia magică* aflată (în propria-i inimă!) spre a deschide *porțile ferecate* ale altor grădini de vis…

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

Întâlniri cu Mircea Eliade

Volum coordonat de Mihaela Gligor și Mac Linscott Ricketts, cuvânt înainte de Mihaela Gligor, prefață de Mac Linscott Ricketts, postfață de Sorin Alexandrescu, Editura Humanitas, București, 2007, 263 p.

La 100 de ani de la nașterea sa, Mircea Eliade este mai actual ca oricând. Dovadă stau zecile de reeditări ale operelor sale și sutele de lucrări „despre" omul și savantul Mircea Eliade care apar peste tot în lume.

Culegerea de față s-a născut din dorința de a-l prezenta cititorilor pe Eliade, omul și profesorul, așa cum a fost el perceput de cei apropiați lui, de oamenii cu care a lucrat cot la cot și alături de care a trăit... (Mihaela Gligor)

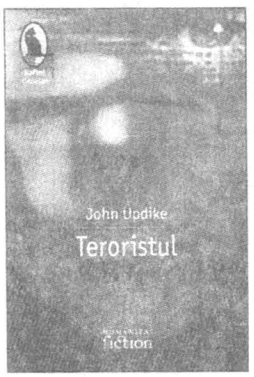

John UPDIKE, *Teroristul*

Traducere din engleză și note de Iulia Gorzo, Editura Humanitas, București, 2007, 302 p.

Teroristul *este povestea emoționantă și provocatoare a unui tânăr dezorientat într-o Americă a tuturor posibilităților sumbre.*

Ahmad, adolescentul aflat în căutarea identității și a unui liman spiritual, va fi atras în jocul orb al urii pe care o nasc singurătatea și disoluția relațiilor interumane și a modelului tradițional al familiei. Investigând cu subtilitate degringolada lumii contemporane, cartea este o analiză cuprinzătoare și profundă a conflictelor ce macină sufletele rătăcite într-o societate a cărei diversitate a ajuns la alienare. (Humanitas)

Neagu DJUVARA, *Thocomerius–Negru Vodă. Un voievod de origine cumană la începuturile Țării Românești*

Editura Humanitas, București, 2007, 232 p.

... de două veacuri, istoriografia noastră e obsedată de „continuitate", deci de permanență, de imobilitate; e o viziune strâmtă și statică. Or, ceea ce a dat naștere Europei noi, cea de după Imperiul Roman, a fost Istoria în mișcare, au fost valurile succesive care, pornite din adâncul Asiei, i-au împins rând pe rând pe huni, care au pus în mișcare popoarele germanice, acestea, la rândul lor, i-au împins pe slavi, iar în urmă au venit celelalte mari valuri turanice, avarii, bulgarii, maghiarii, pecenegii, uzii, cumanii... Voivodatele românești sunt rezultatul indirect al ultimului val, cel cuman, lovit și alungat, la rândul lui, de valul mongol din 1241... (Autorul)

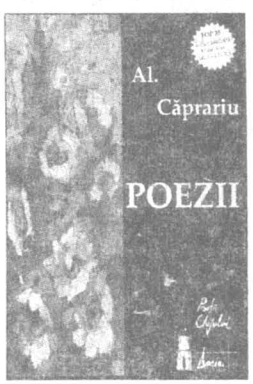

Al. CĂPRARIU, *Poezii*

Antologie alcătuită și îngrijită de Voichița Căprariu, colecția „Poeții urbei" – „Poeții Clujului", Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004, 188 p.

Colecția de față a fost gândită spre a-ți înlesni accesul la poezie, în special la o formă de poezie particularizată – aceea a unui oraș anume. Poeții Urbei, *deși poate fi receptată drept o colecție restrictivă (prin arealul de lirism dispus geografic), nu își propune să formeze tipologii, nici să închege o unitate stilistică, ci să mizeze pe deplina individualitate a poetului citadin.*

„Mereu disponibilă, deschisă tematic, creația lui Al. Căprariu coboară cu vervă cenzurată în stradă, se retrage elegiac-meditativă în spațiile unor blânde reverii, tresare fantastă și ironică în broderii migăloase sau se desface sub o abia perceptibilă maliție ingenuă, în silogisme și parabole".

(Petru Poantă)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

***L-am cunoscut pe Tudor Arghezi* (II)**

Culegere de evocări alcătuită de Nicolae Dragoş, Fundaţia Naţională pentru Civilizaţie Rurală „Nişte Ţărani", Bucureşti, 2007, 385 p.

... Tudor Arghezi este mult mai aproape de noi, în timp.

Parcă ieri-alaltăieri cobora din legendarul Mărţişor şi se arăta privirilor şi sufletelor noastre, înfiorându-ne – ca-n faţa oricărei unice, inimitabile privelişti – în faţa omului care, Voevod al Cuvântului, l-a întinerit şi îmbogăţit, veşnicindu-l. Oameni de artă şi cultură, de la venerabilii noştri maeştri până la mai tinerii creatori, oameni politici, oameni simpli au avut privilegiul de a se afla, în împrejurări dintre cele mai diferite, în preajma marelui poet. Un asemenea privilegiu se poate constitui, în timp, într-o avuţie spirituală. Cu condiţia de a deveni, prin evocare, un bun al tuturor, pentru azi şi viitorime... (Nicolae Dragoş)

Petru POANTĂ, *Clujul meu.*
Oameni şi locuri – O istorie subiectivă a Casei de Cultură a Studenţilor
Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2006, 200 p.

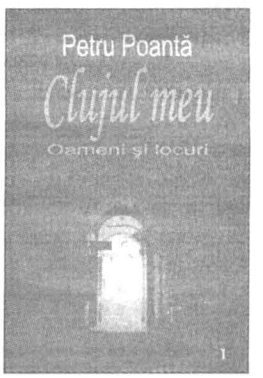

O istorie subiectivă a Casei de Cultură a Studenţilor: iată tema principală a acestei cărţi; istorie, *întrucît va fi vorba despre evoluţia în timp a instituţiei, despre evenimente semnificative care s-au consumat aici, precum şi despre multe personaje antrenate în ele;* subiectivă, *pentru că lumea evocată am trăit-o eu însumi şi, descriind-o, vrînd, nevrînd, îi voi împrumuta ceva din sensibilitatea mea; dar fără a-i deforma realitatea esenţială... Cartea va fi, prin urmare, o interpretare a unei lumi, o lume nu fictivă, dar tocmai de aceea provocatoare pentru mine.*

Richard ZIMLER, *Ultimul cabalist din Lisabona*

Traducere din limba engleză de Horia Florian Popescu, Editura Humanitas, Bucureşti, 2007, 428 p.

Lisabona anului 1506 este zguduită de violenţe. Evreii sunt hăituiţi şi ucişi, fiind consideraţi responsabili de seceta cruntă şi de epidemia de ciumă care face ravagii în Portugalia. Trupul neînsufleţit al lui Abraham Zarco este găsit alături de cadavrul unei tinere necunoscute, în pivniţa familiei, locul unde sunt ascunse manuscrise preţioase, iar cea mai importantă carte, cea în care personajele biblice au chipurile prietenilor şi rudelor lui Abraham, a dispărut. Conţine oare acest manuscris sfânt cheia misterului? Să fie chipul ucigaşului zugrăvit în paginile împodobite cu miniaturi? Berechia, nepotul învăţătului Abraham, îşi va pune viaţa în primejdie încercând să dezlege enigma.

(Humanitas)

No Longer Poetry. New Romanian Poetry
Edited by David Morley and Leonard-Daniel Aldea, The Heaventree Press, 2007, 303 p.

This is the first anthology of Romanian poetry to give a platform to a rising generation of unique, new poets of the post-Communism era. Most of the poets are under thirty, and had their first collection published around the turn of the Millennium. The poems selected and translated here are taken from these books. In some cases, we have chosen fresh, unpublished work intended for their next volume. This is a unique display of the new Romanian literature; it is a vivid document of an ongoing phenomenon of re-*creation...* (David Morley and Leonard-Daniel Aldea)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecţiilor al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Repere

Lucian Blaga, azi

Gabriela TOMA

Onorat de prezența lui Constantin Noica și Nicolae Steinhardt la primele ediții, Festivalul Internațional „Lucian Blaga", ajuns la a XXVII-a ediție, ținut la Sebeș-Alba și desfășurat între 4 și 6 mai a.c., a cuprins sesiuni de comunicări, concursuri de creație literară și plastică, expunerea ultimelor apariții editoriale, spectacole de muzică și poezie, workshop-uri de teatru, film și jurnalism, vizite organizate în locurile în care Blaga a trăit și a scris în județul Alba.

Promovarea în țară și în străinătate a operelor lui Lucian Blaga, organizarea de concursuri de creație literară sub titlul „Laudă semințelor, celor de față și-n veci tuturor", abordări exegetice sunt posibile puncte de mișcare în actual a operei lui Blaga, dincolo de unele titluri ușor sentimentale și melancolice sau de metafore abundente care nu reușesc să convingă, ci mai degrabă să reia la nesfârșit discursul desuet al unui limbaj elogios de lemn, d.e. biblioteca este „mereu aproape de sufletul cultural" („Sebeșul": nr. 6, ianuarie – aprilie 2007).

Ne exprimăm speranța ca expozițiile de carte, concursurile „privind viața și opera marelui poet", concursurile de interpretare, „întocmirea unor scurte referate" de către elevi, activități organizate în Biblioteca Municipală „Lucian Blaga" din Sebeș să fie soluții viabile, să reușească să mențină vie opera în realitatea consumatorului de azi.

Un spectacol deosebit în derularea obișnuită a festivalului, intitulat „Creștinismul în opera lui Lucian Blaga", a cuprins muzică cultă și religioasă.

Disputa lui Blaga, absolventul de teologie, cu teologii este tema articolului lui Ironim Muntean. În ceea ce ne privește, considerăm că actuala dispută provine dintr-o înțelegere eronată a unor persoane *dogmatice* în sensul larg al termenului. *Poiesis* înseamnă deschidere spre o realitate nouă sau, mai bine spus, spre modelul platoului, al multiplului oferit de Guattari și Deleuze. Fiind doar în centrul cunoașterii unui sistem religios, Blaga a putut să se depărteze spre margine, spre înafara acesteia. Creația nu consemnează fixații, ci tocmai mișcarea înspre, dinspre o anumită realitate sau alta. E un domeniu despre care s-au scris multe cărți, dar s-au spus foarte puține lucruri care au transgresat cu adevărat în spațiul magic al creației.

Juriul concursurilor a fost format din scriitori, personalități din conducerea Fundației „Lucian Blaga", precum și a Bibliotecii Județene, profesori universitari și reprezentanți ai revistelor de specialitate.

Premiile care au fost acordate au vizat: creația literară, arta plastică, traducerea, editurile românești și din străinătate, Opera Omnia.

Ediția a XXVII-a a publicației anuale a festivalului, „Pașii Profetului", cuprinde notații interesante. Unele dintre acestea refac însă clișeele întrebărilor jurna-listice, cum este cea adresată domnului Gheorghe Grigurcu despre întâlnirea dintre studentul Grigurcu și „marele nostru poet", rugat fiind să evoce „acea perioadă estudiantă" din viața sa.

Amintirea lui Blaga este analizată și din perspectiva tipologiei psiho-artistice de către prof. dr. Zenovie Cârlugea, potrivit căreia Blaga ar corespunde, în termenii stabiliți de Pavlov, Jung, Spengler, Kretschmer, Leinweber, „tipului mijlociu, ca realitate psiho-mentală", „tipului introvertit", „tipului apolinic-faustic", „tipului leptosom (integrat in-terior)", „s[illegible]izotimic".

Alături de amintiri și profiluri foarte diverse, actualitatea polemică o consemnează Ion Simuț sub forma unei întrebări: „Putea fi Blaga legionar?". Răspunsul, pe alocuri boldit, (sic!) este: **„Lucian Blaga nu a fost legionar, nici simpatizant al legionarilor**. Altfel, ar fi murit în pușcărie! Era prea influent, prea notoriu și prea refractar față de regimul comunist, ca să fie cruțat" (precizăm și noi, căci e vorba de obsesivul *political corectness*, textul e preluat din „România literară" nr. 6 din 2007).

Dar mai bine să facem un exercițiu de luciditate în legătură cu tipul unui discurs expirat care nu mai are impact, efect, cu care nu mai empatizează nimeni în afara – și poate nici el – a celui care scrie: „în luna mai deopotrivă floare, aripă, rotunjire de fruct ne vorbesc de fiul Albastrului Lancrăm, născut acolo sub freamătul sunetelor vechii biserici", semnatarul fiind directorul Centrului Cultural „Lucian Blaga", profesor Constantin Șalapi.

Traducerea în franceză a poemelor bacoviene și blagiene, precum și sensibilul comentariu semnate de Paula Romanescu reprezintă pagini care merită citite.

Lirica feminină are un spațiu generos în cadrul revistei, fiind reprezentată de Carolina Ilica, Maria D'Alba, Minerva Chira, Zoia Elena Deju, în ciuda faptului că în poeziile lor sunt deopotrivă transparente influența și admirația poeziei blagiene.

Sesiunile de comunicări din acest an au dezbătut teme de interes actual: *Opera blagiană în perspectiva noului spirit exegetic*, *Dimensiuni europene ale operei blagiene*. Dan Crecan și Eugen Cioancă au vernisat o expoziție de artă plastică, iar spectacolul de muzică și poezie a fost susținut de Tudor Gheorghe și Lucia Mureșan.

Editurile Unirea și Altip din Alba Iulia, Editura Imago din Sibiu, Princeps Edit din Iași, Honterus din Sibiu, Limes din Cluj, Hestia din Timișoara și Casa de difuzare Alfa și Omega, Criterion Publishing House din București și-au prezentat noile apariții editoriale.

Lansările au avut în vedere și adresabilitatea cărților: carte pentru copii, carte școlară, poezie, cărți care se adresează studenților, carte religioasă, nelipsind nici edițiile de lux.

Festivalul internațional consacrat poetului din Lancrăm este un eveniment absolut necesar care trebuie continuat, dar poate cu alte formule și prezentări, cu personalități din lumea întreagă, pentru a deține astfel capital cultural european.

Sursele ilustrațiilor: pp. 5, 7, 10, 18, 30, 32 și coperta III: *Albert Marquet* par Marcelle Marquet, Fernand Hazan, Paris, 1955; coperta II: Sütő András, *Un leagăn pe cer*, în românește de Romulus Guga, prefață de Titus Popovici, Editura Kriterion, 1972; coperta IV: „România literară" nr. 23/15 iunie 2007, p. 22.

Sursele citatelor: coperta II: Sütő András, *Un leagăn pe cer*, 1972; coperta III: *Albert Marquet*, 1955; coperta IV: din vol. *Pământul americanului* (apud „România literară" nr. 23/15 iunie 2007, p. 22).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

iunie 2007

♦ iunie 1037. 970 de ani de la moartea lui **Avicenna** (Ibn Sina), filosof şi medic persan (980 – iun. 1037)
♦ 1 iunie. **Ziua Eroilor**
♦ 1 iunie. **Ziua Internaţională a Copilului**
♦ 2 iunie 1857. 150 de ani de la naşterea lui **Karl Gjellerup**, scriitor danez, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, 1917 (2 iun. 1857 – 11 oct. 1919)
♦ 2 iunie 1937. 70 de ani de la apariţia, la Bucureşti, a cotidianului **„Lumea românească"**, condus de Zaharia Stancu
♦ 3 iunie 1977. 30 de ani de la moartea regizorului italian **Roberto Rosselini** (2 mai 1906 – 3 iun. 1977)
♦ 3 iunie 1977. 30 de ani de la moartea medicului **Theodor Burghele** (11 feb. 1905 – 3 iun. 1977)
♦ 3 iunie 1987. 20 de ani de la moartea lui **Gheorghe Ivănescu**, lingvist, istoric literar (2 nov. 1912 – 3 iun. 1987)
♦ 4 iunie 1967. 40 de ani de la moartea lui **Gheorghe Ionescu-Siseşti**, agronom, publicist (16 oct. 1885 – 4 iun. 1967)
♦ 5 iunie 1887. 120 de ani de la naşterea lui **Leon Donici**, scriitor (5 iun. 1887 – 26 mai 1926)
♦ 6 iunie 1927. 80 de ani de la naşterea lui **Mircea Fotino**, biolog
♦ 7 iunie 1917. 90 de ani de la naşterea scriitoarei americane **Gwendolyn Brooks**
♦ 8 iunie 1857. 150 de ani de la moartea lui **Douglas William Jerrold**, scriitor, publicist englez (3 ian. 1803 – 8 iun. 1857)
♦ 8 iunie 1897. 110 ani de la naşterea lui **Adrian Marţian-Pop**, actor, poet şi traducător (8 iun. 1897 – 14 ian. 1969)
♦ 8 iunie 1967. 40 de ani de la moartea scriitoarei **Otilia Cazimir** (12 feb. 1884 – 8 iun. 1967)
♦ 8 iunie 2002. 5 ani de la moartea lui **Traian Brad**, filolog, bibliotecar, publicist (31 aug. 1945 – 8 iun. 2002)
♦ 9 iunie 1912. 95 de ani de la moartea lui **I. L. Caragiale** (30 ian. 1852 – 9 iun. 1912)
♦ 10 iunie 1967. 40 de ani de la moartea actorului american **Spencer Tracy** (5 apr. 1900 – 10 iun. 1967)
♦ 10 iunie 1982. 25 de ani de la moartea cineastului german **Rainer Werner Fassbinder** (30 mai 1946 – 10 iun. 1982)
♦ 11 iunie 1867. 140 de ani de la moartea lui **Edward Bradford Titchener**, psiholog american (11 iun. 1867 – 3 aug. 1927)
♦ 11 iunie 1992. 15 ani de la moartea istoricului **David Prodan** (13 mart. 1902 – 11 iun. 1992)
♦ 12 iunie 1977. 30 de ani de la moartea lui **Filip Brunea-Fox**, jurnalist, traducător (18 ian. 1898 – 12 iun. 1977)
♦ 12 iunie 1982. 25 de ani de la moartea lui **Karl von Frisch**, biolog, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină, 1963 (20 nov. 1886 – 12 iun. 1982)
♦ 13 iunie 1932. 75 de ani de la naşterea pictorului **Victor Datu**
♦ 13 iunie 1947. 60 de ani de la moartea pictorului francez **Albert Marquet** (27 mart. 1875 – 13 iun. 1947)
♦ 14 iunie 1882. 125 de ani de la naşterea filosofului **Ion Petrovici** (14 iun. 1882 – 17 feb. 1972)
♦ 14 iunie 1927. 80 de ani de la moartea lui **Jerome Klapka Jerome**, scriitor englez (2 mai 1859 – 14 iun. 1927)
♦ 14 iunie 1932. 75 de ani de la moartea lui **Nicolae Vermont**, pictor, grafician (28 sept. 1866 – 14 iun. 1932)
♦ 14 iunie 1987. 20 de ani de la moartea lui **Constantin Daniel**, orientalist (4 iun. 1914 – 14 iun. 1987)
♦ 16 iunie 1882. 125 de ani de la naşterea poetului **I. U. Soricu** (16 iun. 1882 – 11 ian. 1957)
♦ 16 iunie 1947. 60 de ani de la naşterea scriitorului **Ştefan Agopian**
♦ 17 iunie 1832. 175 de ani de la naşterea lui **William Crookes**, fizician, chimist englez (17 iun. 1832 – 4 apr. 1919)
♦ 17 iunie 1882. 125 de ani de la naşterea lui **Igor Fiodorovici Stravinski**, compozitor, pianist şi dirijor rus (17 iun. 1882 – 6 apr. 1971)
♦ 17 iunie 1927. 80 de ani de la naşterea scriitorului **Sütő András** (17 iun. 1927 – 30 sept. 2006)
♦ 17 iunie 1957. 50 de ani de la moartea scriitoarei engleze **Dorothy Miller Richardson** (17 mai 1873 – 17 iun. 1957)
♦ 19 iunie 1927. 80 de ani de la naşterea cineastei **Malvina Urşianu**
♦ 20 iunie 1937. 70 de ani de la naşterea cineastului **Radu Gabrea**
♦ 21 iunie 1957. 50 de ani de la moartea lui **Johannes Stark**, fizician german, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică, 1919 (15 apr. 1874 – 21 iun. 1957)
♦ 21 iunie 1982. 25 de ani de la moartea lui **Nicolae I. Popa**, critic şi istoric literar (25 feb. 1897 – 21 iun. 1982)
♦ 22 iunie 1882. 125 de ani de la naşterea lui **Tiberiu Crudu**, scriitor, publicist (22 iun. 1882 – 25 aug. 1952)
♦ 22 iunie 1927. 80 de ani de la naşterea regizorului **Vlad Mugur** (22 iun. 1927 – 21 iul. 2001)
♦ 23 iunie 1907. 100 de ani de la naşterea lui **James Edward Meade**, economist englez, laureat al Premiului Nobel pentru ştiinţe economice, 1977 (23 iun. 1907 – 22 dec. 1995)
♦ 24 iunie 1957. 50 de ani de la moartea lui **Frank Kupka**, pictor ceh (23 sept. 1871 – 24 iun. 1957)
♦ 24 iunie 1987. 20 de ani de la moartea lui **Virgil Teodorescu**, poet, traducător, fost preşedinte al Uniunii Scriitorilor (15 iun. 1909 – 24 iun. 1987)
♦ 25 iunie 1937. 70 de ani de la naşterea actorului **Dorel Vişan**
♦ 25 iunie 1997. 10 ani de la moartea lui **Jacques-Yves Cousteau**, cercetător, explorator şi oceanolog francez (11 iun. 1910 – 25 iun. 1997)
♦ 27 iunie 1882. 125 de ani de la naşterea lui **Eduard Spranger**, filosof, pedagog şi psiholog german (27 iun. 1882 – 17 sept. 1963)
♦ 27 iunie 1887. 120 de ani de la naşterea lui **Emanoil Bucuţa**, scriitor (27 iun. 1887 – 7 oct. 1946)
♦ 28 iunie 1867. 140 de ani de la naşterea scriitorului italian **Luigi Pirandello**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, 1934 (28 iun. 1867 – 10 dec. 1936)
♦ 28 iunie 1912. 95 de ani de la naşterea dirijorului **Sergiu Celibidache** (28 iun. 1912 – 14 aug. 1996)
♦ 28 iunie 1957. 50 de ani de la moartea lui **Alfred Döblin**, scriitor german (10 aug. 1878 – 28 iun. 1957)
♦ 30 iunie. **Ziua Naţională a Învăţătorului**
♦ 30 iunie 1807. 200 de ani de la naşterea lui **Friedrich Theodor von Vischer**, estetician şi critic literar german (30 iun. 1807 – 14 sept. 1887)
♦ 30 iunie 1857. 150 de ani de la moartea lui **Alcide Dessalines D'Orbigny**, naturalist francez (6 sept. 1802 – 30 iun. 1857)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Informare Bibliografică al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Centenary – MIRCEA ELIADE 2
Georgeta FILITTI – Bucharest Archives – Dimitrie Suțu 8
Bucharest Metropolitan Library – Patrimony 11
History of the Book – G. CĂLINESCU 12
Contemporary Autographs – *Niculae GHERAN* 14
Irina STOLTZ – CERTIDoc Event 17
Kjell NILSSON – European Digital Library. Case Study – Sweden 19
The Bucharest Metropolitan Library's Scientific Council 21
News on Bucharest Metropolitan Library's Branches 22
Liliana RADU – Psychology – Library Science – A Circular Relation 24
Liviu BUTUC – Library Services for Persons with Disabilities 26
Ion CONSTANTIN – Cultural Events in Chişinău and Constanța 29
Liviu BUTUC – „BiblioPolis" – Librarians' Review in Chişinău 33
The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands 34
Grigore ZANC – The Magic Key – A Poetry Book 35
Catalogue 36
Gabriela TOMA – Lucian Blaga Today 38
Calendar – June 2007 39

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA

Str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1
ABIDOR: Tel./Fax: 316.36.25
Redacția: Tel./Fax: 212.83.11
E-mail: bibliobuc@yahoo.com / Web: www.bmms.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redacția: Ion HOREA (redactor şef), Georgeta FILITTI
Iulia MACARIE (secretar de redacție), Radu VLĂDUȚ

CUPON

ABONAMENT LA
BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: Str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1, Cod poştal 010354, Bucureşti.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... RON în contul dvs.
nr. RO82 RNCB 0072 0497 1003 0001 BCR Sector 1. C.U.I. 10141341.

Asociația noastră ABIDOR şi Biblioteca Metropolitană Bucureşti sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL şi EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poştal, abonamente la revista lunară **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR**. Prețul unui număr este de 2 RON. Prețul unui abonament anual (12 numere) este de 24 RON.

Tipărit la Tipografia SEMNE '94

Redacția revistei BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

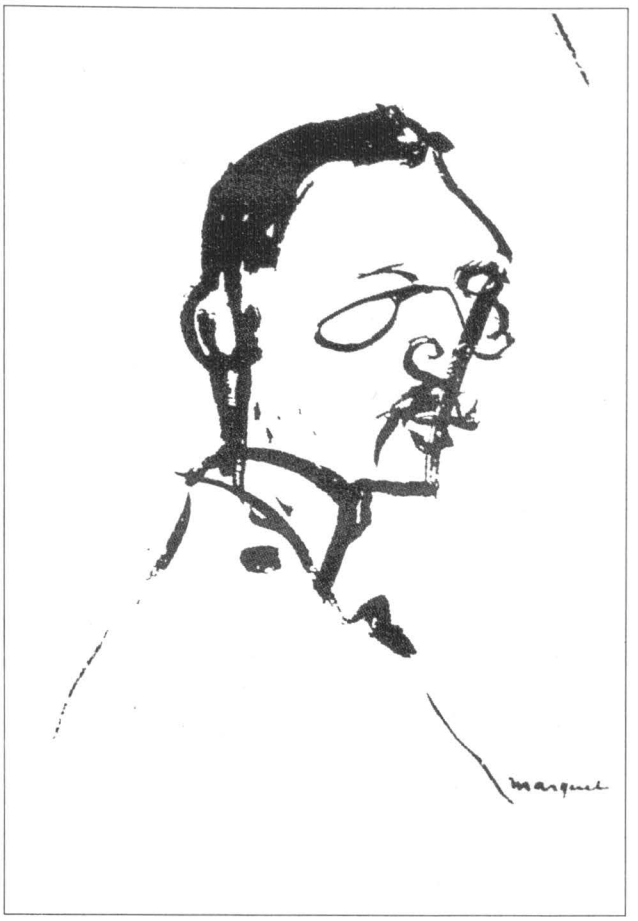

ALBERT MARQUET

1875 – 1947

60 de ani de la moarte

„… Dès qu'on prononce le nom de Marquet on voit des eaux, des ciels et des bateaux. On pense à des départs, à des voyages possibles, pour s'en revenir toujours à Paris, qu'il aima d'un amour exigeant au point de lui imposer son empreinte. Ceux qui l'on connu vous parleront de sa timidité, de ses silences et de son effacement mais son ami George Besson, qui l'a souvent approché, ne s'y étant point trompé, a pu écrire: «Quel peintre autoritaire est cet homme timide. Il affirme, car construire avec cette sérénité c'est affirmer sans cesse»".

Marcelle Marquet

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ADRIAN PINTEA

1954 – 2007

„Sufletul actorului este o piață pustie în care totul e rînduit frumos pentru a primi prieteni, oameni, conştiințe neştirbite, alte suflete… Nu se poate intra oricum, însă: nici impostor, nici bădăran, nici delator jalnic, nici straşnic purtător de bocanci noroioşi şi trufaşi. Prin tristul farmec al singurătății sale, sufletul actorului se închide posac la asemenea nedorite vizite şi astfel îl găsesc uneori, surîzînd de serviciu, prin cele mai întunecate cafenele ale oraşului… Sufletul actorului respiră dezordonat şi amețitor, pentru că respiră praf stelar…“

ISSN 1454-0487

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro